הצפה

ב"ה, יום רביעי, ט"ו סיון תשל"ד (5.6.1974)
שנה ל"ז — גליון 11692 — המחיר 60 אגורה

בטאון התנועה העולמית של המזרחי והפועל המזרחי
מייסד ועורך הראשון: הרב מאיר בר־אילן ז"ל

נציגי ישראל וסוריה יחתמו היום בג'נבה על פרטי ההפרדה

הושגה הסכמה בעניין השלמת חילופי שבויים וחיפוש גוויות בקו הגבול * אושרו מפות הנסיגה של 2 הצדדים * ההינתקות תושלם במשך 20 יום

ההינתקות תושלם בשך 20 יום

אישור המפות

ולדהיים יגיע היום לישראל

ביקר בקווים הסורים בגולן ובקונייטרה

ביקר בעמדות סוריות ובקונייטרה

יבקש זכות כעבר לאנשי האו"ם

ניקסון וקיסינג'ר יפתחו מסעם במזרח־התיכון ביום ב' הבא

יבקרו בישראל ב־16–17 ביוני * המסע יתחיל במצרים

צה"ל החל בהכנות לפינוי המובלעת

ניקסון עשוי להציע לבריה"מ אמברגו למשלוחי נשק למזה"ת

(סוף בעמוד 2)

סאדאת בביקור בארמיה הג':

משימתנו תסתיים רק אחרי פינוי כל השטחים הערביים

"ה־6 באוקטובר שינה את ההיסטוריה של העולם"

ביקור במעוז ישראלי

ברכה לפורים

לונס: הוחלש כוחה של נאט"ו

אי־איזון בין כוחות המערב והמזרח יקשה על הסכם * גדל כוחה של בריה"מ בימים * העדר תקן אחיד בנשק — חולשת המערב

גידול בכוחה של בריה"מ באוקיינוסים

(סוף בעמוד 2)

2 יהודים שנמלטו לאנגליה מספרים על סבלותיהם בסוריה

השלטונות מחייבים נשיאת תעודה: "מוסאווי" * קובצו ברובע יחד עם פליטים פלשתינים * נאלצו להפסיק לימודים באוניבר'

עוצר לילה על היהודים

מעלימים את המצב מעולים זרים

ישיבת הממשלה

ספיר יפגש ראה"ב

קיסינג'ר: 4.2 מיליארד דולר בסיוע חוץ — חיוני להבטחת השלום במזה"ת ובהודו סין

28 מיליון דולר למיזוג התעלה

(סוף בעמוד 2)

חילופי שרים במשרד הדתות

צדוק: היעדרו של ד"ר רפאל יורגש ליד שולחן הממשלה * גב' מאיר נפרדת מעובדי משרד ראש־הממשלה

ג. מאיר נפרדת מעובדי משרד ראש הממשלה

אבן לא בא לטקס העברת משרדו לאלון

ישיבת ועדת החוץ והבטחון

גינויים על שיגור מעטפת הנפץ לבית הגר"ש גורן

קיימת התנגדות ב"עבודה" למינוי א. אבן כמזכ"ל

יוקם בניין משרדים בשיך ג'ראח

הזמרת ברברה ארשפוזה

תחזית מזג האוויר

סוריה וארה"ב יחדשו קשריהן הדיפלומטיים

חאדאם: הצעד, לפני ביקור ניקסון בדמשק

(סוף בעמוד 3)

ועדת משפטנים בינלאומית: זכויות אדם נרמסות באוגנדה

אידי אמין השליט משטר של טירור

לשכת הרבנות / המועצה הדתית — בני־ברק

תנחומינו למכובדנו
מר א. י. אפרתי וביתו
להבאתו לקבר ישראל של בנו היקר
סרן אבנר יהודה הי"ד
שנפל בעת מילוי תפקידו בקרב על גדות תעלת סואץ
במנוחה ציון וירושלים תנוחמו
שלמה זמברג — יו"ר
הרבנות, המועצה הדתית

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו הבלתי נשכח
הרב אברהם יהודה גולדרט זצ"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
בבית העלמין בקרית שאול
מחר, יום חמישי ט"ז בסיון תשל"ד (6.6.74) — בשעה 4.00 אחר הצהריים
המשפחה

בס"ד
אהובה וחנניאל פרבר
[לבית מאיר]
נ ש ו א י ם
התודה התקיימה בחוג המשפחה
תל־אביב, י"ד סיון תשל"ד

ישיבת ההנהלה
של
המפלגה הדתית־לאומית והסיעה בכנסת
תתקיים
מחר יום חמישי ט"ז בסיון (6.6.74)
בשעה 3.00 אחה"צ — בבית התנועה בת"א
— הכניסה רק למוזמנים —

הרבנות הראשית לתל־אביב—יפו
הננו להודיע בזה לציבור המעוניין, כי קיימת אפשרות
להשיג אפרסקים.
שאין עליהם חשש ערלה
מחותמים בהחותמת המחלקה לתרומות ומעשרות של הרבנות הראשית לת"א־יפו.
על הקונים להקפיד על תאריך יומי המופיע בחותמת.
המחלקה לתרומות ומעשרות

לידידנו ומכובדנו היקר
ר' ברוך דובדבני ורעיתו
להורים המאושרים
ר' משה חיימובסקי ורעיתו
שפע ברכות להולדת הנכד—הבן
תזכו לגדלו למעשים טובים
ישיבת קרית ארבע
אנו מבקשים סליחה על הטעות שנפלה במודעה של אתמול

בית
יוסי ושושנה זיסהולץ
מאיר וטובה גרוהר
לאה ויהושע גרוהר
שמחים להודיע על הולדת הנכד — הבן
י"ד סיון תשל"ד

ברוך השם נצח סלה ועד!!!
זכור!!!
יום השבת לקדשו!!!
חברת מוקירי שבת

הפרדה בצל איומי מלחמה

עוד בטרם הספיקו קבוצות העבודה של ישראל וסוריה להשלים את הדיונים ולהתום על המסמכים הקשורים בהפרדת הכוחות בגבול הצפוני, נזדרזו שליטי ערב לפרסם הצהרות מלחמתיות נגד ישראל.

שליט מצריים אנואר סאדאת בפנותו אתמול אל חייליו אמר: „המלחמה טרם נסתיימה. נלחם עד לשיחרור השעל האחרון של האדמה הערבית הכבושה..." יום קודם לכן הצהיר נשיא סוריה חאפז אל אסאד, כי „המלחמה תתחדש אם ישראל לא תיסוג מכל השטחים הסוריים..." כדי לתת יותר תוקף לדברים אלה, נכללו בהצהרה שפורסמה ואושרה על ידי הפרלמנט הסורי.

אמנם אין משום חידוש בדברים המתפרסמים על ידי שליטי ערב. גם בעבר נהגו לנפנף בחרבות. בכל זאת יש הבדל בין ההצהרות הקודמות לבין ההצהרות האחרונות. ההצהרות הקודמות פורסמו בטרם נעשה ניסיון הידברות, כך שניתן היה איכשהו להבין את המכריזים מלחמה. אבל לא כן עכשיו — ההצהרות המלחמתיות מתפרסמות בשעה שנעשה ניסיון רציני להגיע להסדר, כששני הצדדים התחייבו להפסיק כל פעילות מלחמתית ולהתפנות להסדר של שלום קבע, כפי שקובעת החלטת מועצת הביטחון 338.

מכאן גם הספיקות לגבי כינותם של הערבים, ואמינות חתימתם על הסכמים, על כל המשתמע מכך.

ההצהרות המלחמתיות של סאדאת ואסאד, בטרם הושלם שלב א' של הסכם ההפרדה גם אינן מותירות מקום לספק, מה הקו שינקטו בו לקראת פתיחת השיחות של שלב ב': האם לא יחזרו על אותה שיטה שנקטו בה. היינו יפרו את הסכם הפרדת הכוחות, יפתחו במלחמה חדשה, כדי לקדם את מטרותיהם, לחזור אל הגבולות שלפני ה־5 ביוני 1967?

ייתכן ויש בין המדינאים שלנו המוסיפים לדגול באסכולה שיש להפריד בין הצהרות גלויות מפי שליטי ערב, לבין מגמות מדיניות שלהם, ומכיוון שכך, סבורים, כי אין להתייחס ברצינות להצהרות המלחמתיות שהושמעו לאחרונה על ידי נשיאי מצריים וסוריה. בכל זאת דומה שגם הם יודו, כי אחד ממחוללי מלחמת יום הכיפורים קשור בזלזול יותר בהצהרות של שליטי ערב.

הפרדת הכוחות בגבול הצפוני המתבצעת בצל איומי המלחמה של שליטי ערב כן הדין שתדליק אור אדום, כדי להיערך בעוד מועד לקראת השלב הבא, בין אם תחילתו במישור המדיני ובין אם הוא נושא בחובו סכנות להתחדשות המלחמה.

מכל מקום מוקדם ומוטעה לפזר הצהרות על „התקדמות לקראת שלום", כפי שעשו זאת בעת הצגת ממשלת המיעוט של רבין. פרצופם של שליטי ערב לא נשתנה והם מוסיפים להסית לחידוש המלחמה גם אם המדינאים שלנו מפריחים את יונת השלום...

בעיניים פקוחות

היום חמשה ביוני — יום השנה השביעי למלחמת ששת הימים — נוקטים המשטרה וכוחות הביטחון אמצעי זהירות וכוננות גבוהה ביותר. כפי שנאמר בהודעת משטרת ישראל, כדי לסכל מראש כל ניסיון חבלה, מצד ארגוני חבלה הבוחרים בדרך כלל בימי שנה למלחמה, או להכרזת המדינה למבצעים ראוותניים־רצחניים.

נקיטת אמצעי זהירות, בתוספת פנייה לציבור הרחב לגלות זהירות הם דבר בעתו. כוננות גבוהה של המשטרה וערנות מצד הציבור משלימים זה את זה.

אנו רוצים לקוות שהיום — יום החמשה ביוני — יעבור בשלום ואם אמנם ייעשה איזשהו ניסיון חבלה הוא יתגלה בעוד מועד הודות לאמצעי הזהירות שננקטו.

עם זאת נראה לנו, כי מרבים יותר על המידה לאזכר את הימים המועדים לפיגועים, במקום לנהוג לפי הכלל הקדום: „אמור מעט ועשה הרבה".

אחרי מה שאירע ב־15 במאי במעלות הציבור מודע לזהירות. הוא בוחן הכל בעיניים פקוחות, כך שעדיף היה שלא להזכיר את התאריכים הללו, מה גם שיש באיזכור משום סיוע למפעתינים להגביר את התסיסה, תוך זריעת בהלה ופחד בקרב האוכלוסין.

אנשי הביטחון צריכים לעשות מלאכתם בעיניים פקוחות והציבור מצווה כמוהם לפקוח עין, כדי לחשוף כל חפץ חשוד וכיוצ"ב. ברם פעולות אלה ככל שהן נעשות בשיטה של „רואה ואינו נראה" הן משמעותיות יותר והצלחתן בטוחה יותר. הראוותנות אינה מוסיפה ביטחון. לשם שבפירסום אזהרות בלבד לא מבטיחים ביטחון.

היום מתפרסמת ידיעה, כי משרד החינוך והתרבות החליט לחדש את הטיולים של בתי־הספר, תוך הגברת אמצעי הבטיחות. דומה שהקדימו במקצת. כל עוד שבתי הספר לא התגברו על עניני הבטיחות, כל עוד שלא נקבעו כללים ברורים, מי הגורמים האחראים לביטחון התלמידים, יש משום חוסר זהירות להתיר לבתי הספר לחדש את הטיולים.

מנכ"ל משרד החינוך בהופיעו אתמול בפני „ועדי ההורים" אמנם דיבר על הצורך להגביר אמצעי הבטיחות. אך בשלב זה הכל מצטמצם בדיבורים, בהטלת עומס הבטיחות על ההורים, בקריאה להתנדבות בלא מעשים בציוד, ובינתיים מוסיפים הרבה מוסדות חינוך להיות פרוצים, גם אם בפתח, או בכניסה הראשית ניצבת אמא בלתי מנוסה ופוקחת עיניים לכל צד...

סיכומו של דבר. חובת הזהירות והבטיחות אינם מצטמצמים לתאריכים מיוחדים. גם אם יש ימים בשנה שהם מועדים לפגיעות. אנו מצווים עליהם בכל ימות השנה, כל עוד לא חוסלו מוקדי החבלה. כל איכות שחוליות רצחניות מוסיפות לחדור אל תוך התחום המדינה.

ננהג בזהירות בכל ימות השנה. נגביר את הערנות. אך יחד עם זאת ניזהר שלא להפכה לבהלה, על ידי פירסומי אזהרה מופרזים, כי הרי גם בכך מעונינים המחבלים ושולחיהם.

סריקה של כוחות הבטחון בשטח שבו נתגלו המחבלים

שני מחבלים שחדרו מלבנון נתפסו ביום ב' בגליל המערבי

הוחדרו ע"י „הפתח" למעשי רצח ללא אבחנה

שני מחבלים נתפסו ביום ב' על ידי כוחות הבטחון בגליל המערבי.

השניים, מחמוד ראשיד האדי ו־ג'מיל מוסטפה דיאב, בני 18—19 נשבו במכונית שעשתה את דרכה בכביש כפלות־מאסא. זהו הכביש אשר בו פעלו המחבלים נגד הטנדר ב־15 במאי ואשר משם המשיכו אחר־כך לביצוע הטבח במעלות.

המכונית באה מכיוון חורפיש, וכאשר הגיעה למחסום שהוצב באיזור מעלות־כפתה נערך בה חיפוש. ברשותם של שני הצעירים היו אמנם תעודות, אבל הם עוררו חשד ולפיכך נלקחו לחקירה במשטרת מעונה.

הוחדרו לארץ מלבנון

בחקירתם הודו, כי הוחדרו לארץ ביום א' בלילה על ידי שלושה מחבלים אחרים, מתוך כוונה לעשות כאן מעשי הרג ללא אבחנה. לדבריהם יצאו השלושה חזרה ללבנון, ואכן גילו כוחות הבטחון עקבות של שלושה מחבלים שעברו את הגבול ללבנון.

שני החשודים הם ישראלים לשעבר, תושבי הכפר מג'ד אל כרום, אשר ברחו בזמנו ללבנון והצטרפו שם לארגון „אל פתח". הם סיפרו לחוקריהם כי לאחר החדרתם לישראל החליטו להסתיר את הנשק למשך הלילה, כדי לנסות להגיע במשך היום אל בני משפחותיהם בכפר מג'ד אל כרום, להיפגש אותם ולהיפרד מהם. אולם הדבר לא עלה בידיהם כיוון שנתפסו על ידי כוחות הבטחון.

לאחר חקירתם נלקחו למקום שם הסתירו את הנשק, מלבד תת־מקלעים מסוג „קלצ'ניקוב" שהיוו את נשקם האישי, נמצאו שם גם חומרי חבלה, רימונים, אקדחים, מזון וציוד רפואי.

מוצאם של המחבלים

לחשוד מחמוד ראשיד האדי יש משפחה גדולה בכפר מג'ד כרום. רוב בני המשפחה עובדים בעיקר בחקלאות.

אחד מאחיו התגנב שנים מספר ללבנון, וכאשר חזר מכם ניתן למאסר. הוא ריצה את עונשו וכיום הוא עובד כפועל.

החשוד השני, ג'אמיל מוסטפה דיאב, הידוע בכינוי דיב, מוצאו מהכפר שעב, כפר שנכבש במלחמת השיחרור על ידי כוחות צה"ל. הוא רוקן מיושביו ויושב לאחר מכן על ידי פליטים ממקומות אחרים בארץ. הוא התגורר עם בני משפחתו במגדל כרום מאז מלחמת השחרור. בינתיים מת אביו וכיום מתגוררת בכפר אמו בלבד.

נטייה ב„פרלמנט" המחבלים להשתתפות בוועידת ג'נווה

קהיר 4 (ע"ר יופי"צ) — נטיה להשתתפות בוועידת ג'נווה מסתמנת בדיוני המועצה הלאומית הפלשתינית, כשנציגי שלושה ארגונים וביניהם „אל פאתח" מצדדים בהליכה לג'נווה, אם יוסכם על טיפול בבעיית הפלשתינים כשאלה לאומית ולא כבעייה של פליטים.

ממקורות המועצה נמסר, כי שלושה ארגונים מבין ששה — „אל־פאתח", ארגון „אל צאעקה" הנתמך על ידי סוריה והחזית העממית הדמוקראטית לשחרור פלשתינה מוכנים גם להסכים להקמת מדינה באותם השטחים שיפונו על ידי ישראל.

בדיוני „פרלמנט המחבלים" טענו נציגי ארגונים כי הקמת מדינה בגדה המערבית וברצועת עזה או חלק כשטחים אלה שיפונו על ידי ישראל, יהווה צעד ראשון לקראת השגת המטרה הסופית של הפלשתינאים — להחזיר לעצמם את כל השטחים הפלשתינאים בעבר כולל שטחה של ישראל.

שלושה ארגונים של המחבלים — החזית העממית לשחרור פלשתינה, החזית הערבית לשחרור הנתמכת על ידי עיראק והחזית העממית לשחרור פלשתינה הפיקוד הכללי — מתנגדים להשתתפות הפלשתינאים בוועידת ז'נווה. אמש אמר סעיד חמאמי, כי שעומד בראש משרד הארגון לשחרור פלשתינה בלונדון, כי אין זה מעניננו של הפלשתינאים לעורר את התנגדותם של ארה"ב ושל מדינות ערביות המבקשות להביא להסדר מדיני במזה"ת.

„הפרלמנט" יכונס אם תתקבל הזמנה

נודע, כי הבוקר הוגשה הצעה לפרלמנט של הפלשתינאים, לפיה תכונס המועצה הלאומית הפלשתינית למושב שלא מן המניין, אם יוזמנו הפלשתינים רשמית להשתתף בוועידת ז'נווה.

מחמוד אל חאלידי, מנהל משרד הארגון לשחרור פלשתינה בדמשק אמר הבוקר שאם יוזמן הארגון לשחרור פלשתינה להשתתף בוועידת ז'נווה „אפשר לראות בכך הכרה בארגון לשחרור פלשתינה".

בריה"מ מקווה להשתתפות המחבלים

מוסקווה 4 (עי"צ) — המנהיגים הסובייטיים מקווים כי המועצה הפלשתינית ה־12, המתכנסת עתה בקאהיר, תחליט בעד השתתפות של משלחת פלשתינית בוועידת ז'נווה על המזרח התיכון.

ברית"מ כבר רמזה בשנה שעברה, כי היא מצדדת בהשתתפות פלשתינאים בוועידה, בה היא יושבת ראש יחד עם ארצות־הברית.

יתר על כן, ברית המועצות והארצות החברות בברית ורשה נקטו עמדה, בהצהרה שפורסמה ב־19 באפריל בוורשה, בעד השתתפות בג'נווה של „כל הארצות המעורבות בסיכסוך" ו„הנציגים של העם הערבי של פלשתין".

קיסינג'ר

(סוף מעמוד ראשון)

התחייבות למתן סיוע לסוריה.

פתיחת התעלה תקל על הרוסים

ד"ר קיסינג'ר הודה בעובדה שלאחר שתפתח תעלת סואץ מחדש לשייט, תקל עובדה זו על גישת הצי הסובייטי לאוקינוס ההודי. הוא הוסיף ואמר „אם אנו מודאגים בקשר עם נוכחות ספינות סובייטיות באוקינוס ההודי אין זה [illegible] לכך שגם אנו נביא אוניות לאוקינוס ההודי".

בהצהרה שהוכנה מראש אמר ד"ר קיסינג'ר „במזה"ת אנו עדים לאחת ההתפתחויות רבות התקוה ביותר בדור הקודם.

„שלום בר קיימא באיזור רווי בהח זה ישוג אך ורק כתוצאה מהתהליכות והפעולות של הצדדים המעורבים ישירות".

קיסינג'ר אמר, כי נעשו צעדים חשובים לקראת השכנת שלום במזה"ת ולסילוק חלקי של איבה וחוסר אימון בקרב הצדדים, שהצטברו במשך עשרות בשנים.

לונס: נחלש

(סוף מעמוד ראשון)

מבלי לגלות מספרים, הרי הגידול הכמותי של כח השריון הרוסי במדינות ברית וארשה מביא אותך למחשבה שבריה"מ הצליחה להציב כמיליון אנשים בגבולותיה עם סין.

עצה סוזא קיימת באירופה, יחד עם בעלות בריתה, כח הכונה לכעלה בשני מיליון אנשים, אמר מזכיר נאט"ו. הוא העיר בהקשר זה כי הסוזין במדינות ברית וארשה הוא על פי סטנדרטים אחדים, כעצה שהנדר תקן אחיד הוא אחד מבין החולשות הגדולות של הברית הצפון אטלנטית.

„אין אני אומר שבריה"מ מתכוונת לפלוש לאירופה, אך איש אינו יכול להיות בטוח שהמצב לא ישתנה בהכרה. על כל פנים הוא ללא ספק נשק יעיל ביותר, שבעזרתו ניתן להפעיל לחץ בדיונים" העיר לונס.

היא הביע על העובדה שלפני 25 שנים היה בידי ארה"ב המונופול על נשק אטומי והצי הסובייטי היה בעל רמה נמוכה בהרבה מזה של האמריקנים או הבריטים.

הרוסים עלולים לפתוח במלחמה כימית

וואשינגטון, 4 (יופי"צ) — ציוד סובייטי שנפל לידי הכוחות הישראלים מעיד על כך שיחידות רוסיות עלולות לפתוח במלחמה כימית, אם תהיה הזדמנות נאותה לכך — אמר היום ציר בית הנבחרים סמואל סטראטון, דמוקראט מניו יורק.

סטראטון קרא לארה"ב שלא להתפרק מבעקה להתקפה כימית באורח חד צדדי.

ציר בית הנבחרים ציין, כי חזה בחודש נובמבר בתצוגה של ציוד קרב רוסי בהדגמים האחרונים שנפל לידי ישראל במלחמה, והתרשם עמוקות מהעובדה שכל יחידה סובייטית נכנסה לקרב כשהיא מצוידת בערכה שלמה להגנה נגד התקפה כימית, ביאולוגית ורדיולוגית.

נהגי מוניות מציעים סוכריות, במקום עישון

קארלסרוהה, 4 מערב גרמניה (יופי"צ) — כ־160 נהגי מונית בקארלסרוהה מציעים סוכריות לנוסעיהם, כדי להניא אותם מלעשן בתוך המוניות.

דובר של האגודה נהגי המוניות אמר, כי המערכה נגד העישון הוכתרה בהצלחה.

תלמידי תיכון הרגו את שר־החינוך הקאמבודי ועוזרו

פאנומפן, 4 (יופי"צ, ע"ר יע"צ) — תלמידי תיכון הרגו היום את שר החינוך של קאמבודיה ואת עוזרו הראשי, בהתפרצות אנטי־ממשלתית שהפכה שכונה של פאנומפן לשדה קרב.

המשטרה הצבאית מסרה, כי התלמידים דקרו את שר החינוך קי־סנג קים בבטנו וגם את עוזרו, בקטטה עזה שפרצה בינם לבין המשטרה ברחוב. לאחר מכן ירו בהם והרגו אותם, כאשר המשטרה הסתערה על בית הספר שם החזיקו בהם כבני ערובה.

המשטרה הצבאית הודיעה כי שני תלמידי תיכון נהרגו, 8 אחרים נפצעו ו־48 נעצרו בהתנגשות. המשטרה אמרה כי היא ביודה את הסטודנטים. לאחר התחלת המהומות. כפי שנמסר השתתפו כמאה אלפים תלמידים בתקריה.

„לבנון תתווך בין ירדן והמחבלים"

ביירות 4 (עי"צ) — העתון הלבנוני „אל אנואר" (פרו־לובי) כתב היום, כי לבנון מתכוננת לתיווך בין ירדן למחבלים הפלשתינים.

תיווך זה, לדברי העתון, נועד לסלק את המכשולים אשר מנעו עד כה דו־שיח ירדני־פלשתיני, ביחוד לגבי היחסים שיש לכונן בין המשטר הירדני לבין הישות הפלשתינית הלאומית האמורה לקום בגדה המערבית וברצועת עזה לאחר נסיגה ישראלית.

מתח ביהודה ושומרון לקראת ה־5 ביוני - היום

כרוזים הקוראים להתקוממות הופצו בגדה

כרוזים הופצו אתמול על ידי אלמונים בכל ערי יהודה ושומרון. הקפם של הכרוזים שהופצו ברחובות שכם קוראים לתושבי העיר להתקומם ביום ה־5 ביוני יום השנה השביעית למלחמת ששת הימים, נגד „השלטונות הישראליים".

בשכם צוירו צלמים על קירות סיסמאות הקוראות לתושבים להתנגד לשלטונה של המדינה היהודית בעיר. הכרוזים שהופצו בערי יהודה קוראים את תושבי האזור לשבות ולהפגין ולכתות בכל דרך נגד השלטון הישראלי.

לכתב עתיים נודע כי היום צפוי יום „המי" בערי יהודה ושומרון ובירושלים הכוזרות. ננקטו אמצעי בטחון ביהודים. ביום זה נהגו תולבים להסית בעבר לפגוע בסדר הציבורי וחלק מהסוחרים בהוכם לסגור עסקיהם. גם פועלים לא נהגו לבוא לעבודה בישראל.

האמצעים הבטחוניים הביחודיים ננקטו נוסף לאמצעים האחרים שננקטו באחרונה בשטחים, בהוכם הקמת מחסומי הביקורת בכבישים המוליכים ליהודה ושומרון והאיסור על תנועת תושבים בין שני חלקי הקו הירוק ובין ערי השטחים צמצם משעה 10 בלילה ועד 5 לפנות בוקר. כן נתבקשו כל ראשי הערים לפעול בקרב התושבים לשמר שמירה על הסדר ביום זה.

נמסר, כי רק כמה עשרות עבירות על הצו האוסר תנועה בלילה בין שני חלקי הקו הירוק. אלה הובאו השבוע לשיפוט בהיר והוטלו עליהם קנסות כבדים.

כוננות ביהודה הוכרזה במשטרת ישראל לקראת 5 ביוני, יום השנה למלחמת ששת הימים שחל היום.

הסיורים התכופים בערים ובישובים, שהורחבו באופן כללי לאחרונה, הוגברו, והצבור נקרא לשמור על עירנות.

האזרחים נתבקשו לדווח למוקד המשטרה על כל תנועה הנראית חשודה. אפילו הם הנראים למראה, כגון בקבוק, ארגז, קופסת סיגריות, עט, אבטיח וכד'. נמסר, כי חפצים כאלה עלולים להימצא בסביבות ציבוריים או ברחוב, ובמקרה כזה אין לגעת בהם עד בוא המשטרה.

הציבור מתבקש להודיע את המוקד המשטרתי בכל מקרה ולא לחשוש שמא תהיה זו אזעקת שוא, אפילו אם קיים הספק כל.

מנהיג מחבלים: רבין יאלץ לבצע נסיגות נוספות משטחים

קהיר, 4 (יופי"צ). — ראש ממשלת ישראל יצחק רבין „יביא במהרה התבוסה נוספת של ישראל", אם יפגל לעצמו את מדיניות „היהודית והתוקפנית", שבה נקטה גב' גולדה מאיר — הכריז היום זוהר מוהסן, מנהיג מחבלים של ארגון „אל צאעקה".

מוהסין הגיב על נאומו של מר יצחק רבין בכנסת ביום ב'.

בשיחה עם כתב רויטר אמר מוהסין „העבודה של רבין בראש ממשלה של ישראל אינה אלא אותה ההרצאה של תבוסה ישראלית".

המבקר דבריו הסביר נציג ארגון המחבלים שבלחמת אוקטובר אילצה את ממשלתה של גב' גולדה מאיר לסגת מתוצפה ונקשתה להחליט בוהתור על אדמת ערבית בהתאם להסכמי הפרדת כוחות עם מצרים וסוריה. לדבריו יאלץ רבין לבצע נסיגות נוספות כתוצאה מהמסקים הערבים הכבושים על אף הצהרותיו".

מנהיג פלשתינאי אחר, נאיף חוואתמה מי שעומד בראש החזית העממית הדמוקרטית לשחרור פלשתינה הזהיר כי הפלשתינים ימשיכו להיאבק בדרכים צבאיות ומדיניות, כדי להשיג את זכויותיהם.

הוא ביקש להזכיר לרבין שפעולות המחבלים כדוגמה זו שבוצעה בהר דש שעבר במעלות „אינן אלא סימן ברור להחלטה הנחושה של צבאנו לי־הביא להסלמת המאבק המזויין".

מכוור היה זה ארגונו של חוואתמה הנושא באחריות לרצח במעלות.

גם עתונים ירדניים תקפו את נאום ראש הממשלה יצחק רבין. לפיו לא היסוג ישראל לקו ה־4 ביוני 1967 ולא תיטוש את האזור הערבי הכבוש של ירושלים. 2 עתונים כתבו, כי מר רבין הוכיח שאין הוא מתון אלא „יונה" כפי שהוצג.

„א־דסאבאח" כתב, כי „הכוונה של הממשלה הישראלית החדשה אינן שונות כלל מאלה של הממשלה הקודמת — הטעם התוקפנות, ההתפשטות וכיבוש אדמתנו".

„אל ראאי" — בטאון האיחוד הלאומי הערבי — הארגון הפוליטי היחיד בירדן — כתב, כי המדיניות הישראלית המסורתית, היא בולשתה על התפשטות ועוצמה צבאית. היתה הסיבה לכל המלחמות באזור.

שני עתונים מצריים מותחים גם הם ביקורת על נאומו של רבין.

שניהם מדגישים כי „הממשלה הישראלית החדשה קיצונית לא פחות מן הקודמת". „אל־אהרם" מדגיש, כי ראש הממשלה החדש „סירב כמו קודמיו להסכים להקמת מדינה פלשתינית המסעיף איומים נגד תנועת ההתנגדות הפלשתינית".

„לאקספרס" כתב, כי „הוסר ה־מסווה הישראלית נמשכת".

בין הפטיש והסדן

„אין אדם משים עצמו רשע"

(דיון על הצעת־חוק יסוד: „זכויות האדם והאזרח")

(אתמול בכנסת)

בהרצאת פתחה לדיון נהב בהצעת חוק יסוד „זכויות האדם והאזרח" הסביר ח"כ [illegible] בניגוד הלך את עות החוק הכוצא ונכבותיו.

הוא הוכיח, כי לאביתו של דבר המשפט העברי המקורי שלנו הוא המקדים להגנת הפרט הרבה יותר מכל החוקים המודרניים הקיימים בדמוקרטיה רבית תאורות.

אחת הדוגמאות שד"ר הלוי הזכיר בהרצאתו היתה בשאלה אם אדם רשאי להפליל את עצמו. בדמוקרטיות רבות, וכך היה בארץ ישראל תחת בריטניה, כלואים את הנאשם: „אתה רשאי לא אמר זאת ב[illegible]..." אך גם מדינת ישראל, שקבעה בחוק הגביל סעיף האומר שאין אדם להפליל את עצמו. במשפט זה מכבר, אימא, כך:

„אין מחייבים אדם להפליל את עצמו אלא בכוח החוק".

ד"ר הלוי הדגיש שבניגוד זה יש סטיה מן ההלכה היהודית שהיא נאודה ביותר. ההלכה היהודית קובעת, כי אין אדם יכול להפליל את עצמו. „אין אדם משים עצמו רשע", וגם אם יישבע שעשה פשע אין לקבל זאת ללא עדות מסיעה.

הסעיף כיוהד קובע שלאחר קבלת החוק זה, כל כוח שיתקבל... ובכ"ש יבא שהוא סותר את חוק היסוד הזה — יבוטל אותו חוק.

חוק לא יפגע ביהדות

ח"כ מ. פורש אמר שהחוק המוצע בנוסחו כליל בבזכורה היהודית. בסעיף 14 הציע לכתוב שהדת היהודית היא „הדת ליהודים במדינת ישראל". מוכרזות הזכויות הדתיות לבני הדתות האחרות. במקום זה מוצע ני־סוח בחיר שכל אדם זכאי לחופש עבודת אלוקים...

כמו כן הבע להוסיף סעיף ביהדות כי חוק יסוד זה אינו גורע מתוקפם של חוקים אחרים בתחום דיני הכשרות, המשפחה וקיפוט בתי הדין הדתיים. הוא שאל כבני בה אין בחוק הגנה כבני ביחתי יתהו מתים, כבני כליות כישר־אריה, כבני כפית עבודה בשבת כי־עד!

החוק לקוי בחסר

ח"כ ה[illegible] מסביר פעוריות ההיגוי מבין לדעתם, הפרים בו ספים רבים. הסר, למשל, סעיף שיכל או יפתות את הכתובת הפלויתה במשק. ח"כ ז. ש[illegible] הביא לי־דוגמא גם את פיוטה של הגנה המחבלים לבצר נגנד וזכויות האורח. הוא אף מחה ביקורה על העדר ינו־קה במקורות המשפט העברי לחוקי היסוד שלנו.

ד"ר דיניאן טען שהעדר נוקשה בחוק האפשרות לשבותו ברוב רגיל מבטלת את ערכו של חוק יסוד זה. הדיון בחוק כזה הוא על בסיס אישי ולא סיעתי. הדיון יימשך עוד בישיבות רבות.

יונה בנין

הערות בלתי בכוד הנשיא

בהודעה לעיתונות בפרשה הבוחה הוא אמר כי „הערות [illegible] של ליל היחידה היה [illegible] הנשיא באוני כממשלה רבין לאחר כינונה, שלדעת כי שובל הורכבה בהם גיסה מפלגתית בולטת.

ש. אלוני התביעותית

בהודעה לעיתונות בפרשה הוצגת רי"צ כהודה אלוני צריך היה לחת „הפקיר בישום [illegible] של הודיה ועזר בעבדה".

כן דורשים בקבילה את „ראשות ועדת הסדיר לייצג ביסודה כשרדי הבכבלה"...

בשבוע ראשון במשטרה

ועדת הכספים דוחה הצעה של הממשלה להטיל את בל הרכוש על ציבור החקלאים במדינה.

נציגי המפד"ל הזכירו שיהודי הכל בחוקה, כיודא לא לצי מבטי הציבור החקלאי יבואו את דעתם בנושא זה.

בראשה נציג הקואליציה שהם ביסוס — המסכימו להוראה ההצעה להכבלה.

קופת ההורים תובעת מהנציגות

קופה הזכילם תבליה אינה יקיקה להבטיח בשתוהיה לייתא תרומות, כי היא בין כה כיבה הרפואה בזול, אולם אם הקופה הרבה כזו התבע קר פת הוזים כלליות התכיר שבירם אחות, בבעלות החברה הבריאה אלה אבר אתבול כך אמר ד"ר [illegible]...

[illegible]

ועידת הקונגרס היהודי העולמי - בישראל

(יו"ש) לאחרונה מתקיימים ב־ארץ בסער ועידה יקונגרסים ביגלאומיים בנושאי העסקה, פי־תוח, הקלאות ועוד. באי הוועידות הללו אינם מרעים מלבוא לישראל, על אף הבצב הבטחוני בו היא נתונה.

תצפית

אולם, ד"ר נחום גולדמן, נשיא הקונגרס היהודי העולמי, בעת ביקורו האחרון בישראל, הציע כי ועידת הקונגרס תתקיים דווקא בוואשינגטון. בעת שכה נחוץ ה־חיוני שהעם בתפוצות יבכא את הזדהותו עם מדינת ישראל ומא־בקיה, בצדד נשיא הקונגרס ה־יהודי העולמי בקיום הוועידה ב־ארה"ב, משל הדבר בהתכנסות שגרתית של עסקנים, כשהדיונים משולבים בהתרצות בבתי־פלון מפוארים.

סוב סוף דעתו של ד"ר גולדמן לא נתקבלה. ההנהלה הציונית החליטה השבוע פה אחד, כי ועידת הקונגרס היהודי העולמי תתכנס להתקיים בישראל. בהתיי־זה האמורה להתקיים בסוף השנה. ישתתפו כ־500 נציגים מכל הארצות, ובתוכם 70 נציגים מישראל. נותר רק לקוות, שלוועידה זו יהיו גם תוצאות מעשיות נוסף לעצם ההתכנסות של נציגי העם היהודי בישראל.

דל ולא ראה להפסיק את המשק־נות התבקשות.

לא הצלחנו לפענח למי הכוור נה. ליגאל אלון? לישראל גלי־לי? לשמעון פרס?

אולי תואיל מערכת „על ה־משמר" לפרש את הסתום. כדאי לפענח אלו מלהכות עדיין צפו־יות לנו שם. שאם לא יפורשו, נוכל להשוב שהכוונה היא ל־ויקסור שם־טוב...

✱

ליום הזכרון

של שה"ל

(ת. מ. בן־גיל) ביום הזכרון של ר' שמואל־חיים לנדאו, ז"ל, מנהיג תנועת תורה ועבודה, ש־הל היום. ברצוני להעלות שו־שלת משפחתו.

רבי שמואל חיים היה דור ששי לרבי יחזקאל לנדאו זצ"ל, בעל „נודע ביהודה", רבה של פראג. אביו, ר' משה באיר ז"ל, היה אחד מחשובי בניו של ר' חיים לנדאו ז"ל, מהעיר לוקוב: ר' יהודה אריה ליב, בעל אחוזה על יד נהר הורסלה, מול העיר קוזניץ: ר' משה מאיר, אביו של שה"ל: ר' צבי מהעירה מכשה־בין: ר' טוביה מהעיר לודז': רבי איסר לנדאו, רבה של העיר איזביצה ע"י לובלין. בנו, ר' לייבלה, היה ידוע בכינוי „ה־עילוי מפוליך", רבה של העיר קלביל בסביבת ורשה.

הרב י. ביכלסון ז"ל, רבה של ורשה, מספר בכתביו על אביו של ר' חיים לנדאו ז"ל, רבי לייבלה לנדאו ז"ל, רבה של וישג־רוד וונגרוב, שהיה המחותן של בעל „הכרת שלמה" רבה של ור־שה בתקופה ההיא. פרנסי ורשה הציעו לרבנים יסכים להקים בעיר סמינר לרבנים כפי דרישת ה־ממשלה והרב דחה אותם ביום ליוב. פרנסי ורשה סיפרו לרבנים את הגדולות והנפלאות שיצמחו לעם ישראל מהקמת הסמינר ל רבנים. יום אחד אמר רבה של ורשה לפרנסי העיר: היום הגיע אלי המחותן שלי, ר' לייבלה לנדאו. הבה נשאל לדעתו. פרנסי ורשה פנו להרב לייבלה ז"ל ר ביקשו את הסכמתו. אמר להם הרב: במסכת עבודה זרה מסופר שלעתיד לבוא הקב"ה יושב וספר תורה בחיקו ושופט העולם. נכ־נסת מלכות רומא, התשובה ב־בלכויות, ואומרת, עשינו ובנינו את כל התאצות ושווקים בכדי ש־עם ישראל יוכל בשקט ללמוד תורה. למה ומדוע לא יטענו כי הקימו סמינר לרבנים בוורשה? התשובה היא, כי בכוונה האמ־יתבתיישו בעצמם...

לאחר שנים הקימו בוורשה סמינר לרבנים, ויצאו ממנו מל־שינים וכופרים, ונתאמתו דברי הרב מווישגרוד וונגרוב.

על מקור מחצבתו של מנהיג „תורה ועבודה" יכול אני להעיד, כי בכו עיני ראיתי „בגליל יהוד סין, ביד דודי רבי יהודה אריה לייב לנדאו, עד נעים ובירות ישראל. ביום הזכרון נזכור את המנהיג שלא זכה לראות בהקמת מדינת ישראל שכה פעל למענה.

✱

חיה תמוהה

(ש.) לפני כמה שבועות הת־חיל משפטם של הצעירים משכם החשודים ברצח הנהג אלי להמן ז"ל. סניגורי הנאשמים ביקשו לדחות את המשך המשפט, בטע־נה כי לולחיהם כהבונים עתה לבחינות הבגרות... בית הדין נענה תחילה לבקשה, אך לנוכח תגובה שלילית, כפי שבאו לידי ביטוי בעתונות, החליט להמשיך במשפט בהקדם.

שלשום אכן התחדש המשפט, אך סניגוריהם של הנאשמים חזרו ודרשו כי הם טרודים בהם בהקים אחרים. שאת הטיפול בהם הינם חייבים לסיים לפני פגרת בית המשפט. בקשתם נענתה המשך המשפט נדחה לפגר הדרך והצי־ר ובינתיים יכלו הצעירים להבשיך ולהתכונן לבחינות.

דחייה זו בהמשך המשפט היא תמוהה, לנוכח העובדה שמדובר ברצח מתכנן שזעזע את המדינה, מה גם שמאחרים מהנאש־מים הנדל לפעות בחלק מן האשמות המיוחסות להם.

✱

למי הכוונה?

(י. ד.) „על המשמר" במאמר פתיח, במאמר מערכת באתמול, אומר על ממשלת יצחק רבין: „אכן כצוי גם בממשלה זו מי שנשא באחריות לאי־מעשה למחד...

שר־הפנים הורה להכין מיתאר ארצי לבתי־עלמין

שר הפנים, ד"ר יוסף בורג, הורה לאגף התיכנון שבמשרד הפנים להליכה בקרקעי ישראל, לבצע בהכנות את הה־לכת המועצה הארצית לתיכנון ולבנייה בדבר הכנת תוכ־נית מיתאר ארצית לבתי עלמין.

הוכנית המיתאר תאתר שטחים לבתי עלמין, בשים לב לגידול אוכלוסיית המדינה עד להקיפה מיליון נפש ולאפשרות שיובאו לקבורה בישראל יהודים מהו״ל. בהכנת הוכנית המיתאר ישקלו הפעפה איזור בתי עלמין על שימושי קרקע, מפגעים אקולוגיים, סיור הקר־קעות לקבורה ועלות הפיתוח, וכן נטיה והרחק מהישובים הקיימים והתחלבות בתיכנון הסביבה. בהתאם להחלטת המועצה הארצית להכנון ולבנייה, המגמה לעדת היגוי שתלווה את עריכת התוכנית, ויש־תתפו בה נציגים במשרדי הדתות, הבריאות והחקלאות, וכן נציג מוס־בה בתי העלמין וגציג חברות ה־קדישא בישראל.

מיתאר לתחנות תידלוק

שר הפנים מינה את האגף התכנון של משרד הפנים, לבצע הוך כשה חודשים את החלטה המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, בדבר עריכת תוכ־נית מיתאר לתחנות תידלוק.

הוכנית המיתאר תקבע את מספר תחנות התידלוק במדינה ואת סוגי המיתוגים שהם יספקו. תשומת לב מיוחדת תוקדש לאתרים של תחנות תידלוק עירוניות, בבנינה לצמצם סכנות להולכי רגל ותנועת כלי רכב, כן ייקבע ברחק מינימאלי שבין תחנות התידלוק ובניני מגורים — לי־מניעה מטרדים אקולוגיים.

ניקסון וקיסינג'ר יפתחו במסעם

(סוף מעמוד ראשון)

מהלך ביקור, אך נראה כי רעיון זה ניטש.

לוח מסע הנשיא ניקסון

תוכנית המסע של הנשיא ניקסון במזה"ת, כפי שנמסרה היום על ידי הבית הלבן, היא:

✱ ה־10 ביוני — ניקסון יוצא מוושינגטון לזלצבורג, אוסטריה, שם יפגוש יומיים לשיחות להכנות יקיים שיחות עם קאנצלר אוסטריה ברונו קרייסקי.

✱ ה־12—14 ביוני — מצרים, לשיחות עם הנשיא סאדאת.

✱ ה־14—15 ביוני — סעודיה, שיחות עם המלך פייסל.

✱ ה־15—16 ביוני — סוריה, הנשיא חאפז אסד.

✱ ה־16—17 ביוני — ישראל שיחות עם ראש הממשלה יצחק רבין ומנהיגים אחרים. כמשפט ממשלת ישראל פורסמה הודעה על סדרי היום בעת ביקור ניקסון.

✱ ה־17—18 ביוני — ירדן, המלך חוסיין.

✱ ה־18 ביוני — חזרה לוושינגטון.

בקאהיר פורסמה הודעה רשמית על ביקור ניקסון, בה נאמר כי ביקור זה נועד לחזק את הקשרים בין מצרים וארה"ב ולפתוח את ההבנה ההדדית וההידידות בין שני העמים.

ברבת עמון פורסמה הודעה דומה, בה נאמר כי הביקור יגבר את קשרי הידידות ושיתוף הפעולה בין ארה"ב לירדן.

קבוצת הלוזן הגיעה לקהיר

קבוצה הלוזן של כ־40 פקידים אמריקנים עשויה להגיע הלילה לקאהיר כדי לעשות הכנות לביקור ניקסון במצרים.

בראש הקבוצה עומד בנהל הטקס בבשירד החוץ האמריקאי, השגריר הנרי קאטו.

מקורות מצריים אמרו, כי מצרים צפויה „הסיבות רבה לביקורו של ניקסון והצביע לו קבלה פנים כ־בוהה ביותר".

הם הוסיפו כי הביקור יהווה את ציון הכותרת של 7 החדשים של שיפור במהיר ביחסים שבין מצרים וארה"ב, אשר הגיעו לשיא לפני בלהבה אילמובר.

ידונו בהידוק הקשרים עם סעודיה

וושינגטון, 4 (ע"ר, יופי"צ) — הנשיא ניקסון ושר החוץ הנרי קיסינג'ר ידונו השבוע בשיחות עם סגן ראש הממשלה ושר־הפנים של סעודיה, בדבר העמקת הקשרים בין שתי הארצות.

השיחות יתנהלו עם הנסיך פאהד בין עבדל עזיז, אחיו החורג של המלך פייסל, הצפוי להגיע עם ביחוץ לחת של פריים סעודים לשני יש־יחות בימי הידיו.

בר־מצווה ל־30 נערים

במושב כפר יעבץ בגיש הד־ביגוד התקיים אמש טקס בר־מצווה משותף ל־30 נערים מהד־מושבים כפר יונה, כפר יעבץ וסורה.

בירכו את הנערים הרב הד־ראשי לצה"ל האלוף מרדכי פירון, ספ־קד היחידה המבצעת את הכה־בים „היהדה המבצעית" ומר ע. ברוך — בשם איגוד המושבים.

הינחה את הטקס מר צבי טרנות, ראש המועצה האזורית „דר השרון".

הנערים קיבלו שי המשרד־קירוק מהרבנות הצבאית וספ־רים מהמועצה האזורית יהודת המשרד.

שופט אמריקאי נהרג מהמעטפת נפץ

פאסס, וושינגטון, 4 (יופי"צ, ע"ר) — שופט של ביה משפט גבוה נהרג היום כהתפוצצות שהוצאה לו בדוא"ר, זמן קצר לאחר שמעטפה נפץ נמסרה לו.

המשטרה מסרה כי פקידה קיבלה את המעטפה שהגיעה בדואר, ומסרה אותה לשופט גייחם לוסן, בן 50. זמן קצר לאחר מכן נשמעה התפוצצות רבה בבנין בית המשפט. השופט נהרג בו במקום.

אגב

מפלגה באופוזיציה

ההכיתה של המפלגה הדתית לאורך כל הנוסטת על הדיקתה העד־כיה עלתה בעיני הציבור. אי־השכחותה בממשלה רבין, התלכה המורה למפלגה קואליציונית כבעבר, הישגה הצפוי הרציה בתחום הענים המפלגה, הרחקה איום של פלגנות ושיקום היחסים עם הרבנות הראשית.

המפלגה הדתית הגדולה בארץ ובי עם היהודי, שבה כושקנות מבפנים שנות עיצוב, אין לה תחליף הכנית שילומה קודבה לכול.

הנשיק הכיה, שלא די בריב קולות להכריע בעניינים עקרוניים שבהם באים לידי התנגשות עם הרבנות הראשית, אלא יש לבקש שהרון עם דעה כל הגורמים. מפלגה שעצם קיי־בה הוא כאבקנעיציה ליהודה בתוך המדינה, מצווה לכבד ההלכה על הרבנות הראשית לאחר שבקשה את חוות־דעתה. הצלחה נבכונה של הרבנות הראשית היא ביסודי ההנהגה הדתית־לאומית.

זו הפעם הרביעית שהמפלגה הדתית־לאומית היא באופוזיציה. פעם אחת נגד ריב־דיבים בין יהודים. פעם שנייה כבואה כעת־הכמנייה של הינוך חילוני בין ילדי עולים. פעמים נגד הכוונה לכלוף את היהדות היהודית.

ראש־הממשלה הרכיב ממשלה בלי המפד"ל. צורך כל מה שניה לצרף. שתי הרשימות הקומוניסטיות יתמכו בה כדי למנוע הקמה ממשלה־הירים לאומית. יש לה רוב, גם כשהיא רחוק, וביכולתה להמשיך זמן רב אם לא יהיה כאבק אופוזיציוני רציני כדי להפילה.

הששותיה של הממשלה החדשה היא מפני אופוזיציה חזקה, מאורגנת כראוי ויחמה, שהציק את הממשלה עד שתהיה נאלצת להתחלק.

מעמדה של המפד"ל הוא מעמד מפתח. כפני כך אמר ראש הממשלה, י. רבין, שהוא כעצער, „שלא נמ־צאה הדרך להמשך הדחופה ההיס־טורית בין המפד"ל ותנועת־העבודה, שותפות שהצפיה בירכה רבה לעם ולמדינה". הוא גם הביע את תקוותו, ש„תימצא הדרך להצטרפות של ה־מפד"ל לממשלה החדשה".

אפילו י' בן־אהרון, קיצוני בשמאל ליוהו ובחילוניותו, התוודה, שביחסו לעבר־דת היום אינו מה שהיה לפני שלושים וארבעים שנה. ה„תנועה ה־פועלים מעולם לא זכרתי אותה יותר צמודה לערכי־יסוד של היהדות כבשנים האחרונות".

בכן, אדרבא, מדוע נציגיה בתר־כים להכיר בדרישה שבה ערכיות יהודית יסודית ביותר! הפועל הגר־רחי על כל שלוחותיו, אנשי עבודה בחרה ובפועל־כבש, הדאי שאינו ירוב למחנה־העבודה בין שהוא ב־קואליציה ובין שהוא באופוזיציה. הוא יריב למהלכים חילוניים הנכב־נים את גבולותיו של עם־ישראל. הוא יריב למגמות הרווחות בין אילו השותפים לקואליציה להפריד בין היהדות לבין המדינה.

אין כל ספק, שהוגים רציניים בארץ ההלו לתהות על ערכי־כסודת ולבקש בהם הזבות לשאלה מצי־קות. הדור הדתי־חלוצי הוא היום בראש המכוונים לבסיסי הקיום ה־יהודי.

מה שהיה כבר תפקיה בשמאל וגצ"ל בינה, כדוגמאות לנוער, הוא עתה דור הכיסות הדרוגות ביהודות הקרביות וההנהגלדות בשטחים. דור זה הוא כוכה לנוער הישראלי על כל זרמיו.

כול החותרים השמאליים, מהשומר הצעיר ועד הקומוניסטים והמכבכנים ועד בוהמיה והדנוגמת, עומד מול מאבק, המגשים את אמונתו בבסי־רות הנוף־והנפש.

דור זה, שעוצר את הסוף של לא־איכפת בקרב חלקים מן הנוער, קושא את אמונתו ההמבאר הבמוקד של נצח־ישראל. הביקתו מן הציבורי שלו היא כאבק על אהודה לאומית בי־ומשל יעל יהוד יהודי בלא בחות השגבה.

ה„שותפות ההיסטורית" ההקיבוד בכורח נהיצותה הכמוסית. היא לא הכוינה בכפלגת־העבודה קמה ה־כבוש הדרגה המסלתה לגבר תרגשות לגבי העבר ובשתה מעשי ביוהר: שותפות זו נחוצה או אפשה להוקים בלצודה. זה החשבון ה־בלעדי.

המפד"ל שנשאה בעול האחריות הקואליציונית שנים רבות, בהיסארה באופוזיציה עצימה שהממשלה ה־כבה יהיה כשיעור האחריות לעשת חירום ובכיבה הכרה אך ורק בגיה יהודי.

בוכב מפד"ל מגיבה עבשבנים היא באופוזיציה בשפדל בשוכבכי היא בקואליציה. מפד"ל בעלה אמי נות, שבהודיה לעבצה אהדהם ש־הכבי התורה, האינטליגנציה הדתית הלוחם ובהגהלים, עקירה בהחרה־הבאה להגיע לידי היגבים גדולים המפד"ל היא בעלת־בשלן ראשונה בבעלה בבסלה אופוזיציונית בדרך כשלה. זו היתה הכיפת הפריסה בהנהיית העה־הקהל בארץ.

הכפלגה הדתית־לאומית בעצנה של עוצמה אידיאית לבפנים, שבבו זה להפעיל בלא הספכות, בגבו בבשלה אך שכה להגיע לשדיה אופוזיציה בהשמה בפלגת הדיכי אותה לבה להראה הכורה.

עכבר ההבסהדוקבמי נבבא בא: פתירים בהכרה, בבגמי ההדר הנ הנאה של ההעקלות בפלגת הבבי זה יש להבכיר באוקיינות, בדיבה ובבכונה להחתל אם לא תיכא המגה בבסיב שאמה לדיק בה.

הכפלגה הדתית־לאומית באפובי־הת יבתבבינית, בבליה בבשולים וב בביבותה לגדול ולהיות יתיפה רבו השכבה, עטייה להגיע אל בטרת היה.

סוריה וארה"ב

(סוף מעמוד ראשון)

שון בלבד לקראת בבינה ישראלית בלאת.

בעקב אמריקאי לסוריה

„בצעת החוק לסיוע החוץ אמריקאי שהבעון אישורה בפעל עתה קיסינג'ר בקתבוד האמריקאי בוללת אקדמי רום בבכום של 100 מיליון דולר עבור הבורה הבוכת, ודוכן שחלק מבבבו יוקצב לסוריה.

עד ימואר הבבה — זמן קצר אחר ביקורו הראשון של קיסינג'ר בדמשק — שיפלו דיפלומבים אמריקאים ב בחלקה האמריקאית שבשגרירות ה איטלקית בדמשק.

ארה"ב מיבגה בבכ נשקי

מקור החוץ האמריקאני הודי־עה כי ארה"ב מיבגה להודיע אר היחסים הדיפלומטיים עם סוריה ב כל עת, כשסוריה ההיה מוכנה לכך.

הגהרה זו פורסמה בעקבות הוד עה של שר החוץ הסורי עבדל חא אים הדאם שהביאה גידון בשיחה קיקיים לאחריה של החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר עם מנהיגי סוריה.

ממשלה ללא חזון

מאת יונה כהן

כמה זמן אתה נותן לממשלה החדשה? שאלה זו שאלו רבים בכנסת זה את זה. בין השואלים היו גם ממפלגת „העבודה", מפלגתו של ראש הממשלה. שאלה זו אתה שומע בכל מקום אחר. הכל חשים כי בתביעת העם, לאחר מחדלי יום הכיפורים, לממשלה חדשה לא „אל הילד הזה" התפללנו. מכאן הלחש־דחוש בכל כבנסת ברהב שאין מנוס מבחירות חדשות. ובל בך למה? משום שהללו נתפסו מקומות ליד שולחן הממשלה לא עברו את מבחן הבחירה, לא במפלגותיהם ולא בציבור הבוחרים לכנסת.

אולם, כל הנאמר לעיל פרס הי־ וני הוא פרס המפיק ומעורר תמהון ביותר כאחד, אך לא הוא שורש כתיבותו של העם מהממשלה ה־ זו. ממשלה ללא חזון, ובאין חזון יפרע עם.

ללא שאר־רוח

הצוות החזון הורגש ובלט ב„נאום כהרי" של ראש הממשלה, יצחק רבין. הוא נשא נאום ארוך, שבם דעה חבריו למפלגה היה „ללא ברק ללא שאר רוח". בנאום היה שפע מלים נדושות, כגון: בניין עם והב־ רה המבוססת על הערכים והמורשת היהודית; נקים חברה מודרנית, צודקת, שוויונית ומתפתחת; יש לצ־ קת למסגרת של מדינה את התכנים היהודיים לעמנו. או ביטויים כגון: בטחון ישראל, משטר דמוקרטי איתן, חיזוק לביסוסו של המשק, מאמץ עוהד עליה (אפילו לא קריאה נר־ גשה ועוקבת: עלו ובואו, הבדוי).

לא היה בנאום זה אף משפט אחד רוסם ומלהיב, משוך ומעורר. אף לא פסוק אחד מן התנ"ך.

הח"כ ד"ר י. בורג בא בחשבון עם מפלגת העבודה, אשר העדיפה אנשי טכניקים מגוש תל־אביב וממלגה של יום בחירות, על פני שותפים נאמנים מאנשי סיעת צבי וגוש עצ־ יון. הח"כ ד"ר י. רפאל ביקש לר־ מוז בעובדה שהממשלה החדשה לא שינתה את קווי היסוד באפשרות שבכל זאת תוקם ממשלה רחבה ב־ עתיד הקרוב, שאם לא כן — אמר — ממשלה זו, הצולעת על קביים מוש־ אלים, לא לאורך ימים תיכון.

האופוזיציונרים שבקואליציה

האומר: כל זה מנקודת מבטה של האופוזיציה, ולא היא. חולשתה היסודית של הממשלה החדשה היא בכך שהאופוזיציונרים המסובבים לה יושבים חוק בתוך תוכה של הקוא־ ליציה. על כן קל היה לדוברי הסי־ עות שמחוץ לממשלה להשמיע ב־ איפול הביקורת שביקרתם של חברי הקואליציה. די היה להזכיר במה מהדברים הבוטים החריפים שהש־ מיעו גולדה מאיר, משה דיין ואבא אבן על הממשלה הזאת ועל שריה (כאלון ואלתי)...

ממשלת, באל היא משום בסיסה המספרי הצר. לא רק משום שקיומה מותנה בחסדי רקיח, ר"צ ו„מוקד", נביאי „היישות הפלשתינאית", אלא משום שגם קולותיהם של חברים מתוך „העבודה" אינם אלא „משענת קנה רצוץ" לה. לא לכל הצבעה יוכ־ לו „לסמוך" את אבן ואת דיין ואח־ רים מחטיבת רפ"י. הללו אמרו במ־ פורש שהם מצביעים בעדה כמי שכפאם שד, ושבחלומות השחורים ביותר לא חלמו על תמיכה בממשלה כזאת... לא בכל יום יוכלו להפעיל „דין התנועה" ולא כל אחד יסכים לנהוג אחד בפה ואחד בלב ואחד בית..

ביטוי להסתייגות החד־משמעית של חברים ב„עבודה" מממשלת רבין נת־ תן בפי אמן הניסוח התנגדות החו־ רות, אבא אבן: „אני סבור, שמדינת ישראל נמצאת עתה במעמקי החוס־ כול הרוחני הרגשי. הצגת הממשלה החדשה היתה בשבילי, ובשביל אח־ רים רבים, אחד הימים הקודרים בחיינו — זאת בגלל רוחב הפער בין המחלה לבין התרופה המוצעת לעם, לריפויה. אפשר כי אני טועה, אולם חושי אומרים לי, כי התקופה הבאה תהיה עוד יותר צפופה אתגר־ רים ומבחנים, מאשר זו שבאה לידי סיום בימים אלה".

נכון, כל דוברי ה„עבודה", מפ"ם ולע"ע בנאומיהם קראו למפד"ל לחזור לקואליציה. בשם מפ"ם, הגבר ה. גרוסמן, אפילו סיפרה שבמפ"ם היו חברים שהביעו נכונות להביא תמי־ כה. במשך שנה תמימה, ובלבד ש־ תהיה כתף פרלמנטרית רחבה, שלא לסכן את עתיד המדינה להרפתקנות עקרה...

הבשורה שלא באה

גם בימים כתיקונם ובתקופה של רגיעה כלכלית, מדינית וחברתית, אי־ למי שום מבטח ב„משענת קנה רצוץ" של תומכים כה מעטים ומהסוג הנ"ל. חמור הדבר שבעתיים בתקופה זו של הכרעות מדיניות, בטחוניות, כלכליות וחברתיות. רק לפני ימים מעטים הוזהרנו ע"י נגיד בנק יש־ ראל, מ. זנבר, מפני שואה כלכלית. חמור הדבר שבעתיים במצב הרוח בו שרויים רבים מחושבי המדינה. כאשר הכל מצפים לבשורה לאומית גדולה ומעודדת. בשורה כזו לא באה.

הנציגים - הדתיים הכידו לסיעת לע"ע, כיצד לא השכילו אפילו להס־ תיר שהסדרים בתחום הדת במדי־ נה, שהם מינימום הכרחי לשמירה על היהדות, לצנינים בעיניהם. הללו, נציגי לע"ע, הכריזו שרק מסמכי נר־ חות קואליציונית הסכימו להסדרים הדתיים, וכי אם תוך שלושה חדשים לא יחזרו נציגי המפד"ל לשולחן הממשלה יפעלו לשינויים...

נאמני הקואליציה החדשה, שבפי נאומיהם רבים הגדרה כממשלת ה־ הרפתקה הלאומית, תובעים מהציבור „אשראי", שיפוט מתוך האחר, אולם הציבור סבור אחרת. אחד הנואמים מ„הליכוד", יצחק מודעי, אמר בפש־ טות שהוא משוכנע שרבין אראש הממשלה הזאת ממשלתו, אך יש החשש שתהיה זו ברכה לבטלה, שכן ספק אם „הוולד" הזה יגיע ל„ברית", וב־ ודאי לא נקבע אצלו סימן יהודי...

מבצע לשיפור חזותו של שוק הכרמל

מבצע שיפור חזות שוק־ הכרמל — שלב ב', הושלם השבוע עם גמר סלילת רח' יום טוב, רחוב המשתמות בשוק.

ראש אגף התברואה ב־ עירית תל־אביב, א. קרמר, מסר בישיבת האגף, כי ב־ ימים הקרובים יוחל בסלי־ לת הרחובות הצדדיים של השוק המחברים את הרחו־ בות הכרמל ויום־טוב.

אתמול הוחל במבצעי נקיון בשכונות רמת החייל ו„משגב" שמעבר לירקון. במסגרת המבצעים ינוקו רחובות ובתי־עסק, יוחלפו פחי אשפה, יסולקו גרוט־ אות וישופרו שטחי נטיעות.

ב ת מ ו נ ה:

רחוב יום טוב בשוק הכרמל אחרי סלילת הכביש החדש

לאחר ההסכם

מאת יעקב אדלשטיין

ההדים בעולם הערבי לאחר ההסכם להפרדת הכוחות בין ישראל וסוריה, מוכיחים כי מאומה לא השתנה. ואם סבר מישהו, כי הערבים ישנו את הטון, טעה טעות חמורה. שום דבר לא נשתנה בהצהרות הקנאיות המלחמתיות. סוריה רואה את ההסכם, כשלב במלחמה ולא כהסכם העומד בפני עצמו.

סירובם של נציגי סוריה לחתום על הסכם ההפרדה בג'נבה לאור זרקורי הטלוויזיה, מעיד כי למרות שההסכם הוא לטובתם, רואים הם עדיין חרפה בכך שהם צריכים לחתום בכלל על הסכם כלשהו עם ישראל. זהו העולם בו אנו חיים ואין לשגות באשליות.

שר החוץ הסורי הכריז כי סוריה תילחם, אם לא תמשיך ישראל בנ־ סיגה מכל השטחים שכבשה. יש להציע, לא לזלזל בהצהרות אלה, כי אין הן מכוונות לצרכי חוץ בלבד.

בין קרב צבאי וקרב מדיני

הסכם ההפרדה בין ישראל לסוריה כמו זה שבין ישראל למצרים, מוכיח כי אמנם ניצחנו בקרב — כבשנו את המובלעת הסורית, עברנו לצד השני של התעלה — אך הערבים ני־ צחו בקרב המדיני. מבחינה צבאית היה זה הנצחון החשוב ביותר של ישראל במשך כל מלחמותיה. זו ה־ פעם הראשונה שהותקפנו לפתע, ל־ לא כל הכנה, בהפתעה מוחלטת, ובכל זאת עברנו מבלימה להתקפה. עדיין נשאר הויכוח, אילו ניצחנו באופן מוחלט במערב התעלה, האם היה הדבר מביא לשלום או, להיפך, מפריע, שכן הכבוד הערבי היה שוב נפגע. ברור למדי כי הסכם הפסקת האש, שלא נשמר ע"י המצרים, ש־ בר את יוזמת ההתקפה הישראלית ש־ אמורה היתה להטיל מצור לא רק על הארמיה השלישית אלא גם על ה־ שניה ובכך לסכן את קהיר הבירה.

בדומה למצרים, פתחה סוריה ב־ מלחמת התשה לאחר הפסקת האש. כדבר הזה קרה בשנת 1956, כאשר נאצר פתח במלחמת התשה על ה־ תעלה, לאחר הפסקת האש. מלח־ מת ההתשה של נאצר על התעלה, היתה מלחמה מתישה ומעיקה, או־ לם, אנו עמדנו בה. במלחמה כמו יש לעמוד על העצבים. כיוון שש־ מרנו על העצבים, נשבר אותו ה־ צד שהותש יותר. נאצר הטיל לתוך מלחמת ההתשה לא רק את חייליו, אלא גם את גורלם של חצי מיליון אזרחים מצריים שהתגוררו בערי ה־ תעלה. ערים אלה נחרבו במלחמת ההתשה. היא נפסקה כאשר שני ה־ צדדים היו מותשים.

הערבים אומרים משום שהסורים סבורים, שהם הצליחו את הסכם ה־ הפרדה רק בגלל מלחמת ההתשה. זאת למרות שלא הצליחו לכבוש שום שטח במלחמה זו, וגם את שיא החרמון, שאותו ניסו לכבוש, לא השיגו. התקפתם נסתיימה בכשלון. שילמנו מחיר יקר עבור עקשנותנו שלא לתת לסורים שום הישג. אך למרות זאת סבורים הסורים שמל־ חמת ההתשה הביאה להם את הס־ כם ההפרדה.

גורלם של יהודי סוריה

בויכוח שנערך בכנסת, נשמעו ה־ אשמות שבמגעים והפרדה הפקרנו את יהודי סוריה, למרות שהכרזנו לא פעם, כי נושא זה יידון במסגרת הבינים. שר הבטחון משה דיין, רמז בנאומו, כי הסורים השיבו שעניין יהודי סוריה ניתן לפתרון בהסכם שלום. נראה, כי אילו שנתנה הטק־ טיקה של המו"מ — היינו ויתור מול ויתור, תשלום עבור כל ויתור — כי אז יכולנו בהחלט לדרוש את שיחרורם של יהודי סוריה, תמורת התרת שובם של אזרחים סוריים ל־ קונייטרה. זה עניין חשוב לסורים הרבה יותר מאשר החזקתם של יהו־ די סוריה. אך לא ניהלנו את המו"מ בצורה זו, אלא הכרזנו קודם על הנסיגה ועל הויתורים, ורק אחר כך התמקחנו על הויתורים של ה־ סורים. אין זה הסכם „קח ותן", אלא של קודם קח, ורק אחר כך, תן. אין זה המו"מ המקביל הדרוש במקרים כאלה. זו היתה השגיאה הגדולה בבורים עם סוריה. ניתן לומר, כי לא התעקשנו בנקודה זו ולא העמדנו את הנושא הזה בצורה אולטימטיבית. ייתכן שבכך איבדנו את ההזדמנות לפעול למען יהודי סוריה.

שתי הכרזות של הממשלה נפגעו וכתוצאה מכך נפגע האימון: הכרזה ראשונה, שאין נסיגה מ„הקו הסגול". הכרזה שניה, שעניין יהודי סוריה יהיה חלק מהמו"מ. בשתי ההכרזות לא עמדנו בגבולנו בהן, אף לא הוסבר כראוי מדוע צריך היה לסגת כהו. עניין יהודי סוריה בוודאי ש־ לא הוסבר. ראש הממשלה היוצאת, ג. מאיר, בנאומה בכנסת, אף לא הזכירה את הנושא הזה. היא התע־ למה מבעיית סוריה כאילו לא היתה קיימת. הציונות העמידה את נקודת הכובד שלה על כך שמדינה יהודית תוכל לדאוג ליהודי העולם ולהגן עליהם. והנה מתברר, שמדינה זו אינה יכולה לדאוג לגורלם של כמה אלפי יהודים בלבד הנמצאים בארץ אויבת.

במבחן הביצוע

לאחר ההסכם, אנו מגיעים למצב שהוא ייבחן בביצועו. שובם של אל־ פי אזרחים סורים לקונייטרה ולכ־ פרים ברמת הגולן, הוא עניין מסו־ כן למדי מבחינה בטחונית. פירוש הדבר, אוכלוסיה עויינת על גבול היישובים העבריים. ברמיזן הפירוש אפשר להעלות על הדעת, שובם של מחבלים רבים בדמות כפריים או תושבים. אמנם קיימת הצהרה אמרי־ קנית והבטחה של קיסינג'ר שאם ה־ יה פעולת מחבלים סוריים רשאית ישראל להגיב. אבל יש לדעת, כי פירוש הדבר, פתיחת מלחמה חדשה.

בשנת 1956, כאשר נסוגה ישראל מעזה בתוקף הסכם שהושג בתיווך אמריקני, נאמר בהסכם, שרק מינ־ הל אזרחי מצרי יחזור לעזה. ההס־ כם הופר ביום הראשון לביצועו. ה־ צבא המצרי נכנס לעזה. כאשר יש־ ראל תבעה זאת משר החוץ האמ־ ריקני, ג'ון פוסטר דאלס, הכ"ב: „כי מה אתם רוצים, שתיפתח מלח־ מה בגלל זה? חשש זה עומד לחז־ זור בביצוע ההסכם ברמת הגולן. לא מינהל אזרחי סורי יחזור לקו־ נייטרה ולכפריה אלא צבא ומינהל צ־ באי סורי. האם נפתח במלחמה חד־ שה בגלל זה? זוהי הבעיה המרכזית שניתקל בה בימים הבאים כאשר ה־ הסכם יתחיל להתבצע.

כמובן, אומרים לנו, יש לראות את ההסכם בתחום הגלובלי. זוהי מערכה בין ארה"ב לבריה"מ. ההסכם, שית־ בצע במלואו ובין שלא, מרחיק את ההשפעה הרוסית, מחליש את מעמ־ דה של בריה"מ, וזה לטובת ישראל. אבל אם ההסכם לא יבוצע, כי אז נחלשה ישראל לא רק מבחינה אס־ טרטגית, אלא גם מבחינה מוראלית. יש לזכור, שהמלחמות הפנימיות ב־ ישראל מעודדות את הערבים. הם רואים במלחמה אלה ראשית התפו־ ררות הסאיפה שלהם, החרבתה של ה־ מדינה מבפנים, לאחר שלא ניצחנו אותה מבחוץ. לכן הקמת הממשלה הנוכחית, שמעמדה חלש, עלולה ל־ הביא עידוד לערבים להקשיח את הקו נגד מדינה חלשה הנלחמת מל־ חמות פנימיות. כשלון ההסכם, עשוי להוביל למלחמות פנים לא פחות מ־ אשר למלחמת חוץ.

אנו עומדים לכן בפני ניסיון קשה. הסורים רואים בהסכם רק שלב אחד משלבי המלחמה. אנו רואים בו סוף פסוק, אין לנו על מה לוותר עוד. „מכרנו" את כל הקלפים החשובים בהסכם זה. חאפז אסאד, נשיא סו־ ריה, בבואו להסביר את ההסכם ל־ מפלגת הבעת', טען בהגיון, לפניכן אפשרות לקבל חזרה שטחים שכבשה ישראל, ללא מלחמה נוספת. אם נר־ צה לפתוח במלחמה חדשה, נוכל תמיד לעשות זאת מן העמדות החד־ שות. מדוע לא לקבל מישראל שט־ חים אלה תמורת חתימה על נייר?

אם רואה סוריה את ההסכם ראייה כזו, כי אז עלולים אנו להיות צפויים להפרות את ההסכם שלב א־ חר שלב. סוריה היא מדינה שקשה גם להתבקה עמה, שההשפעה האמ־ ריקנית בה מוגבלת. שההגיון אינו פועל אצל מנהיגיה, שהקנאות הצו־ והרה שולטת בה. לכן יש לתמוה על שר החוץ היוצא, אבא אבן, שהפריז בתיאור ההסכם כהישג ישראלי. אין כאן הישג אלא השלום הזיר כבר עבור תקווה של שקט שאין יודעים כמה זמן תימשך.

תורחב פעולת ההסברה הציונית־מדינית בתפוצות

הוועדה המתמדת לתקציב ולכספים של הוועד הפועל ה־ ציוני בראשותו של הרב יהודה אליצפון, דנה ואישרה את תק־ ציב מחלקת הארגון וההסברה של ההסתדרות הציונית לשנת 1974/75, המסתכם ב־15.3 מיליון ל"י לעומת 13.2 מיליון ל"י בשנת 1973/74.

הוועדה הביעה משאלתה לדאוג ל־ הגדלת תקציב ההסברה, בהתחשב עם החלטות מושב הוועד הפועל הציוני מחודש פברואר השנה. בעניין הג־ ברת ההסברה הציונית המדינית ב־ גולה. א. שנקר, ראש המחלקה ל־ ארגון והסברה של ההסתדרות הציו־ נית העולמית, הדגיש בדבריו את הצורך הדחוף בשיכלול ועידכון ש־ טות ואמצעי ההסברה בעולם היהודי. תשומת־לב מיוחדת תוקדש להכשרת קדרים מקרב יהודי חו"ל, ולהרחבת רשת ההסברה האור־קולית והעמקת פעולות ההסברה בצ"פ על־ידי שיגור מרצים מישראל ופירסום חומר הס־ ברה טוב בכתב, כינוח ויעידכן את הפעילים בכל רחבי העולם.

מר שנקר ציין את שיתוף הפעולה ההדוק בין משרד החוץ ובמשרדים ממשלתיים אחרים לבין ההסתדרות הציונית העולמית בשטח ההסברה בעולם היהודי, בייחוד בעקבות מל־ חמת יום הכיפורים.

מכתבים למערכת

זהות מול תלישות

יישר כוחו של הקורא מ. סמיר על מכתבו „רות כדוגמה לגיורות". ל־ דאבוננו, המאבק הוא על זהות מול תלישות: על קידושין מול קריקטורה ריפורמית במעמד „רביי" וכומר; על עבודת ה' מול ההשתעבדות ל־ תאווה וליצרי־לב חולפים. מבחוץ ה־ דבר — אף כי עובדה היא — שאחרי כל נוראות הגולה והשואה וכל נפל־ אות הגאולה והישועה, עדיין עלינו להיאבק על יסודות הזהות היהודי־ לאומית נגד כל הבודים מלבם „גיור" כבקשתם. אלה בדו מלבם כבקשתם גם בעבר: ברצונם מחקו את ציון וירושלים מתפילותיהם וברצונם הוד־ דירום. מבחנה של הזהות ההיסטורית היא בדבקות בתורות שבכתב וש־ בע"פ, כפי שהדגיש כבר הרמב"ם בפירושו למשנה. מסכת סנהדרין פרק „חלק", ביסוד השמיני: „ויאמר משה בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי"; וביסוד השלשה עשר, על תבורו: „כי אני לא חברתי כפי מה שנזדמן לי...".

גיורה של רות נזכר במסכת יבמות מ"ז: „תנו רבנן גר שבא להתגייר בזמן הזה אומרים לו מה ראית שבאת להתגייר, אי אתה יודע שישראל ב־ זמן הזה דוויים דחופים סחופים ו־ מטורפין ויסורין באים עליהם...". גיורה של רות הוא אב־טפוס של גיור ראוי לשמו: א. אינו מאהבה התלויה בדבר, שהרי בעלה כבר היה מת. ב. נעמי מצבירה ברות „...מר־ לי מאד מכם כי־יצאה בי יד־ה"... „הנה שבה... יבמתך... שובי אחרי יבמתך..."; וכן „אני מלאה הלכתי וריקם השיבני..." הנהרותה של רות נותנה עוד בהוגה בדרך ליהודה ובהכרה מלאה של הליכה לקראת סבל (ולא לקראת טובות הנאה אישיות). ג. רות לא הגדירה לעצמה או לכלל הגדרה חדשה „מיהו יהודי". להיפך, היא הזדהתה הזדהות מלאה עם ההגדרה הקיימת בהצהרה „עמך עמי וא־להיך א־להי": „עמך" כפי שאת, נעמי, מבינה אותו; ו„א־להיך" כפי שאת, נעמי, מבינה אותו ומקיימת מצוות דת.

ג. רהמן
תל־אביב

תעמולה עויינת בטלוויזיה הישראלית

לצערנו הרב, קורה לא פעם ב־ טלוויזיה הישראלית שהכתב מחפש ראשית כל „סקופ", ובאותו רגע אי־ נו חושב האם ה„סקופ" משרת את טובת העם והמדינה. הדבר קורה משום שניתנת עצמאות יותר מופרזת לכתב, והכוונה משודרת, כנראה ללא ביקורת מוקדמת.

כך, למשל, שודר לאחרונה ב־ טלוויזיה הישראלית, בהנחייתו של ירון לונדון, בתכנית „מוקד", רב־ שיח עם צעירים ערבים אקדמאים. כהקדמה לשידור הוקרן סרטון, אי־ הוא רב־שיח עם תלמידי תיכון ער־ ביים. שמענו דברים זועקים, רוויים שנאה למדינה — על קיפוח ואפליה בקידום בלימודים ובאוניברסיטה, ב־ רפואה וכו'. המנחה לא השכיל ל־ השיב, כי גם אלפי צעירים יהודים ממשיכים לימודיהם בחו"ל בגלל ק־ ליטה מוגבלת של האוניברסיטאות שלנו, ובכל זאת ישנם סטודנטים ערבים באוניברסיטאות שלנו.

ושוב, בדו־שיח עם הצעירים ה־ ערבים, הטיח נער מוצפה צעיר, כי המדינה מקפחת רק שבע לירות ל־ כל תושב ערבי ולתושב יהודי בין 105 ל־100 ל"י. לכאורה, האשמה חמורה על אפליה. גם האשמה זאת נשארה ללא תגובה, הנכון הוא, כי מדינה אינה מכסה את כל תקציבי הרשויות העירוניות, אלא משתתפת בחלקה בתשלומי המסים של העשוי־ ות והרשויות. רבים מהערבים אינם מש־ למים ואף בתושבים מהשלום מסים. כן גם ידוע מה השירותים אשר ה־ מועצה הערבית מגישה לאזרחיה, וה־ אזרח היהודי נושא בעול המסים. ולכן באה לקראתו גם בממשלה, ד־ אילו האזרח הערבי משלם כמעט אפס או אפס ממש.

הנושא עוד ועוד ההאשמות, וכולן נשארו ללא תגובה וללא תשובה. לו היה זה נשאר בתוך גבולות ה־ מדינה, גם זה כדי ביזיון וקצף. ברם, גלי האתר אינם יודעים גבולות ד־ התחנות השידור הערביות וודאי הק־ ליטו שידור זה ועלולים לשדרו בכל רחבי מדינות ערב, אפילו ללא כל תוספת פנימן. שאלתי היא, היכן אח־ ריותם הלאומית של עורך התכנית ושל המנחה עליו? יש לנקוט בצ־ עדים כדי למנוע להבא תופעות מח־ פירות כאלו. שידורי ישראל, כגוף ממלכתי, מחובתם, ראשית כל, להנ־ לאורחות טובה, לדאוג ליצור דימוי טוב למדינה ולא להפך „סנסציות". מחובתם של שידורי ישראל, ואף של העתונות, להבליט את האור והטוב שבמדינה, ולא להיפך.

הרצל קצובר
תל־אביב

היכן הפרופורציה?

מי שלא התפלל תפלה והיקץ ב־ כ"ח אייר השנה ליד הכותל, לא יבין זאת. הוא העד אלפים כמוהו אמכים בצבע ששרר באותן שעות בכותל, בריקנות, בבניינים הבודדים.

אכמת, מוסדות החינוך לא הורשו לעלות לרגל, אך היכן היו כל אותם אלפים שבשעות אחר הצהרים הפ־ גינו אל מול הכנסת? האם זה עיקר של יום? מנהג שהשתרש בני להת־ קבץ יחד השבם בבוקרו של כ"ח אייר בכותל נבחה בחי יד. אותם מפגינים עידדו לכותל לריקודים עם רדת חשיכה, וכן לחגוג את כ"ח ב־ אייר בכותל ולהפגין את כ"ח אל מול הכנסת.

האם מישהו הציג פעם את ה־ שאלה, מה חשוב יותר — להפגין אל מול הכנסת או להתפלל ולרקוד בכותל, כשלצערנו היו מעטים שעשו את הדברים? בהפגנה נכנסים להש־ פיע על הממשלה לא לוותר על אף כפר, כשלמעשה כבר ברור שהסכם ייחתם, ואם תועיל ההפגנה — יהיה הדברים לשלבים הבאים. לעומת זאת, העיר ציבור ליד הכותל, מספר בנייינים בודדים, עושה את שלו: מ־ הבלים הנעשים היום, אם הצליחו להרוס את הגגן, בודקים באמת ה־ מידה הרגילה — כיצד היתה ה־ אווירה, כיצד היה ליד הכותל. כלל לא מעניין אותם אם הפגינו מול ה־ כנסת, כי הם בלאו הכי עשו את ש־ להם.

יוסי קליין

מדיניות המפד"ל — לאן?

מאז הסתלקותו של השר ח. מ. שפירא ז"ל, ובעיקר בחודשים ה־ אחרונים, אנו עדים שהמפד"ל אינה מנוהגת וענייניה אינם מנוהלים על ידי מנהיגיה הותיקים. עם כל ה־ כבוד לאישים רבניים, אין הם יכולים להכריע בבעיות המסובכות, שבפניהן עומדת המדינה כעת. לצערנו אנו רואים כבר את התוצאות ההרסניות של שיתוף פעולה זה, כדלהלן:

בבעיות פנים — ענייני דת, ש־ דווקא בהם היתה למפד"ל תמיד אפ־ שרות לבצע אמונות, ינוהלו כעת על ידי „הצברי" שולמית אלוני ומרדכי הארנר, בלא שלמפד"ל תהיה עליהם כל השפעה.

במדיניות חוץ — מצד אחד, הביאה לאכזבויות המפלגה של צעירי ה־ מפלגה לידי כך, שמפלגה מזוהה כעת (לפחות בעיני הציבור) עם ה־ חוגים הקיצוניים ביותר במדינה, ש־ מהם לא ראינו ברכה רבה בשנים האחרונות, ודווקא כעת, כשאנו נמצ־ אים בעיצומם של דיונים גורליים ביותר לגורל המדינה, אין לצפות שניוושע מהם, ומצד שני מלהיבה פעילותם של הצעירים, את הנוער הדתי היו למלחמה נוספת עם כל התוצאות והחבורות.

האם המנהיגים הוותיקים של ה־ מפלגה יתעוררו רק כאשר כבר יהיה מאוחר מדי?!

עוריאל הילדסהיימר
ירושלים

חשבון הדמים

ירושה יקרה ביותר הורישו לנו ולכל הדורות הבאים קדושי השואה. זו ירושה של דם נקי הרותח הזועק ומאשים את העולם כולו: ידיכם שפכו את הדם הזה!

אחרי השואה הנאצית ידעו אומות העולם בסתר ליבם שהם אשמים לא פחות מגרמניה ברצח האכזרי של יותר משליש של עמנו.

כדי להרגיע את יהודי המצפון שלהם ובעת ובעונה אחת להרגיע את ניצולי השואה ויהודי העולם הסכימו אומות העולם ולא הפריעו במיוחד להקמת מדינת ישראל.

אין שום ספק שבגלל השואה קמה מדינת ישראל, ובגלל שאנחנו לא הערכנו ואף זילזלנו בגורם הכרח־ שבגללו קמה המדינה — זאת אומרת, בלימוד ובזכר השואה — איבדנו ב־ מידה ניכרת את ההבנה הגדולה של אומות העולם ושל העולם הנאור, בייחוד בזירה המדינית.

אם אינו זוכרים את השואה כראוי אינן מזכירים את השואה לאומות העולם. לכן אומות העולם שכחו את השואה, את חשבון הדמים שלנו, את הגזל, חייבים אנחנו להחזיר את הפקדון, זאת אומרת את המדינה.

טוב מאוחר יותר מאשר לא, ועוד לא מאוחר לגבי. אפשר עוד לתקן הרבה! מדוע אינו אומרים לאומות העולם שהעם היהודי לא הקריב שישה מיליונים ואחרי השואה אלפים רבים כדי לקבל את המדינה בתור פקדון ל־25—30 שנה בלבד?

אנחנו חייבים להזכיר לעולם כולו את חשבון הדמים שלנו. יום־יום, השכם והערב, במיטב יכולתנו וכ־ שרונותינו. החשבון הזה יחתום את פיהם של שונאינו ומקטרגינו, וי־ סייע לנו בעליה הבונית בבית־ המוטציה ובקיבוץ גלויות. החשבון הזה לא פחות חשוב לנו מהמשק ה־ חיוני ביותר, ומי יודע אם לא למעלה מזה.

שמשון שיבק
בני־ברק

אילת — אתגר למורה הדתי

רבים האנשים המתפעלים מ־ חידוש גדול כלא היה ידוע להם, חלק נכבד מהם מפקחים ומנהלי בתי־ ספר. החידוש מהו? באילת קיים בית־ספר דתי יסודי ועל יסודי. לאלה ולאחרים אביא בזה את הדיבור.

ביה"ס הדתי באילת, נוסד בשנת תשי"ט ומזה שלוש שנים קיים בו בי"ס מקיף דתי המכשיר תלמידים לתורה ולמלאכה. המגמות הקיימות הן המכניקה והמסגרות. [illegible] הראשון בביה"ס הזה [illegible] ומסיים ללמוד בבכירים לבודים.

כני בתי הכפר הדתיים באילת קוראים למורה הדתי, אם הוא מורה כולל, או מורה לאחד או יותר מן המקצועות הבאים:

מתנך (מורה כולל), מוסיקה, עב־ רית, מדעי הטבע, אנגלית, הסבכאית, ביכירות, ערך והבהבה.

אנו המורים הנמצאים מבקש כאלפים למורה הדתי להצטרף אלינו [illegible]

[illegible]

מורים דתיים המעוניינים בפרטים יוכלו להתקשר לטל. 059—2789.

שלמה הדרי
מנהל בית הספר המקיף הדתי אילת

תיקון

במאמר על ר' חיים יעקב קיפר (ה' סיון) נשתבשה מה שהיתה ב־ פיסקה הראשונה וצ"ל, כי ספרו המוכר [illegible] הספר („כפר דירש ביזך") יצא בשתי מהדורות: הרא־ שונה בוואהשה הרב"ה והמבוא, אף היא מהודרת. [illegible] הוא לפי המהדורה ב'. אך בעתבם ציין במספר העמוד על הציפות הרא־ שונה: צ"ל עמ' 90, בבקום עמ' 30.

זקן רבני חב"ד

(לדמותו של הרב שניאור־זלמן גורליק ז"ל)
במלאת שבעה לפטירתו

ביום רביעי ה' בסיון נפטר הרב שניאור־זלמן גורליק ז"ל. רבו של כפר חב"ד, בהגותו דרכים מוריה. [illegible] קטלנית זו [illegible] מורה הרה"ח ישעיה חיים ז"ל, הרה"ח יואל גולדברג ז"ל [illegible] קשה בשעה זאת, להע־ [illegible] קודם לבמותם, כאשר כולנו [illegible] מזועזעים מהאסון הכבד אשר פקד את המשפחות השכולות את בית חב"ד בארץ.

הרב רבי שניאור־זלמן גורליק ז"ל [illegible] הוא להיות בין הראשונים אשר [illegible] ישיבת „תומכי תמימים" [illegible] העיירה הקטנה ליובאוויטש אשר ב־ רוסיה, עפ"י הוראתו של כ"ק ה־ [illegible] זלמן נ"ע (הנקרא על שמו של רבנו הזקן) מקום בראש הנואמים. [illegible] למרות גילו המופלג היה משופע במרץ נעורים, מתוך דעת צלולה ובהירה. לצערנו הרב, היה קשה עליו הדיבור בשנים האחרונות. זכה להסתופף בצילם ובמחיצתם של שלושה אדמו"רי חב"ד (מתוך שב־ עה אדמו"רים). היה בין הראשונים אשר זכו לנסוע בקבוצה מאורגנת אל כ"ק אדמו"ר שליט"א לארה"ב. היה קשור מאד לכ"ק אדמו"ר שליט"א וממלא בקפדנות אחר כל בקשותיו־משאלותיו. מיו"ד שבט תשי"ל ההלך לקלוט ב„שידור־חי" את שיחותיו־התוועדויותיו של הרבי. הרב גורליק, למרות גילו המופלג וחולשתו הכללית, היה קם באישון לילה ונוהג בשבילי הכפר, אל בנין הישיבה לשמוע את ההתוועדות. זכה לראות את מוסדות חב"ד בהתפתחות ובהתרחבותם ואת כפר־חב"ד בהוד־ נתו ובהקרינו אור החסידות לקרובים ולרחוקים, כאשר הוא מלא שבע ושבע לפעולים מבורכים אלו.

פטירתו הפתאומית והטראגית, היא אבידה כבדה לבני־משפחתו הענפה, לתושבי כפר־חב"ד, לחסידי חב"ד בארץ ובעולם ולכל הציבור החרדי־ החסידי בארץ.

יוסף הרטמן

האדמו"ר רבי שלום־בער נ"ע הנשיא החמישי לבית חב"ד.

הרב גורליק ז"ל נשא על כתפיו, [illegible] של צ"ה שנים של ייסורים ו־ רדיפות־נפש, שנים של מהפכות וז־ עזועים, שנים של תמורות עצומות בעולם בשמונים השנים האחרונות שקופלו בדברי ימי חייו. קצרה ה־ יריעה מלספר כל אותם אירועים ופלאים אשר עמד בראשם בתבונה, בהנהגה תקיפה, ברוח איתנה וב־ בטחון בצדקת דרכו. בגיל צעיר הוד־ מנה ע"י האדמו"ר שלום־בער נ"ע כמזכיר לבנו, האדמו"ר רבי יוסף־ יצחק נ"ע, אשר שימש כמנהל ל־ ישיבת „תומכי־תמימים". הרב גורליק היה מנאמני ביתם של אדמו"רי חב"ד. לאחר זמן, התמנה כרב ב־ עיירה הומליס ברוסיה.

נמוך־קומה. אך „משכמו ומעלה" על כל העם. זקנו לבן ופאותיו מסולסלות צונחות על כתפיו, אשר חוט של חן משוך על פניו ורושם־הקסמים והשכל. זוג עינים חדורות, פיקחות ומלאות תבונה ו־ שמחת־חיים. כזוהי דמותו הזכורה של רבו של כפר־חב"ד, האיש אשר היה לאגדה עוד בחייו. אין אחד מבני הכפר או מאנשי חב"ד, אשר לא יוכל לתאר ולספר על „הרב" [illegible] פגישותיו עימו.

הרב גורליק היה גאון בנגלה ו־ בנסתר, בהלכה ובאגדה, בקי מופלג בספרי השו"ת, הראשונים והאחרונים. קופלים בזכרונו ד' חלקי השו"ע, [illegible] „יורה־דעה".

[illegible] כיצד היינו, אברכי הכולל כפר־חב"ד, לפני כעשר שנים, מגל־ לים עמו בדיני טריפות ומליחה, [illegible] חלב וכד וכו'. בקי נפלא בכל [illegible] של הש"ך, הט"ז [illegible] וכל נושאי־כליהם. כאשר [illegible] שאלה, היה עונה ומראה את התשובה „בפנים", מעולם לא פסק [illegible] לשאלתו. הוא תבע מאתנו [illegible] להקדיש קביעות עיתים לתורה [illegible] דוגמא חיה לדרישה [illegible] מסר נפשו להרבצת־תורה בין בעלי־בתים בכפר. קבע עיתים ללמוד עם אנשים ביחידות ועם קבו־ צות. אף הקדיש זמן לעסוק בקופת [illegible], לסייע בהלוואות לאנ"ש ו־ אברכי־הישיבה. כל בעיות הכלל [illegible] בכפר־חב"ד היו נהירות לו. [illegible] הכפר והליכותיו. עסקנות [illegible], השתתפות בשמחות אצל אנ"ש [illegible] העסיקוהו במידה רבה. תמיד [illegible] לו זה לומר, דבר תורה מתובל [illegible] שנונה, פיתגם חסידי, או [illegible] השכל בצידו. [illegible] מתוך חיוך ואהבת הזולת. [illegible] ובחילוקי דעות היה מכריע [illegible] בדיעה ובתקיפות של סמכות. [illegible] להערצה רבה [illegible] רחבה שאינם נמנים על [illegible] חב"ד. זכה לתאר זקן הרבנים [illegible] בארץ־ישראל והיה ידוע בעולם ה־ [illegible] הרבני כפוסק מובהק, אשר [illegible] כל הלכה נהירין לו.

[illegible] בכל כנס או התוועדות של אנ"ש [illegible] ארץ־הקודש, תפס הרב ר' שניאור־

מארבע כנפות תבל

מצב עגום באניות צי הסוחר

חוקי הבטיחות, מכשירי הניווט ואביזרי הסיפון, כל אלה אינם קיימים בחלק גדול מאניות צי־ הסוחר בעולם. העתון האיטלקי „קוריירה דה לה־ סירה", מדגיש, כי חלק ניכר מאניות אלו הינן בעצם „ארונות מתים צפים".

כ־270 מתוך 2234 אניות הנושאות את דגל ליבריה, הן בנות למעלה מ־20 שנה, כמחצית מ־1937 האניות הנושאות דגל פנאמה, אף הן מיושנות.

מצב עגום שורר גם בקרב הצוותים. מסתבר, כי רבים מרב־החובלים שבאניות אלו אין להם כל אוטוריטה והם אינם יכולים להשתלט על הצוות, העושה כרצונו על הסיפון. מעריכים שכ־35 אלף מלחים משרתים על אניות הרובה, כשאינם מצוידים לחוקי הספנות.

האסונות, כותב העתון, הם במקרים רבים פתח הצלה לבעלי האניות, הגורפים כסף רב מחברות הביטוח, זאת לאחר שהעבודה, שמדי פעם הולכים ומתרבים מקרי היעלמן של אניות בלב ים מסיבות מסתוריות.

*

בנו של בראנדט חשד ראשון במרגל גיום

מי שהסתכל על מהלכי המחזה של גינטר גיום, שהיה יועצו האישי של וילי בראנדט, עד שנתגלה כמרגל לטובת גרמניה המזרחית — היה בנו הקטן של הקאנצלר לשעבר. מיד לאחר שהתפוצצה הפרשה בגרמניה, הצביר מת־ יאס בראנדט בן ה־12 באמנו כי תקנה לו ליום הולדת, רשמקול קטן. „כמו שגיום נושא ללא הרף בכיסו" — מספר העתון הגרמני „די־צייט" „דר שפיגל".

ברם, אף אחד מהמשפחה לא שאל או, מדוע נושא גיום „רשמקולי" כזה...

*

הסנטר — קורבן הציוויליזציה

עולין לא המה רשימת המחלות שהתפשטו בעטייה של הציוויליזציה. לרשימה זו נוספה כעת מחלת הסנטר. כך לפחות טוענים שני רופאים שיניים נודעים בארה"ב, ד"ר דגלאס מרבגן מקליפורניה וד"ר רוברט וולקר מטקסס.

לדעתם, התקופה המודרנית גרמה לאי־הצבה במבנה של הסנטר. שני הרופאים טוענים, כי הסנטר הוא האבר היחיד בגוף האדם שאפשר להניעו בשלושה כיוונים: מלמעלה למטה, משמאל לימין ומאחור לפנים, וזוהי הסיבה שאבר זה כה רגיש.

הרופאים טוענים, כי כ־85 אחוז מהאמריקנים, נקבע צורת הסנטר, מתפעלת הסנטר ומחזיקת השיניים. הערובות העיקריים הן נערות צעירות וגברים המגיעים אל גיל ה־40.

הרופאים אינם מדברים על תפקידה של ה־ מקטרת בעיצוב הסנטר, או לעיסת ה„מסטיק" בצורה לא נכונה.

מחלת הסנטר אינה רק בעיה אסתטית. ד"ר וולקר וד"ר מורבגן טוענים כי היא גורמת לכאבי־ ראש, לסחרחורות ולכתמים באוזניים. מראיכה ב־ יותר, הם טוענים, היא העובדה, שמחלה זו מתפ־ תחת ללא סימנים חיצוניים מוקדמים, וזאת בעוד שטיפול נכון ובזמן אפשר לרפא זאת מיד.

*

זרים יוכלו להשתתף בבחירות מוניציפאליות בשוודיה

הקידמה הסוציאלית בשוודיה הגיעה גם לנושא הבחירות. משנת 1976 יוכלו כרבע מיליון פועלים זרים להשתתף בבחירות המוניציפאליות בשוודיה — כותב העתון „סבנסקה דגבלדט", המוסיף, שפועלים אלו לא יהיו חייבים לקבל אזרחות שוו־ דית או להפסיד את אזרחותם.

החוק עצמו טרם נובש סופית, ברם, כבר עתה ידועים כמה מרכיבים שלו, וכן הכישורים שיידרשו מן הפועלים. על הפועלים, שייבחנו ע"י ועדה מיוחדת, לגלות ידע מספיק בחיים הסוציאליים בשוודיה, ידיעת השפה, וזאת נוסף לשהות של לפחות שנתיים במדינה. לא מן הנמנע, כותב העתון, שבקרוב יחשבו גם על אפשרות שיתוף זרים המתגוררים במדינה, גם בבחירות כלליות.

*

התלמידים ביפאן לא אוהבים ללמוד

מחקר שנעשה בקרב תלמידי בתי־הספר היסו־ דיים בטוקיו, הגיע למסקנה כי הילדים סובלים קשות מתוכנית הלימודים העמוסה. העתון „ניהון קייזאי" כותב, כי בעלי המחקר גילו תופעה מענינת: ככל שעולים בסולם הכיתות כך יורד מספר התלמידים ש„אוהבים את הלימודים".

מהמחקר מתברר, כי בשנת הלימודים השניה — בגיל 7 — מגיע שיעור הילדים שאוהבים את הלימודים ל־66 אחוז, ואילו בשנה השישית (גיל 12) מגיע השיעור רק ל־39 אחוז. באותה מידה גדל והולך מספר התלמידים המוכנים ליפטן כל בוקר משעה נוספת, לקרוא חוברת מצויירות וכו', במקום ללכת לבית־הספר.

*

מה מותר ומה אסור לבן 18

מזה תקופה ארוכה, זוכים בני ה־18 בשוודיה לעצמאות מסויימת. הם יכולים להתחתן, לשכור דירה ולקבל עבודה, וכל זאת ללא אישור הוריהם. ברם, הם אינם רשאים להצביע בבחירות ואינם יכולים לקנות משקה.

בקרוב ישתנה המצב. החל ב־1 ליולי יוכלו צעירים בגיל 18 לקנות משקה לשתות בבתי־ מלון. הממשלה מבטיחה, כי מאוחר יותר, ב־1 לינואר 1975, יוכלו אפילו להיבחר לפרלמנט. זאת לאחר שהתנועות הצעירים פעלה בקרב חברי הממשלה, לאפשר השתתפות בבחירות לצעירים בגיל 18 ומעלה. ובכל זאת, כותב העתון השוודי „דאגנס ניהטר", אב צעיר בן 19 הנשוי מכבנזם שלמה לא יוכל גם להכנס לקנות בעצמו בקבוק יין — ואפילו כשירצה להכין מסיבה קטנה לבני משפחתו. החוק האוסר קניית משקאות עד גיל 21, יישאר בתוקפו...

ליקט: ש. שרון

לתשומת לב
חברי קופת־חולים
מכבי
(עובדים שכירים)

כפי שידוע לך בודאי קובע חוק מס מקביל שכל מעביד חייב להעביר עבור עובדיו מס מקביל, באמצעות המוסד לביטוח לאומי, עבור קופת החולים בו מקבל החבר את שרותיו הרפואיים. המס המקביל מבטיח לך ולבני משפחתך שרותים רפואיים כמו אשפוז וטיפולים רפואיים אחרים. המוסד לביטוח לאומי יעביר את כספי המס המקביל לקופת חולים מכבי על יסוד הצהרת העובד על חברותו בקופת חולים מכבי.

לטובתך!

הקפד להודיע למעבידך ולמלא בטופס 101, משבצת מס' 11, על חברותך בקופ"ח מכבי. ובזה תסייע לנו להעמיד לרשותך שרותים רפואיים מקיפים ומלאים ברמה גבוהה.

את המשבצת יש למלא כך:

11 אני חבר בקופ"ח
☒ כן מכבי
☐ לא שם הקופה

מרכז
קופת חולים מכבי

משק וכלכלה

תחזית עגומה

תחזית עגומה על הצפוי למשק אם לא ינקטו צעדים כלכליים מרחיקי לכת הושמעו בימים אלה ע"י נגיד בנק ישראל, מר מ. זנבר ומנהל הרשות לתכנון כלכלי, מר ע. לנדאו. שני הדוברים הצביעו על הידרדרות המשק, כשמאזן ה־

על הפרק

תשלומים הולך ורע, הצריכה ה־פרטית גדלה והולכת בקצב מהיר והמחירים עולים בקצב מסחרר. נגיד בנק ישראל אף הרחיק לכת והזהיר מפני הסכנה של הגברת ההלות הכלכלית בארה"ב, על ה־כבכות המדיניות הכרוכות בכך.

המצב הקשה שבו נתון המשק הישראלי אינו חדש וכבר זמן רב מתריעים גורמי כלכלה על „גן העדן של שוטים" שבו אנו חיים, כשאיננו רואים את המצב ה־כלכלי החמור האמיתי של המדינה. נגיד בנק ישראל הזהיר לא אחת מפני הצפוי לנו בעתיד אם לא נעצור את ההתדרדרות הכלכלית. לצערנו הרב נתאמתו התחזיות שלו והמצב לאמיתו היה אף חמור יותר ממה שהוא צפה. התו של „רואה שחורות" שהודבק לו ע"י האוצר, שעימו היה באחרונה בי־קונפליקט מתמיד בשל החזות ה־קודרת שלו, לא היה במקומו והער־כותיו נתגלו כנכונות והתקפות ה־אוצר עליו בשל האוירה הפסימית שזרע, לדבריו, נתגלו כחסרות שחר. דו"ח נגיד בנק ישראל, ש־פורסם בימים אלה, מוכיח בנתו־נים בדוקים שהמשק הישראלי חולה מאד ומחלתו, בעיקרה, אינה נובעת מהמלחמה וכבר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 1973 נכבאו במשק הסימפטומים של מחלתו.

האוצר, כדרכו, במקום לסתור באופן ענייני את ממצאי בנק ישראל, תוקף אותו על אוירת ה־בהלה שהוא יוצר. האוצר אינו טורח להסביר לציבור מה הוא חושב לעשות בכדי למנוע המשך ההידרדרות המסוכנת ובאלו צע־דים הוא ינקוט בכדי להבריא את הכלכלה הישראלית. כנראה, שאין לו מה לומר בתחום זה ובאמתחתו אין כרגע כל תכנית ברורה בענין זה. למעשה, אין להתפלא על כך כי הממשלה היתה עסוקה עד כה בנושאים המדיניים והבטחוניים ולא נתפנתה לעסוק בעניני כלכלה שהם לא פחות חיוניים לקיומה של המדינה מאשר שני הנושאים הנ"ל. להצדקתה יש, אולי, לומר כי לא היה גם מי שיטפל בנושא הכלכלי. שר האוצר, המתווה את המדיניות הכלכלית של הממשלה, הוא כבר במשך זמן מה ברגל אחת בחוץ, כשלו היה ברור כי לא ישתתף בממשלה החדשה. מובן, שבמצב כזה אין אפשרות להכנן מדיניות. הפלא הוא איך אפשר היה לנהל את העניינים השוטפים. המתיחות שנוצרה בין שר האוצר לבין נגיד בנק ישראל אף היא לא תרמה להתויית מדיניות כלכלית.

עתה, עם כינונה של הממשלה החדשה, היא תוכל להתפנות ל־נושא הכלכלי, ומה עוד שעם הפ־רדת הכהונות ירד ממנה עול כבד של עיסוק מתיש בעניני חוץ ו־בטחון. עתה יש גם שר אוצר לממשלה ובניגוד לצפוי לפני כמה ימים יש שר קבוע למשרד מרכזי זה ולא שר ביועד ושר המחזיק בתיק האוצר כסרח העודף לתיק המרכזי שלו. שר האוצר החדש, עניני כספים אינם רחוקים ממנו ובתפקידו הקודם כראש עיריית תל־אביב כישוריו העיק־ריים התבטאו בתחום הכספי. אולם, ניהול עיריה אינו דומה, כמובן, לניהול המשק הכספי של מדינה, ולא במקרה לא היו קופ־צים לתיק האוצר, כשלמעשה היו צריכים לכפות על מר י. רבינוביץ לקבל על עצמו את התיק. אבל, „צרת רבים — חצי נחמה". ובאחר וברובם ככולם של משרדי ה־ממשלה משרתים עתה שרים חסרי נסיון ובעלי כישורים הנופלים מאלו של קודמיהם. יש רק לקוות כי עם הזמן ילמד שר האוצר יותר הדברים והמצב וישמעו לעצות המומחים ויפעלו לפיהן. על כל פנים זמן רב אין להם והחייבים כבר בזמן הקרוב ביותר להחליט ולבצע. ולו גם יהיו אלה צעדים לא פופולריים.

ב. אדלר

הועלה הפטור על קצובת הבראה

על העלאה בגובה הסכום המקסי־מלי הפטור ממס, כדמי הבראה וקצו־בת הבראה — לשנת המס 1974 הוחלט לאחרונה, בנציבות מס הכנ־סה.

סכום דמי ההבראה שקבלו עובדים שכירים שהיה פטור ממס עד סכום מירבי של 400 ל"י בשנת המס 1973 — הועלה ל־480 ל"י לשנת המס 1974.

סכום הפטור החודשי המקסימלי על דמי נסיעה שמשלמים מעבידים ל־עובדיהם, הועלה מ־45 ל"י לחודש בשנת המס הקודמת ל־65 ל"י לחו־דש בשנת המס 1974.

הפקדת הייבוא גורמת לגלים של התייקרויות

מאת א. ברוך

חובת ההפקדה בשיעור של 20 אחוז שהוטלה על הייבוא החלה לתת את אותותיה במשק וכפי שהיה צפוי היא הביאה לגל התייקרו־יות חדש. ברוב המקרים אין היבואנים סופגים את ההוצאה הנוספת שהוטלה עליהם ומעבירים אותה על ציבור הקונים. זה ממשיך, בדרך כלל, בקניות המבוהלות שלו מחשש שההפקדה הינה רק צעד ראשון ובעקבותיה יבואו צעדים נוספים שיגרמו להתייקרויות נוספות של מוצרי ייבוא.

הראשונים שהוזדרזו והעבירו את ההפקדה לקונים היו יבואני הרכב. הללו החליטו, כבאורגן, לחייב את הקונים להפקיד אצל היבואנים מ־חצית מסכום ההפקדה שהם חייבים בה. היבואנים טוענים כי אינם יכו־לים לשאת בהוצאות המימון החדשות שההפקדה גורמת להם ואינם מו־כנים לספוג הוצאה זו. לכל היותר הם מוכנים לעזור לקונים בהשגת המימון הדרוש בכדי לשלם את ה־הפקדה. מובן, שמימון זה אינו ניתן חנם ופירושו של דבר למעשה הוא התייקרות של כמה מאות ל"י למכו־נית.

ההתאוששות במכירת מכוניות

היבואנים נקטו בצעד זה, למרות שבעבר, כשהוטלו היטלים ומסים שונים על מכוניות, הם ספגו מספ־רים יותר גדולים מאלו המתחייבים בההפקדה, מכיון שהם יכולים ל־הרשות לעצמם זאת. מכירת המכו־נית, שירדה פלאים בתקופת המל־חמה ולאחריה, התאוששה במהירות. לצב המהירות גדל החלק בהתמדה והציבור הרחב, החושש מירידת ערך הכסף מעדיף להשקיע אותו במוצרי צריכה. אלה שרצו כבר בזמנו לרכוש רכב ואחרים שהתכוננו לעשות זאת בעתיד מקדימים את קניותיהם מחשש ש־בעתיד יצטרכו לשלם הרבה יותר בעד קניותיהם. מבחינה זו ה־תרומה של הפקדת הייבוא היא שלי־לית, כי היא מגשימה בכיוון של הגברת הלחצים האינפלציוניים — בגידול בצריכה הפרטית.

העלאות במחירים ישירות

בניגוד ליבואני המכוניות, שנקטו בדרך מתוחכמת של העלאת מחירים עקיפה, כחשש שלא תאושר להם העלאת מחירים ישירה, נקטו יבואנ־ים אחרים בשיטות פשוטות יותר הם העלו את המחירים בשיעור ה־מתחייב ממימון ההפקדה, ואף יותר מזה. הדבר בולט במיוחד במוצרי צ־ריכה — מכשירי חשמל וכד' — שמחיריהם הועלו, בממוצע, ב־3־4 אחוזים. עם זאת ישנם גם מוצרים שהביקוש להם רב שמחיריהם הועלו עד 10 אחוזים.

בהקביל לכך הועלתה הצעה לפיה יחויבו היבואנים בענפים השונים את לקוחותיהם להפקיד סכומים זהים לסכומים שאותם חייבים להפקיד. הצעה הובאה השבוע בפני כנס חירום של ראשי ענפי יבוא, המאוגדים בלש־כות המסחר.

נשיא לשכת המסחר ת"א־יפו, מר אבנר בן־יקר, הבהיר כי הצעה זו נשקלת על־ידי לשכות המסחר, ל־אור הטענה שהיבואנים אינם מסו־גלים לממן כיום, מאמצעיהם את סכומי ההפקדה הנדרשים.

מאחר וברוב ענפי יבוא, מתחלף המלאי כמה פעמים (בענפים מסויי־מים עד 10 פעמים), יוצא כי במשך שנה יצטרכו היבואנים להפקיד ס־כומי כסף זהים ואף גדולים יותר מכל ההון העצמי שלהם. במצב זה לא ניתן לקיים עסק ועל־כן נראה שאין מנוס מכך שהלקוחות יתבקשו לשאת במימון ההפקדה.

על קיום כנס החירום של היבוא־נים החליטו לשכות המסחר לאחר דיון במצב שנוצר אחרי צו ההפקדה. משתתפי הדיון, טענו כי הצורה ש־בה הוטל צו ההפקדה החטיאה את המטרה, שכן הממשלה יצרה קשיים ליבואנים, אך לא עשתה דבר ל־צימצום כוח־הקניה. לחצי הביקוש יגרמו ליבוא גם במחירים יותר גבו־הים, דבר שהוא בעל השלכות ש־ליליות על המשק.

משתתפי הדיון הצביעו גם על מס־פר אבסורדים במסגרת צו ההפקדה; בין השאר הצביעו על כך כי הצו חמור יותר דווקא לגבי מוצרים חיו־ניים כמו ציוד וחמרי גלם, שבהם גל ההפקדה, כאחוז מהמחיר הסופי לצרכן הוא גבוה יחסית בגלל שיעור המסים הנמוך. ואילו במוצרים חיו־ניים אחרים כבכוונה וציוד, אשר ב־הם המכס הוא גבוה, שיעור ההפקדה ביחס למחיר הסופי של המוצר הוא נמוך יותר.

גל שני של התייקרויות צפוי לאחר שהפקדת הייבוא תבוא לידי ביטוי במוצרי התעשייה המקומית. למעשה, אין ההפקדה צריכה לייקר את ה־תוצרת המקומית, כי ועדת המחירים אינה מכירה בכלל בקריטריון ה־מימון בעלויות הייצור של התעשייה. התעשיינים מערערים על כך והם תובעים להכליל גם את המימון ב־קריטריונים. תביעתם זו הועלתה כ־בר בעבר, אך עתה הם עומדים עליה ביתר תוקף, כי עתה המימון הוא כבר גורם נכבד, ומה עוד שיש הצ־טברות של הוצאות מימון מהעבר, בשל העלייה המתמדת במחירי ה־אשראי. גם אם לא תאושר תביעת התעשיינים אין ספק כי הם ימצאו דרך לפצות את עצמם על הגידול בהוצאותיהם ולהטיל זאת על ה־צרכנים.

קשיי נזילות בבנקים

הפקדת היבוא החריפה את בעיית האשראי, שגם קודם לכן היתה ח־מורה. הבנקים, הסובלים מגרעונות נזילות כבדים, יצטרכו עתה לממן מיליוני לירות, והמשמעות במאות אשראי בהיקף גדול יותר. פירושו של דבר לחץ גדול יותר על הבנקים למתן אשראי, ואם הביקוש עולה הרי שגם המחיר עולה. ואכן כבר עתה מורגשת עליית מחירים של האשראי ורבית של 25־30 אחוזים היא היום תופעה די מקובלת. התייקרות האש־ראי תוטל, ודאי, שוב על שכם ה־צרכנים. היבואנים והתעשיינים לא יספגו את המחיר הנוסף של האשראי וייקרו את תוצרתם. גם מבחינה זו צפוי לנו גל התייקרויות נוסף בעתיד.

בשוק הבולים

עליות מחירים ספקולטיביות

בעוד שרוב בולי הזכרון זוכים ל־יציבות ועליית מחירים מבוקרת, הורגשה בחודש האחרון פעילות ספ־קולטיבית סביב בולי מועדים לשמ־חה תשל"ג — 1972, הכוללת מ־ארבעה ארונות הקודש בערכים נקו־בים של 15, 45, 70 ו־95 אג'. הבו־לים שהופיעו במהדורה של 15 אג. — 10 מליון 730 אלף; 45 אג' — מיליון 116 אלף; 70 אג' מיליון 106 אלף ו־95 אג' — מיליון 201 אלף עותקים, היו במחזור שלושה חודשים בלבד ולאחר שאזל המלאי באשנבי המ־כירה של השירות הבולאי, החלה התעניינות זוחלת מצד סוחרי הבו־לים. פתאום ללא כל סיבה סבירה החל ביקוש מוגבר לבולי מועדים אלה, עד שמחיריהם הגיעו ל־35 ל"י הסידרה. בעוד שערכם הנקוב היה 2.25 ל"י. תוך חודש שלם החזיקו מחירי שיא מעמד ולבסוף לא רק שנבלמה העליה, אלא חלה ירידה תלולה במ־חיריהם שהגיעו עד ל־20 ל"י הסדרה. מחיר מופרז לדעת כל הנוגעים ב־דבר. בשבוע האחרון חל שיפור נוסף במחירי הבולים והשיגו שוב תוספת של 5 ל"י, כך שהסידרה נסחרת כי־ום ב־25 ל"י. גם בולי חנוכה של אותה שנה זוכים למחיר יפה כשער־כם בשוק קרוב ל־5.50 ל"י הסידרה. הדבר מוסבר במהדורה קטנה של בולי חנוכה כשהבול ביותר נמכר בכמות של 885 אלף עותקים בלבד. הכמות הנמכרת כוללת גם את הבו־לים ללא שובלים, ובשים לב כי כל גליון דואר של בולי חנוכה היו 15 בולים ורק שליש מהם בלבד עם שו־בלים, נוסף לכך יותר ממאה אלף בולי שובל מנוצלים לתעשית מע־טפות „יום הראשון". מצטיירת ה־תמונה הברורה כי רק פחות ממא־תיים אלף בולים עם שובלים נמצ־אים בכל הידיים האפשריות כולל אספנים מושבעים שהבול נידון לגנ־זך באלבום הבולים. בהתאם להנחה המקובלת סביר כי נדירותו וגם הבי־קוש המוגבר לבול חנוכה ישפרו ב־הרבה את מחיריו גם ללא התער־בות ידיים ספקולטיביות.

הנפקות חדשות של מטבעות

הסחר במטבעות הזכרון ניתן בש־בוע האחרון בסימן ההנפקות החד־שות של מטבעות בן־יהודה — מחיה השפה העברית. התכונה בין הסוח־רים היא גדולה ומובנה. המטבע מונפק בשתי מהדורות — רגיל מט־בעות המסומנים במגן דוד זעיר ב־כמות של 130 אלף עותקים ו־ק י ש ו ט מטבעות המסומנים באות „מ" במה־דורה של 50 אלף יחידות. רב הונה של המהדורה מ פ ו ז ר ה בין רב־בות אספנים, כשכל אספן ז ו כ ה למטבע קשוט אחד בלבד.

לפי דברי המנהל הכללי של ה־חברה הממשלתית למטבעות, מר יצחק אבני, כבר החלו ראשוני ה־מנויים לקבל את המטבעות החדשים. לקראת הופעתם התעורר בסחר ה־מורגש ביקוש מוגבר ליותר מטבעות יום העצמאות, שהונפקו בשנים ה־אחרונות. כבר בפתיחה השיגו מט־בעות בן יהודה החדשים מחיר גבוה של 75 לירות הרגיל ו־150 לירות ע־בור המטבע הקשוט. אנשי המסחר סבורים כי צפויה עלייה נוספת ב־קשוטים בגלל הכמות הזעומה של מטבעות שחולקו לסוחרים (כמה מ־אות בלבד) — מכלל המהדורה ה־כוללת של 50 אלף קשוטים כאמור. קיים מלאי גדול למדי של מטבעות בן־יהודה רגילים אצל הסוחרים (כ־13 אלף יחידות מתוך כמות של 130 אלף), וגורל המטבע הרגיל תלוי ב־תנועת הביקוש וההיצע.

בכל מטבעות הכסף מורגשת יצי־בות במחיריהם כשהביקוש עולה על ההיצע. מאידך נמשך הקפאון בזהו־בים המחירים הם ללא שינוי ניכר, אם כי במצב של קפאון יש מקום לעמוד על המקח אצל הסוחר ובמי־דה ויהיה זקוק למזומנים ימכור את המטבע במחיר זול יותר.

להלן טבלה חלקית נוספת של מט־בעות ומחיריהם, המשלימה את ה־טבלה שפורסמה לפני שבוע, כשה־פער בין מחירי המכירה וקניה מגיע אפילו למעלה מ־30 אחוז.

מטבעות בני 10 ל"י

הנצחון 1967 רגיל — 65 ל"י, קי־שוט — 140 ל"י, ירושלים 1968 רגיל — 195 ל"י, קישוט 230 ל"י, שלום 1969 רגיל — 180 ל"י, הוטבע בירושלים ומוטבע באות „ק" 230 ל"י, קשוט — 230 ל"י, מקווה ישראל 1970 רגיל — 120 ל"י, קשוט — 170 ל"י, עהירות מדע 1971 רגיל — 200 ל"י סומן במגן דוד 260 ל"י, קשוט — 256 ל"י, שלח את עמי 1971 רגיל — 90 ל"י, קשוט 190 ל"י, התנופה הישראלית 1972 רגיל — 150 ל"י, קשוט — 280 ל"י כ"ה למדינה 1973 רגיל — 85 ל"י, קשוט — 190 ל"י, בן־יהודה 1974 רגיל — 75, קשוט — 150 ל"י.

פדיון הבן

פדיון הבן 1970 רגיל — 130 ל"י, קשוט — 240 ל"י, פדיון הבן — 1971 רגיל — 210 ל"י, קשוט — 290 ל"י, פדיון הבן 1972 רגיל — 110 ל"י, קשוט — 200 ל"י, עם מגן דוד — 85 ל"י, פדיון הבן 1973 רגיל — 60 ל"י, קשוט 180 ל"י, פדיון הבן 1974 רגיל — 55 ל"י, קשוט — 120 ל"י.

מטבעות פורים

חצי שקל 1961 רגיל — 225 ל"י, קשוט — 550 ל"י, חצי שקל 1962 רגיל — 150 ל"י, קשוט 250 ל"י.

מטבעות זהב

הרצל 1960 — 3,700 ל"י, וויצמן 1962 — ההוג — 4,100 ל"י, בנק ישראל 1964 רגיל — 4,000 ל"י, קי־שוט — 22,500 ל"י, נצחון 1967 — 5,000 ל"י, ירושלים — 1968 2,700 ל"י, שלום — 1969 2,250 שלח את עמי — 1972 2,700 כ"ה למדינה הסט השלם בערכים של 200, 100, ו־50 ל"י — 4,600 ל"י, מיני סט — בער־כים של 100 ו־50 ל"י — 1,700 ל"י.

בציפיות למדיניות כלכלית חדשה

השבוע בבורסה

בשבועיים האחרונים, אשר בגלל חג השבועות היו בהם שמונה ימי בורסה בלבד, המשיך שוק המניות לצפור בצל סיכויי ההסכם עם סוריה. אולם בדיוק כאשר מימוש התקוות אמור היה למצוא את ביטויו גם בגיאות שערי המניות — הופיעו אז־הרותיו של נגיד בנק ישראל וצינגו את ההתלהבות. בהתאם להתפתחות זו, המשיכו שערי המניות לפלות במרביתה של התקופה הנסקרת, אך בימים האחרו־נים צומצמו במקצת תנודותיה של גיאות זו.

עתה יעקבו חוגי המשק בדריכות אחר תכניותיה הכלכליות של ה־ממשלה החדשה — תוך ביקורת על מידת השפעתו של מר זנבר על שר האוצר החדש, המלווים בשמועות מחודשות על פיחות הל"י — או „ביזוי" כפועל יוצא של דו"ח בנק ישראל שפורסם זה עתה.

לפני כן יצרה חובת ההפקדה, ש־הוטלה על היבוא, את הרושם כי צעד זה דוחה את הצורך בפיחות ומאייט את עליית מדד המחירים; הדולר הנהיד ירד איפוא מ־4.85 ל־4.75 וחזר ביום ב' ל־4.80 ל"י, ומ־אידך נתחדש הביקוש לצמודי המדד. המלוות צמודים למדד חזרו ועלו, במיוחד גם אחרי שהובטח כי מיסוי רווחי הצמדה של החברות לא יוטל על המלוות הקיימים ולא על משקי־עים פרטיים אך גם כאן גרמה עצב־נות הימים האחרונים למגמה בלתי אחידה בשערי המלוות ולירידה כל־לית ביום ג'.

המאורעות המרכזיים בשוק המניות היו ההודעות של חב' אי. די. בי. על חלוקת מניות הטבה של 25% ועל ההנפקה לציבור הרחב של 20 מיל־יון ל"י מניות חדשות יחד עם תעו־דות אופציה (זכויות למניות נוס־פות), וההודעה של בנק הפועלים (ביום 3 לח. ז.) על הנפקת 25 מיליון ל"י לציבור הרחב ו־62 מיל־יון מניות לבעלי המניות כזכויות ביחס 3 : 1, בסך הכל הנפקה בתמורה של 160 מיליון ל"י.

לפני כן פורסם התשקיף של בנק לאומי על הנפקת 120 מיליון ל"י שטרי הון, אשר החתימה עליהם תס־תיים ביום ו' 7 לח. ז.

ברור כי שאיבתם של סכומי ענק אלה משוק המניות אינה יכולה שלא לתת את אותותיה על מגמת השוק לטווח של השבועות הקרובים הב־אים. אומנם יש להניח כי כל בנק יגייס את מרבית הכסף להנפקותיו בתוך צבור לקוחותיו — אך לפחות חלק מכסף זה נמנע עי"י כך מלזרום לבורסה.

ואכן — מניותיהם של שלושת ה־קונצרנים הגדולים כמעט ולא עלו, למרות מחזורים גדולים ביותר. אך גם במניות רבות אחרות השינויים אינם גדולים בסיכום שבועיים של עליות וירידות. מניות בנק מזרחי עלו בסיכום ב־3.5 נק' ושטרי ההון ב־5.0 נק'. נזכיר איפא רק מספר תנודות בולטות — כגון עליות כמעט בכל מניות הבנקים למשכנת־אות, במניות החברה לנכסים וחב' פוליגון, במניות חב' פניציה (אחרי ההודעה על הרחבת המפעל לזכוכית בטחון) חב' כימיקלים וחב' ירדן לחקירות (לקראת פרסום התשקיף על הנפקותיה).

הדו"ח של חברת החשמל עורר את בעלי מניותיה להתארגן לשם נקיטת פעולות — ואת הציבור הרחב לר־כוש את מניות החברה בכמויות מוגדלות — דבר שגרם לעליה של 25% בשערן.

מניות חב' אלגר עלו ב־20% לאחר שמועות על השבחה ניכרת במקרקעי חב' „עליה" בה השקיעה אלגר כ־5% מהונה.

תנועת המימוש גרמה לירידות בין היתר במניות דלק, הלפסון (ב־5%) השקעות ב־3% ותעל ב־7%.

הכשרת הישוב, ישרס, אריה, ומזרחי מאקלי ניר חוזרה הודיעו על גידול הרווחה של מ־40% אג' ל־51 אג' למניה (אחרי חלוקת מניות ההטבה של 10%).

(הוגש על ידי בנק המזרחי המאוחד בע"מ המחלקה לניירות ערך)

התעשיינים מתנגדים לחובת הפקדה על ייבוא חמרי גלם בלתי מעובדים

התעשיינים הביעו התנגדות לחו־בת הפקדה של ייבוא חמרי גלם בל־תי מעובדים.

אף כי החלטת הממשלה להכביד על היבוא ולספוג מהציבור סכום של מיליארד ל"י נתקבלה בהבנה בחוגי התעשיה, נראה כי החלטה זו הח־טיאה, לפחות בחלקה, לדעתם, את מטרתה משום שאין בה הבחנה בין יבוא מוצרים מוגמרים לבין יבוא חומרי גלם המשמשים לתעשיה.

ההחלטה קובעת הטלת הפקדה ב־שיעור של 20% על מוצרי יבוא ש־שעורי המכס החלים עליהם הם ל־מעלה מ־10%. הפעלת חובת ההפקדה לגבי חומרי גלם בלתי מעובדים, גו־רם לדעת תעשיינים רבים להעלאת מחירים בלתי נמנעת. זאת ועוד, יש להתפלא כי דווקא בתקופה בה מת־קשה התעשיה בקבלת אשראי ובעוד חומרי הגלם מתייקרים באה חובת ה־הפקדה להקשות עוד יותר על התע־שיה, אומרים התעשיינים.

סביר להניח, כי חובת ההפקדה תביא להאטה בגידול התפוקה וזאת בניגוד גמור למדיניות הממשלה ע־מה. כן תמנע חובת ההפקדה מתעש־יינים רבים לרכוש חומרי גלם לצורך מלאי חירום, דבר שחשיבותו כיום אינה מוטלת בספק.

התעשיינים הביעו התמרמרותם על כך כי רווחת דעה כי כאילו התעשיה תוכל לספוג את התייקרות עלויות הייצור הנובעות מחובת ההפקדה, בגלל הספיגה של התעשיה הקיימת כבר — טוענים התעשיינים — הת־עשיה לספוג בכל פעם אותו או ש־לים מתעלמת מכל הסטיות הקשור המצטברות לאחרים רבים.

עלייה של 38% ברווחי „אי. די. בי." הון החברה יגדל ב־140 מיליון ל"י

מועצת המנהלים של „אידיבי", חברה לאחזקות בנקאות, אישרה את מאזן החברה לשנת 1973 המצביע על התפתחות משביעה רצון של עס־קי החברה וחברות הבת שלה. הרווח המאוחד השוטף של החברה לאחר הפרשה למיסים הגיע בשנת 1973 ל־50.3 מיליון ל"י לעומת 36.5 מיל־יון ל"י בשנת 1972.

הרווח הנקי המאוחד למניה רגילה הגיעה ל־9.13 ל"י לעומת 7.29 ל"י למניה רגילה בשנת 1972, עליה ב־שעור 25 אחוזים לערך. הרווח הנקי המאוחד למניה רגילה בהנחה שכל מניות הבכורה ושטרי ההון של ה־חברה הומרו למניות רגילות היה 7.17 ל"י לעומת 6.10 למניה רגילה בשנת 1972, עליה בשעור 17 אחוזים לערך.

מניות „אי די בי" בבורסה נסחרות כיום במכפיל 5 לערך ובהנחה שכל מניות הבכורה ושטרי ההון יומרו במניות רגילות במכפיל 6 לערך.

דיבידנדים ומניות הטבה

בדצמבר 1973 שלמה החברה די־בידנד במזומן בשעור 1.68 ל"י למנ־יה על המניות הרגילות של החברה ודיבידנד בשעור 2.10 ל"י על מניות הבכורה. מניות הטבה בשעור 20% שחולקו ביולי 1973 היו זכאיות ל־מלוא הדיבידנד לשנת 1973.

מועצת המנהלים של „אי די בי" החליטה להמליץ בפני האסיפה הכל־לית של החברה שתתכנס ב־25 ביוני לחלק לבעלי מניותיה מניות הטבה בשעור 25 אחוז. מניות ההטבה יחול־קו למי שיהיה רשום בספר בעלי ה־מניות של „אי די בי" ביום 30 באו־גוסט 1974. מניות ההטבה תהיינה זכאיות למלוא הדיבידנד שיוכרז בגין 1974 שער ההמרה של שטרי ההון של „אי די בי" יופחת בעקבות חלו־קת מניות ההטבה ויעמוד על 208%.

גם בעלי מניות הבכורה יהנו מ־חלוקת מניות ההטבה הנ"ל במקרה של המרתן למניות רגילות ויקבלו 1.53 מניות רגילות בגין כל מניות בכורה שתומר.

במשך שנת 1973 חל גידול רב באמצעים ההוניים של קבוצת „אי די בי". סך כל האמצעים ההוניים המאוחדים של הקבוצה כולל זכויות המיעוט, עלה על 500 מיליון ל"י ל־עומת 385 מיליון ל"י לערך בסוף שנת 1972. מועצת המנהלים של ה־חברה החליטה לקרוא לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה על מנת להגדיל את ההון הרשום של החברה ב־140 מיליון ל"י נוספים.

הנפקה חדשה של מניות ותעודות אופציה

„אי די בי" הודיעה כי במטרה לשקוד על האמצעים ההוניים לגידול בהיקפי העסקים והנכסים של הקבוצה מתכוונת החברה להציע לציבור ב־ישראל לא יותר ממיליון מניות רגי־לות של החברה במחיר שיקבע בק סמוך להנפקה. המניות החדשות תה־יינה זכאיות לקבל גם את מניות ההטבה בשעור 25%, והבעלים הדי־בידנד במזומן שיוכרז בגין־1974. כל מי שירכוש מניות רגילות מתוך המניות שתוצענה כאמור יהא זכאי לקבל גם תעודת אופציה לרכישת מניה רגילה אחת נוספת של „אי די בי" במחיר ההנפקה בגין כל ארבע מניות חדשות שירכוש. החברה תפנה לבורסה לנ"ע בתל־אביב ותבקש כי תעודות האופציה תסחרנה בנפרד ב־בורסה. תשקיף בדבר ההנפקה יפור־סם בשבועות הקרובים מיד לאחר אישורו על ידי הרשויות המוסמכות.

מועצת המנהלים של בנק דיסקונט, חברת הבת הבכירה של „אי די בי" החליטה לכנס ביום 25 ביוני אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של הבנק במטרה להגדיל את הון המניות ה־רשום של הבנק ל־150 מיליון ל"י. מועצת המנהלים של בנק דיסקונט החליטה כמו כן, על חלוקת דיבידנד ביניים מיוחד לשנת 1974 בשעור — 5 ל"י לכל מניה רגילה או רגילה א' של הבנק. הדיבידנד המיוחד ש־95% ממנו ישולם ל„אי די בי" ישולם ביום 25 ביוני 1974 למי שיהיו רשומים בספר בעלי המניות של ה־בנק ביום 14 לחודש יוני 1974.

„כור" השקיעה 11 מיליון ל"י בשיפורים אקולוגיים במפעליה

פרסים בסך 170 אלף ל"י הוענקו ל־9 מפעלי „כור" אשר הצטיינו ב־פעילות אקולוגית ותרמו לשיפור אי־כות הסביבה.

תשעת המפעלים הם: „מכתשים", „סולתם", „צנורות המזרח התיכון", „מטעי תעשיות מזון", „פניציה", „כימיקלים", מפעלי הנדסה — „אבן", „חישולי כרמל", „פרוטרה־זרמים", „טלרד־מעלות". כספי הפרסים יו־צלו לשיפור רווחת העובדים במפ־עלים.

הפרסים מוענקים במסגרת התמו־רה הכוללת, „כור" בשנת מפעל־תיה האקולוגיות. כזכור הוכרזה שנת 1973 כ„שנת אקולוגיה" במפעלי „כור" ומטרתה — להביא למעבר להגברת הפעילות למען שיפור אי־כות הסביבה בקבוצת „כור". כתוצאה מכך השקיעו המפעלים כספים רבים לעריכת סקרים ואיתור מפגעים ול־אחר מכן לפעולות שמטרתן הוזה, מניעת זיהום אויר ונטרול אשפה שפכי תעשיה — מתוך שימת דגש על בעיות הסכנון בסים והשבחם ל־שימוש חוזר וכו'.

במסגרת זו הוצאו תוך שנה אחת — למעלה מ־11 מליון ל"י, לשי־פורים אקולוגיים ותוך שלוש השנים הקרובות יוצאו למטרות אלה עוד 28 מליון ל"י.

3.6 מיליון ל"י יושקעו בהרחבת „איגניס"

מפעל „איגניס" לייצור מצתים ל־מנועי רכב ומנועים אחרים ישקיע 3.6 מיליון ל"י בהרחבה אשר תאפ־שר לייצר בישראל את חלקי המבודד של המצתים, שעד כה היו מיובאים. הרחבה זו תאפשר פתיחת ייצוא של מצתים בקנה מידה ניכר. עד כה הייצוא היה מצומצם ורבות מן ה־הזמנות המתקבלות ב„איגניס" אינן נענות, מכיון שהשוק המקומי סופג כמעט את כל כושר הייצור של ה־מפעל.

במסגרת ההרחבה, יקים המפעל בשטחו בבני־ברק מבנים חדשים ב־שטח כולל של 10,000 מ"ר בהשקעה של 600 אלף ל"י וירכוש ציוד חדיש ב־3 מיליון ל"י. את הציוד החדיש יספק קונצרן „סמיתס אינדסטריס" מאנגליה. ההרחבה תמומן מהכנסות ממקורות עצמיים ומהלוואות ממשלה לפיתוח ומענק. כתוצאה מההרחבה תגבר התפוקה מ־3.2 מיליון ל"י (לשנת 1973) ל־6 מיליון ל"י. בתוך זה מתוכנן ייצוא של 100 אלף דולא־רים לשנה. אפשרויות הייצוא הן רח־בות, כי כבר כיום מתבקש המפעל לספק כמויות ניכרות של מצתים ל־אנגליה, אוסטרליה, דרום־אפריקה, הולנד, צ'ילי ואיראן. במקומות אלה נבחנו כבר דוגמאות של מצתי „איג־ניס" והוכחו כמשביעי־רצון.

תה"ל תכין תכנית אב לניקרגואה

ממשלת ניקרגואה והחברה תה"ל חתמו על חוזה שלפיו תכין תה"ל לממשלת ניקרגואה תוכנית פיתוח כלל ארצית לפיתוח מקורות המים בניקרגואה.

סמנכ"ל תה"ל, מר חיים בן שחר, שמסר על כך אמר, כי חברת תה"ל תגייס לפרוייקט זה את טובי מומחי־הים של החברה אשר עסקו בתחום זה בארץ.

כן חתמו תה"ל עם ממשלת ניקרגואה על חוזה לסקר ותכנון המים הישראלית איזור בן 660 אלף דונם בחופה הפסיפי של המדינה, לא ה־רחק מאיזור „ליאון" בו מתנהלת הבנ־יה כיום.

בשלב ראשון של ביצוע הפרוייקט האמור תמליץ תה"ל על פיתוח אי־נטנסיבי של שטח ראשוני בן 100 אלף דונם באיזור זה, כולל פיתוח מקורות מים וקרקע להקלאות.

„שיכון ופיתוח" תקים 64 יחידות דיור בשיטת „דילוך"

הסכם להקמת 64 יחידות דיור בשיטת „דילוך" המבוססת על תמיכת השלד והגמר נחתם על־ידי יו"ר מ־עצת המנהלים של חברת שיכון ו־פיתוח לישראל „בע"מ, מר יוסף שרון ונשיא חברת „פורסט סיטי ה־לן איבק" מר מקס רסבר מארה"ב.

דובר חברת שיכון ופיתוח אזר נגן, שמסר על־כך אמר, כי שיטת „דילוך" נבדקה על־ידי משרד הב־נוי לצורך ניסויה בארץ עוד לפני כשנה וחצי. המגמה שנתגבשה ב־שעתו היתה לנסות את השיטה ה־אמורה בקנה מידה נסיוני במבנים של חברת שיכון ופיתוח. במידה והשיטה זו תוכיח את עצמה — יוסיף — מר מקס רסבר יקים בארץ מפעל לייצור תעשייתי של מיכללים ס־טריים גדולים (ממבנים, וחדרי אמ־בטיה וכיוצא בזה) על כל אביזריהם בדומה למפעל שהוקם על־ידי הבר־ה של מר רסבר בארה"ב.

האיגוד הארצי למסחר תובע שיתוף בהחלטות

בתביעה כי נציגי האיגוד הארצי למסחר בישראל ישותפו בגופים ציבוריים וקבלת החלטות הנוגעות לחיי המסחר בארץ — יצאה הנהלה הארצית של האיגוד.

בפגישה הרבעונית התקיימה התמרמרות על משרדים ממשלתיים שונים בנושאים הקובעים מדיניות ומחליטים החלטות שיש להם השפעה מכרעת על ה־מסחר בארץ, מבלי לשתף בהחלטות את נציגי האיגוד הארצי למסחר.

שיטת ביטוח חדשה הונהגה ע"י „סהר"

חברת „סהר" לביטוח הנהיגה בימים אלה בהפצה פוליסות ביטוח חדשות. הפוליסות הקרואות „פוליסות חנויות" מבטיחות לכל בעל עסק כ־סוי מירבי של נושאי הביטוח הע־קריים — תוך פישוט ומוזלי כ־סות הזולת ותעריפי הביטוח.

הזמנות ב־3 מיליון דולר לטקסטילים מישראל

הזמנות לטקסטיל מישראל בהיקף מעלה מ־3 מיליון דולר נתקבלו ב־ביתן הישראלי שבגבול במסגרת „אינטרשטוף", התערוכה הטקסטילית הגדולה והחשובה בעולם המתקיימת פעמיים בשנה בגרמניה. על כך מסר דובר התעשיה הישראלית לטקסטיל וביגוד.

דו"ח בנק ישראל על קווי ההתפתחות העיקריים של המשק

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 1973 חלה החשה בקצב האינ־פלציה שנגרמה בהשפעה המצטברת של עודפי ביקוש שנוצרו על ידי ה־התרחבות המוניטרית המהירה, ש־היתה מאז המחצית השנייה של 1970 גורם חשוב בהגברת הלחצים האינ־פלציוניים. ב־1973 היה שינוי ב־התנהגות בתחום הצריכה: היתה עלייה בשיעור 9% בצריכה הפרטית לנפש, שמקורה בירידה בשיעור ה־חיסכון מתוך ההכנסה הפרטית ה־פנויה. התגברות האינפלציה של בי־קוש התבטאה בהכפלת קצב עליית המחירים במשך השנה, וניתן ליחס לה חלק חשוב מן הגידול הניכר ב־עודף היבוא על היצוא בסכום של כ־500 מיליון דולר.

עם זאת חלה האטה מה בקצב גידול התוצר — כ־10% בשנתיים האחרונות ל־8% ב־1973 — בעיקר כתוצאה מביצוע (בטווח קצר) של עתודות כוח העבודה הבלתי מועסק וכתוצאה מגורמי האטה מיוחדים ש־פעלו בענפי החקלאות, התיירות ו־הבניה הביטחונית.

צימצום הפעילות הכלכלית עם פרוץ המלחמה

עם פרוץ המלחמה בתחילת אוקטו־בר הצטמצמה הפעילות הכלכלית ב־משק, בעקבות הגיוס הנרחב של כוח אדם וציוד (במיוחד משאיות) לצה"ל. הצמצום היה חריף בתקופת הלחימה ומיד לאחריה, תוך שינויים בדפוסי הביקוש של המשק: הרחבת הביקוש בכמה ענפים והחלשתו ב־אחרים. על רקע כזה ניתן היה לח־שוש לשיבושים חמורים: מחסורים חריפים בענפים שכושר הייצור של־הם נפגע במיוחד, לעומת הביקוש, ולאבטלה חיכוכית בענפים, שהביקוש לתוצרתם הצטמצם חריפות. אומדנים ראשונים של התוצר הפרטי ברביע האחרון מראים על ירידה ב־8% לער־ך הממוצע של 1973 — ירידה הנמוכה מהירידה בכוח אדם בשל הגיוס. גם אם נתייחס בזהירות ל־אומדן זה. נראה, שלא היו שיבושים חמורים בפעילות הכלכלית והמשק האזרחי נמצא במצב של איזון יחסי, ברמת פעילות נמוכה יותר.

עם שחרור חלקי של כוח אדם ו־ציוד וחזרת הביקוש לרמתו שלפני המלחמה התאוששה הפעילות המש־קית במהירות, ובתחילת 1974 החלו שוב להיווצר עודפי ביקוש בתחומים רבים של המשק.

ההחשה בקצב עליית המחירים, ל־שיעורים שהמשק הישראלי לא ידע כמותם בתקופות גיאות קודמות מש־תקפת במדדי המחירים השונים: מדד המחירים לצרכן עלה ב־9 החודשים הראשונים של 1973 ב־18% (שהם שיעור שנתי של 25%), ועליות תלו־לות של עוד יותר היו במחירים הסיטו־ניים של תפוקת התעשייה ובמחירי התשומות בבנייה למגורים. עליות מחירים אלה, שהיו גבוהות בהרבה מעליות המחירים שפקדו את אירופה ואת ארה"ב הן בראש ובראשונה תו־צאה של לחצי ביקוש בשוק הישרא־לי שבו הגיעה רמת האבטלה לשיעור נמוך ביותר. בחלקן משקפות עליות המחירים המהירות את העלייה הגדו־לה במחירי היבוא, השנה השלישית ברציפות, כתוצאה מהסלים שהוטלו, הירידה בשער הל"י, ועליות המחירים הניכרות של מוצרי יבוא רבים בשוו־קים בי"ל. בסך הכול נאמדת עליית מחירי היבוא המצטברת מאז אמצע 1970 ועד ספטמבר 1973 ב־65%. על־יית מחירי היבוא במשק, כמו המשק הישראלי, הנשען על יבוא גדול, גר־מה לעלייה בהוצאות הייצור של מו־צרים רבים, שלשם ייצורם משתמשים במידה זו או אחרת של יבוא, ועוד־דה העלאות מחירים של מוצרים רבים המתחרים עם מוצרי היבוא שהתייקרו. עם זאת, תרמה עליית ה־מחירים המקומית בשעור רב מן ה־מתחייב מעליית מחירי היבוא, כתוצאה מקיומם של עודפי ביקוש, שהשפעתם המצטברת הלכה וגברה משנה לשנה. יתר על כן, עליות המחירים הקיפו בשיעורים לא פחותים מוצרים וב־עיקר שירותים, שאינם חשופים להת־חרות מיבוא, ושבהם רכיב היבוא נמוך יחסית. אינפלציה מקומית זו משתקפת בעליית מחירי השימושים המקומיים בניכוי עליית מחירי ה־יבוא; זו הגיעה בממוצע ל־20% (בהשוואה לתקופה המקבילה ב־72) אחרי עליית מחירים של כ־14% ב־שנת 1972.

עודף הייבוא על הייצוא

הביטוי השני להתגברות התהליכים האינפלציוניים היה בעודף היבוא על היצוא. הביקוש המוגבר הביא להחשה בקצב הגידול של היבוא, במונחים ריאליים, למרות העלייה המהירה ב־מחירי היבוא והאטה בקצב הגידול של היצוא. עודף היבוא על היצוא הגיע ב־1973 לכ־1.3 מיליארד דולר, לעומת 800 מיליון דולר בתקופה המקבילה בשנת 1972 — גידול של יותר מ־60%. כמחצית מגידול זה ניתן להסביר על ידי עליית המחירים בשווקים הבינלאומיים. עלייה זו פג־עה קשות במשק הישראלי, על אף שמחירי היבוא והיצוא עלו כמעט בשיעור דומה, שכן היבוא, גדול כפ־עם כפליים מן היצוא.

יבוא המוצרים גדל ב־60%, במונ־חים שוטפים, לעומת התקופה ה־מקבילה ב־1972, שהם גידול של 30% במונחים ריאליים. יבוא הש־רותים (ללא ביטחון) עלה בשיעור של 27% שהם גידול של 13%. הגי־דול המהיר של היבוא מבטא את ההתרחבות המהירה של הביקוש ה־מקומי, ובעיקר את הביקוש למוצרי צריכה בני קיימא. אחרי עלייה נמו־כה ביבוא תשומות בשנת 1972, חל שימוש במלאי קיים של תשומות אלה, חלה עלייה מהירה ביבוא ה־תשומות והוא היה גבוה במקצת מן הצפוי על סמך היחסים בין תשומות ותפוקות בעבר. ניתן היה לצפות, ש־בתקופה של ענפים, שבהם נוצל במ־לואו כושר הייצור המקומי, יבואו לידי ביטוי מקיף מגמות של החלפת ייצור מקומי ביבוא, אולם לפי שעה באו מגמות אלה לידי ביטוי חלקי בלבד.

יצוא המוצרים גדל במונחים רי־אליים בשיעור 12%, עלייה הנובעת בעיקר מהגידול הרב ביצוא יהלומים. בגידול היצוא של מוצרי תעשייה, שאינם מוצרי יצוא מובהקים אלא מופנים לשוק המקומי וליצוא, חלה האטה רבה, בהמשך למגמה שנסתמ־נה בשנה שעברה. האטה זו הינה תוצאה של גורמים שונים, שבולטים ביניהם: התגברות לחצי הביקוש ב־משק, שהתחרה על מוצרי היצוא, ועליית הוצאות הייצור, שבלמה את הגידול ברווחיות היצוא על אף פי־חות הל"י, עליות המחירים בשווקים הבינלאומיים והגדלת התמריצים.

הגידול המהיר בעודף היבוא בו־לט על רקע יציבות בזרם יבוא ההון, תוך הרפיה הדרגתית של בעיית מא־זן התשלומים מרב"ע לרב"ע. בעוד שבשנת 1972 כיסו העברות החד־צדדיות את מלוא עודף היבוא היו העברות אלה ב־1973 נמוכות ביותר מחצי מיליארד דולר מעודף היבוא. מגמה זו לא באה לידי ביטוי מלא בגידול בהתחייבויות נטו של המשק, מאחר שכנגד חובות חדשים למימון הגרעון נוצרו רווחי שיערוך נטו (שיערוך היתרות בניכוי שיערוך ה־חובות המיוצגים על בסיס של דול־רים) בסכום של 76 מיליון דולר, וההתחייבויות נטו של המשק גדלו ב־250 מיליון דולר בלבד.

עודפי ביקוש ניכרים החלו מצטב־רים במחצית השנייה של שנת 1970, שנה שבה התחיל המשק להתקרב לתע־סוקה מלאה. באותה עת חל גידול גם בהעברות הסקטור הפרטי מחו"ל ובעודף הוצאות מקומיות על הכנסות מקומיות של הסקטור הציבורי. משק־לם היחסי של שני גורמים אלה הש־תנה מפעם לפעם, אך במשך כל התקופה עד ספטמבר 1973 פעלו הן במישרין להגדלת הביקוש הריאלי, הן בעקיפין דרך ההתרחבות המוני־טרית המהירה שהתרחשה בגללם. עם זאת, על אף ההאטה בהתרחבות המוניטרית שחלה ב־1973 לעומת 72, הן בהגדרה הצרה של פיקדונות עו"ש ומזומן, והן בהגדרות רחבות יותר, נתחזקו הלחצים האינפלציוניים ב־משק, שהתבטאו בכך, שעליות ה־מחירים המהירות התרחשו תוך כדי גידול ניכר ביותר בעודף היבוא.

לחצי ביקוש מצטברים

התגברות האינפלציה היתה בראש וראשונה תוצאה של לחצי ביקוש מצטברים, במשך תקופה ממושכת. גורם מרכזי בהחשת התהליך האינפ־לציוני היה הגידול בצריכה הפרטית לנפש: בשיעור 9%, לעומת 5.5% ב־1972, ואחוז אחד לשנה בלבד, בממוצע בשנים 1970 ו־1971. את ה־גידול המהיר יותר של הצריכה ה־פרטית אפשר לייחס לירידה בשיעור החיסכון מתוך ההכנסה הפרטית ה־פנויה. אין הסבר מלא לירידה בשי־עור החיסכון מתוך ההכנסה הפרטית הפנויה. אין הסבר מלא לירידה בשי־עור החיסכון הפרטי דווקא ב־1973 לאחר שבמשך חמש שנים הסתמנה בו עלייה רצופה. ייתכן, שהירידה בשיעור החיסכון הינה חלק מתהליך ההתאמה בפיגור של הצריכה הפר־טית לגידול המהיר בהכנסה הפנויה הריאלית בשנים 1971—1972.

אפשר גם, שהציפיות לעליות מחי־רים מהירות — שנתחזקו ע"י החש־שות מפני העלאת מסים עקיפים בתחילת שנת התקציב החדשה, ב־אפריל 1973, ובשל הבחירות שהיו צריכות להתקיים באוקטובר 1973 — הביאו להקדמת הרכישות של מוצרי בני קיימא, כדי להקדים עליות מחי־רים אלה. הצטברותם של נכסים פי־ננסיים נזילים בידי הציבור בשנים האחרונות, הקלה, ללא ספק, על מי־מון הקדמת רכישות אלה של בני הקיימא.

בשנים 1970—1971 נקטה הממש־לה מדיניות פיסקלית מרסנת ביו־תר, שהביאה לגידול איטי יותר של ההכנסה הפרטית הפנויה בהשוואה לגידול ההכנסה ברוטו. לעומת זאת, הביאה המדיניות הפיסקלית הפחות מרסנת בשנת 1972 להיפוכה של מג־מה זו, ולגידול מהיר יותר של ההכ־נסה הפנויה מאשר של ההכנסות ברוטו. ב־1972 עדיין לא התבטא שינוי זה במדיניות הפיסקלית במלו־או בגידול בצריכה הפרטית, בגלל שיעור חיסכון גבוה. ב־1973 שוב לא האט קצב הגידול של ההכנסה הפנו־יה על ידי מדיניות פיסקלית מרסנת. דבר זה הביא יחד עם ירידת שיעור החיסכון הפרטי, לגידול מהיר יותר של הצריכה הפרטית. ההחשה הני־כרת בקצב הגידול של הצריכה הפר־טית, שהחלה להסתמן ב־1972 התג־ברה במשך 1973 והיתה איפוא למ־גורם העיקרי בהחשת הגידול בביקוש המקומי, ומשקלה בתוספת השימושים הלך וגדל ברציפות.

ההאטה בהתרחבות המוניטרית ש־חלה ב־1973 בהשוואה לתקופה המק־בילה בשנת 1972 לא הצליחה לב־לום די צרכה את ההשפעות האינפ־לציוניות של לחצי ביקוש מצטברים ושל הגידול המהיר בצריכה הפרטית. זאת, בגלל שתי סיבות עיקריות: ההאטה המוניטרית לא היתה מלווה במדיניות ריסון הכנסות בהיקף הד־רוש. כפי שיוסבר להלן, נחלשה ההשפעה המצמצמת של ההאטה ה־מוניטרית על ידי קיום עודפי נזילות בסוף 1972 ועל ידי ירידה בביקוש להחזקת אמצעי תשלום ונכסים נזי־לים אחרים שאינם צמודים.

עלייה איטית בהשקעות

ההתרחבות המהירה של הביקוש ה־מקומי לא היתה אחידה, וכנגד ה־עליה המהירה בביקוש למוצרי צרי־כה, היתה העלייה בהשקעות איטית יותר: אחרי שמנכים את ההשקעה באניות ובמטוסים, שגדלה פי ארבעה מזו של שנת 1972, גדלו ההשקעות בענפי המשק בשיעור של 10%. אף שזוהי האטה בהשוואה לגידול היוצא דופן בהשקעות בענפי המשק בשיעור של 20% בשנת 1972, אין הגידול בהשקעות נמוך כלל, הן בהשוואה לשנים קודמות, והן בהשוואה לצפוי במשק, שבו גדל התוצר בשיעור שנ־תי ממוצע של 8%—10%. בולטת במיוחד העלייה האיטית בהשקעות בתעשיה בשיעור של 2%, שנגרמה מהאטה ביבוא מכונות וציוד בענפים, שבהם גדלו השקעות אלה בשיעור גבוה בשנת 1972. לעומת זאת, היה גידול רב בהתחלות בנייה בתעשייה. ההשקעות בבנייה למגורים המשיכו לגדול בקצב מהיר של 16%, אם כי הוא נמוך מזה של השנים האחרונות, שבהן הגיע הביקוש לדירות, הן ל־מטרות אכלוס מיידי, והן למטרות השקעה לשיאים חדשים. בעיקר מס־תמנת האטה בהתחלות של בניה ל־מגורים, ברביע השלישי של שנת 1973, לאחר שהתייצבו במשך 1972.

הגידול המהיר בצריכה לנפש, ב־צריכה הציבורית האזרחית ובהשק־עות הסקטור הציבורי, האטת הגי־דול ביצוא, הגדלת היבוא והאטה בגידול התוצר תוך מיצוי עתודות כוח האדם — כל אלה משתקפים ב־שינויים בהרכב המקורות והשימושים של המשק. מצד אחד, בולטת העליה במשקל היבוא בתוספת המקורות, ו־במקביל — [illegible] במשקל התוצר. מצד שני, בולטים השינויים שחלו בהקצאת תוספת המקורות בין השי־מושים השונים: משקל הצריכה ה־פרטית בתוספת השימושים (ללא אנ־יות ומטוסים ויבוא בטחוני) עלה ברציפות מ־19% בשנת 1971 ל־36% ב־1972 ול־43% ב־1973. במקביל ירד משקל היצוא אף הוא ברציפות: מ־42% ב־1971 ל־28% ב־1972 ול־21% ב־1973.

ההאטה בקצב הגידול של התוצר לא התבטאה בהרפיית לחצי הביקוש בשוק העבודה, והגידול האיטי ב־תשומת העבודה, יותר ממה שהוא משקף האטה בביקוש, הוא תוצאה של מיצוי הצע העובדים הישראלים, המתבטא בירידת שיעור מחפשי ה־עבודה לרמה הנמוכה שנרשמה אי־פעם במשק הישראלי 2.4% ושל על־יית משקל העובדים עבודה חלקית. מספר המועסקים גדל ב־1973 ב־4.9%, אחרי עלייה של 6.6% בתקופה המקבילה ב־1972. גידול זה מוסבר רק בחלקו בגידול האוכלוסיה בגילי העבודה — זו גדלה ב־3.3% — והוא משקף את הירידה במספר מחפשי העבודה הבלתי מועסקים ואת העליה במספר העובדים מן השטחים, המוע־סקים במשק הישראלי בשיעור של 24%. תוספת המועסקים מהשטחים תוך ירידת התעסוקה בשטחים עצמם, לוותה בעליות ניכרות בשכר בשט־חים, כנגד גורמים אלה, שהשפיעו בכיוון של הגדלת הצע העבודה פע־לה הירידה במספר שעות העבודה ה־ממוצע לעובד בשיעור של כ־2% לשבוע העבודה. הירידה במספר ש־עות עבודה למועסק, לא הקיפה את העובדים עבודה מלאה, ומקורה אך ורק בעליית משקל העובדים עבודה חלקית, בקרב כלל המועסקים.

עליית שכר של 45 אחוזים

הלחץ בשוק העבודה משתקף בהח־שת עליית השכר לשכיר בשיעור של 25%, וזאת אחרי עליית שכר של 15% בשנת 1972, בהשוואה ל־1971. בסך הכל עלה השכר לשכיר בשנ־תיים האחרונות 1972 ו־1973, שלא־חר נחתמו הסכמי השכר הדו־שנתיים, בשיעור של 45%. זוהי עליית שכר שנתית גבוהה, אך בהתחשב בהחשה כללית בעליות המחירים, בגידול ב־תוצר למועסק וברמת האבטלה הנמו־כה ביותר מזה כמה שנים, אין היא חורגת מן המצופה על סמך הקשרים שנמצאו בין גורמים אלה בעבר.

ההאטה בהתרחבות המוניטרית, ש־החלה להסתמן במחצית השנייה של 1972 עם ההאטה שחלה בצבירת ית־רות מטבע חוץ, ומאמצי הספיגה מצד הממשלה ומצד בנק ישראל, התבטאה ברביע הראשון של 1973 בירידה בבסיס הכסף, והפסקת העל־יה באמצעי התשלום ובנכסים נזילים אחרים שאינם צמודים — פקדונות לזמן קצוב ומילווה קצר מועד. אולם עם תחילת שנת התקציב 1973/74 התחדשה הזרמת נזילות ניכרת מצד הממשלה. על אף הירידה התלולה בהזרמת נזילות על ידי המרות מטבע חוץ של הסקטור הפרטי, בעקבות הגידול הניכר בעודף היבוא, התחד־שה ההתרחבות המוניטרית בקצב מהיר, ובחודשים אפריל־ספטמבר עלו אמצעי התשלום, לאחר ניכוי הגור־מים העונתיים בשיעור חודשי ממוצע של כ־3%.

בכל 1973 עלה בסיס הכסף ב־16% לעומת 27% באותה תקופה ב־1972. אמצעי התשלום עלו ב־20% לעומת 23%, והנכסים נושאי תשואה שאינם צמודים — פיקדונות לזמן קצוב בל"י ומילווה קצר מועד — לא עלו כלל, לעומת עלייה של 19% בשנת 1972. ההאטה בגידול בבסיס הכסף, מצד אחד, והתגברות הביקוש לאשראי, מצד שני, יצרה מחסור בשוק הכספים שהתבטא בירידה ניכרת בנזילות בדולים של הבנקים, עלייה מסויימת בשערי הריבית הדביטורית בעיקר של אשראים שוליים ובמאמצי הבנקים למנוע את התרחבות האשראי על ידי קיצוב חריף יותר. עם זאת, לא היו התפתחויות בתחום המוניט־רי בלם אפקטיבי די־הצורך ללחצי הביקוש המתגברים משלוש סיבות: א) במקביל להחשה בקצב עליית ה־מחירים ירד הביקוש להחזקת נכסים נזילים שאינם צמודים: בעיקר פיק־דונות לזמן קצוב ומילווה קצר מועד ובמידה פחותה פיקדונות עו"ש. ב) ההתרחבות המוניטרית המהירה ב־שנת 1971 ובמחצית הראשונה של 1972, אף שלוותה בעליות מחירים מהירות בשנים אלה, לא נספגה כו־לה על ידי עליות המחירים והגידול בעודף היבוא, והצטברו עודפי נזילות ניכרים, שרותקו בחלקם לשוק נכסי דלא ניידי ומניות. סימנים שונים מעידים על כך שחלק מהנכסים ה־נזילים, שיועדו לביצוע עסקות ב־שווקים אלה, סיפקו ב־1973 את ה־נזילות הדרושה להגדלת הביקוש ב־שוקי תוב צמודות, ואלה החלו למלא תפקיד חשוב יותר כתחליפים קרו־בים להחזקת נזילות ולא רק כאמצעי חיסכון לטווח בינוני כפי שהיה ב־עבר. כנגד זה קהה ההחשה ניכרת של קצב עליית המחירים והגידול ברביע האחרון של 1972, שהביאה לעלייה תלולה בתשואה הנומינלית של אג־רות החוב הצמודות הנכונות הסיכון שב־החזקתן לתקופה קצרה. כבאו שמאז שנת 1973 (במיוחד בתקופה שאחרי המלחמה) אין אמצעי התשלום והנכ־סים שאינם צמודים כבבאים את מלוא הגידול בנזילות במשק.

שר האוצר: יהיה צורך בריסון הצריכה, המחירים והשכר

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

שר האוצר י. רבינוביץ אמר אתמול, עם כניסתו לתפקידו, כי יהיה צורך לנקוט בצעדים לא פופולאריים במשק.

את הדברים הוא אמר בטקס חילוף המשמרות באוצר: הפרידה ממר פ. ספיר וכניסתו לתפקידו של מר רבינוביץ.

מדבר לזכותו. פעולותיו הבולטות בעיריית תל־אביב ופעלו כמורה ו־איש ציבור, מבטיחים שהוא בא מוכן לכשירות המוטלות עליו.

מר רבינוביץ הביע את הערכה הרבה למפעלו של מר פ. ספיר במשק.

מבחני שר האוצר הוא בלתי אהוד

קודם לכן קיים שר האוצר מסיבת פרידה לכתבים הכלכליים. בין השאר אמר כי מבחני הוא שר האוצר נחשב כלא אהוד בציבור בשל ה־תפקיד שעליו למלא. הוא קיבל את הביקורת בהבנה.

חילופי משמרות במשרד העבודה

פרידה נרגשת

ספיר: רבינוביץ מוכן למשימה

מר פ. ספיר הביע הערכה רבה לכל האוצר עמו עבד במשך השנים.

נחנכה יחידה למיקרוסקופיה אלקטרונית ב„איכילוב"

היחידה למיקרוסקופיה אלקטרונית נחנכה אתמול באגף הפתולוגיה בית ה־חולים איכילוב בתל אביב.

מדוע לא ניתן להוזיל מחיר הבשר?

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

במחסני הקירור של הממשלה מצויות כמויות גדולות של בשר קפוא שנקנו במחירים גבוהים ומשום כך לא ניתן להנהיג עתה מההוזלה הגדולה שחלה במחירי הבשר בשווקים הבינלאומיים.

ביקשו לעכב ביצוע ההזמנות

טענות — נגד משווקים

„אל־על" החלה לספק מזון כשר למהדרין

מאת סופרנו לעניני תחבורה

חברת „אל על" החלה באחרונה לספק מזון כשר למהדרין במטוסיה.

דרוזים מבקשים עזרה בהקמת מפעלי תעשייה

בפגישה למאיר עמית, מנכ"ל „כור תעשיות" לסייע בהקמת מפעלים תעשייתיים במקום ה־דרוזי, יצא סלמן קדמאני, העשיין הדרוזי צעיר.

המרכז הישראלי לניהול ומדרשת רופין.

שנתיים מאסר על התרשלות במניעת עבירה ביטחונית

הסתירו 200 שעוני סייקו — על גופן

סוחרים בציוד משרדי נאשמים במתן שוחד לקציני צה"ל

מתקן להנדסת מזון הוקם בטכניון

קרוב לרבע מהמשפחות יצאו לחופשה בארץ

כ־23% מהמשפחות בארץ (כ־160 אלף), יצאו בשנת 1972 לפחות אחד מבני המשפחה המבוגרים לחופשה אחת או יותר בארץ, מחוץ לבית.

מקום האכסון העיקרי — דירות קרובים וידידים

ירידה בהיקף העבודות הציבוריות

סמינר למנהלים בכירים

„אמקור" ייצר 75 אלף מקררים לשנה

מקומות ראשונים לישראל במבחני עופות בינלאומיים

רשתות השיווק מתנגדות לסגירת בתי עסק בת"א יום אחד אחה"צ

במפלגה ובתנועה

תנועת האשה הדתית לאומית

מודיע על שבי ושי כבר שיהיקים במשרדנו אחד העם 110 בימים שני — שלישי כ"א — כ"ב סיון 10.6.74 — 11.6.74 בין שעות 0.00—6.00 בערב.

מבחר רב של בגדי אביב וקיץ לילדים ומבוגרים בבמחירים מוזלים ומהנות.

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: „בטיש" רח' שטראוס 10, טל. 222911; „הוהנג'יאן" רבע הנוצרים טל. 283401.

תל־אביב: „הנביאים", המלך ג'ורג' 73 טל. 286740; „כץ" רחוב דיזנגוף 132, טל. 223390; „צפון" יהודה המכבי 33, טל. 449995.

רמת־גן והסביבה: „הרצל" רח' הרצל 52, טל. 722372.

בת־ים: „בת־ים" רח' בלפור 45.

חולון: „אסותא", רח' סוקולוב 4.

הרצליה והסביבה: „גולדשטיין" הרצליה פתוח, ככר כצנלסון.

נתניה: „הרשה" הרצל 24 טל. 22243.

בני־ברק: „הרצל", רח' הרצל 52, רמת־גן.

באר שבע: „רמב"ם" שכון ד' ברכה.

רמלה—לוד: „לוד" לוד הרצל 23.

לוח הצופה

● פיליפ הקונה רהיטים, אבזרים, פריג'ידרים, ריהוט משרדי וכל הפצי בית אחרים. טלפון 864938, בערב 876852.

● מכר בניין 2 + פ"א חזית יפה מאד מסירה מידית טל. 793463.

● למכירה 4½ חדרים, הסקה מרכזית, על עמודים בהזדמנות. ב־קרית ישמה כעה טלפון 289856, 786111 ת"א — גבאור.

נרשמו לנשואין

הרבנות הראשית המקומית בהתית ירושלים

לשכת הרבנות רמלה

לשכת הרבנות — רעננה

לשכת הרבנות — אשקלון

לשכת הרבנות — פתח־תקוה

לשכת הרבנות מבשרת ציון

לשכת הרבנות — בת־ים

בית הדין הרבני האזורי באר־שבע

תיק מס. 980/לד

הוגשה בפני בית הדין בקשה למתן צו ירושה על עזבון המנוח אלדש כליפה בן נסים שנפטר בתאריך בית אדר תשל"ד 22.3.1974 ונקבר בבאר־שבע.

המבקשים: אלמנתו, בנו ובתו בבאר־שבע.

הזמנה

כל התובע טובה הנאה וכל מעונין שיש לו סיבה להתנגד לבקשה הנ"ל יבא לבית הדין ויבסור טענותיו תוך 15 יום מתאריך פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

(—) המזכיר הראשי
הרב מ. קינן

בית הדין הרבני האזורי תל־אביב—יפו

בית הדין הרבני האזורי באר־שבע

תיק מס. 601/לד

הוגשה בפני בית הדין בקשה למתן צו ירושה על עזבון המנוחה כהן מסיעת בת חיים שנפטרה בתאריך י"ז טבת תשל"ד 11.1.1974 ונקברה בבאר־שבע.

המבקשים: אחיה ואחותה, מאפקים ומירושלים.

הזמנה

כל התובע טובה הנאה וכל מעונין שיש לו סיבה להתנגד לבקשה הנ"ל יבא לבית הדין ויבסור טענותיו תוך 15 ימים מתאריך פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

(—) המזכיר הראשי
הרב מ. קינן

האופרה הישראלית

רחוב אלנבי 1, תל־אביב
טל. 57222

בביני האומה — ירושלים	5.6 8.30
נסיכת הקרקס — תל־אביב ב־8.30	6.6
נישואי פיגארו — תל־אביב ב־8.30	8.6
נסיכת הקרקס — תל־אביב ב־8.30	9.6
נישואי פיגארו — תל־אביב ב־8.30	10.6
נסיכת הקרקס — תל־אביב ב־8.30	11.6
נישואי פיגארו — חיפה, אולם ארמון ב־9	13.6
נישואי פיגארו — תל־אביב ב־8.30	15.5
נסיכת הקרקס — תל־אביב ב־8.30	16.6
נסיכת הקרקס — תל־אביב ב־8.30	18.6
הכנה לנוער בשעה 6 תל־אביב	19.6
נישואי פיגארו — תל־אביב ב־8.30	22.6
נסיכת הקרקס — תל־אביב ב־8.30	24.6
תל־אביב ב־8.30	25.6
תל־אביב ב־8.30	27.6
נישואי פיגארו — תל־אביב ב־8.30	29.6
נסיכת הקרקס — תל־אביב ב־8.30	30.6

תיאטרוני ישראל

5.6.74 הערב

הבימה:
הה, הו יהיה!
תל־אביב האולם הקטן

הקאמרי:
תשחה
תל־אביב

התיאטרון העירוני
חיפה:

תבילון
פוטברמר 72
קרית שמונה

הצפה

עתון יומי
HATZOFE
DAILY

דרוש/ה עובד/ת

מ־8.30—2.00
פרט ליום ו'

מתאים בעיקר לאשה מבוגרת או פנסיונר. עבודה משרדית.

במרכז תל־אביב
טל. 58476 מ־8.30—2.00

מחר הגרלת מפעל הפיס בשעה 19.00

מפעל הפיס

בנק המזרחי המאוחד בע"מ

הודעה

היום

יום רביעי, ט"ו סיון תשל"ד 5.6.74

פרי בהעלותך

הפרק: תהלים צ"פ; המשנה: ערכין ס, ז"ח; הדף: חולין כ; ההלכה: אורח חיים סלח"ס, ה—ב.

שידורי ישראל

חדשות בעברית — בגלים א, ב, צ — כל שעה.

09.55 (א)	חדשות באנגלית
10.55 (א)	חדשות בצרפתית
5.55 (א)	חדשות באנגלית
6.50 (א)	חדשות בצרפתית

שידורי תכניות לעולים (ב)
עברית — 19.00; יידיש — 19.30; לאדינו — 20.00; מוגרבית — 20.15; רומנית — 20.30; רוסית — 20.45.

רשת א'

רשת ב'

גלי צה"ל

טלוויזיה כללית

טלוויזיה לימודית

זכו ב„לוטו"

בהגרלת לוטו מס' 23/74, שהתקיימה ביום 4.6.74, הועלו בגורל המספרים הבאים: 05, 12, 19, 24, 30, 37 והמספר הנוסף: 34.

סכום הפרס הראשון 172,538 ל"י, השני 28,756 ל"י, השלישי 57,513 ל"י, הרביעי 86,269 ל"י, החמישי 230,050 ל"י.

ההכנסה ברוטו היתה: 575,126 ל"י.

עירית ירושלים נקטה אמצעי זהירות ובטחון לקראת 5 ביוני

ראש עיריית ירושלים בפועל יוסף גולדשמידט הסביר: נקטו אתמול בשורה של אמצעי בטיחות לקראת ה־5 ביוני החל היום והמציין את שבע שנות מהפכת „ששת הימים" ואיחוד ירושלים.

בהתייעצות שנערכה ע"י ד"ר י. גולדשמידט דיווחו הממונים על השירותים בעירייה על הצעדים שנקטו. הנהלת העיר הודתה למנהלי בתי־הספר במזרח ירושלים לקיים את הלימודים כסדרם בכל מוסדות החינוך.

אגף התחבורה העירוני ידאג כי קווי האוטובוסים וכלל מערכת התחבורה הציבורית במזרח העיר יופעלו כסדרם. כן התנהלו מגעים עם לשכת המסחר הערבית והנוגע לסוחרי העיר העתיקה ושכונת שיח ג'ראח, ואחר גיוס שיעבור להבטחת כי לסוחרים עליהם לפתוח את החנויות, בתי העסק התעשייה ולקיים פעילות כלכלית סדירה כמידי יום ביומו.

בהתייעצות הועלתה הצעה כי ראש העיר בפועל יוסף גולדשמידט יפנה לציבור באמצעות כלי התקשורת וכלכתיים והתהנגות ייקרא לצירנות הציבור, אך בסופו של דבר הוחלט שלא לעשות זאת מתוך אמונה ביחסים השלווים ובאהירה הכנובה של התושבים במזרח העיר ובמערכה כאמור הברוכה וביפיות, למעשי תבלה עלול לגרום לנזק מיותר.

הליכוד חזר להשתתף בדיוני הנהלת העיר

המשבר הקואליציוני המתוחה הקונציעתית בין המפד"ל והליכוד בעיריית ירושלים בא אבש על פתרונו לאחר שסגני ראש עיריית ירושלים מטעם הליכוד מר יהושע מטא ומר שבתאי נבו ביטלו את הסנקציות שנקטו ביום כאשר הודיעו את ישיבות הנהלת העיר כתוצאה העירייה תחת הנהגתו של ראש העיר בפועל מר יוסף גולדשמידט.

סגני ראש העיר מהליכוד הופיעו אתמול לישיבת ראש העיר הסגנים בראשותו של מר גולדשמידט ואף ליוו חלק פעיל בדיונים.

סיעת הליכוד בעירייה הבהירה כי אין היא מתנגדת להנהגתו של גולדשמידט כאשר היא מעריכה את אישיותו וכישוריו. הסנקציות לא היו מופנות אל סיעת המפד"ל אלא לפי־צה הכבעך אשר לא קיימה את ההסכם הקואליציוני בין שתי הסיעות על פיו הובטח כי נציג הליכוד יכהן כממלא מקום ראש העיר.

ראש סיעת המפד"ל בעיריית ירושלים מר ישראל ליפל הביע את סיפוק הסיעה מתגובתה של סיעת הליכוד.

יחודשו הטיולים של בתיה"ס תוך שיפור נוהלי האבטחה

ועדת שרים המליצה מיום אי להחזיר את הטיולים של בתי הספר, תוך שיפור נוהלי האבטחה — מסר אתמול אחראי משרד החינוך אליעזר שמואלי בשיחה עם הוועד הורים הארצי, שהחל בבכה ב„יום כתקלוב" בת"א.

הדובר הוסיף כי הפיקוח הפרטיות, שייערכו בקיץ להתלמידים. יאובטחו על ידי שומרים מכורים. כן ייקבעו נוהלים של סריקה, תצפיות הקשר, כפי שנקבעו בבתי הספר.

מר פלד ציין, כי ועדת שרים בדיקה שונה גם את האפשרות של שירות חובה ב„משמר אזרחי", אם מיוזמי ההתנדבות לא יבדיקו את הצרכים.

בהמשך דבריו יצא מנכ"ל משרד החינוך נגד הנהוג הפסיל לגבות „כופר שמירה" מהורים בבתי ספר, המורות שמירה בפועל, הטעם כי אין סבבות למנהלי בתי הספר אם לחייב את ההורים בתשלום. משרד החינוך יגבה בתחרות, אם התלמידים ישלחו לבהיהם בגלל אי־תשלום כזה.

לדבריו, „כופר השמירה" הוא בלתי חינוכי, והוסב לאפשר להורים מתנדבים לשמור. הוא סיפר כי נוקף במנהל בית ספר בצפת, ששילח תלמידה הביתה, משום שאביה הצ־דיף לשמור ולא לשלם כופר.

כן הביע התנגדות לצעה להעביר את הלמידי הכיתות הגבוהות של בתי הספר היסודיים לשומרים תמורת בסגרת הגדנ"ע, בציינו כי „אין להפוך נערים בני 16 לחיילים לפני גיל צבא".

לשמה זאת יש מקום לבנות בסיוע התלמידים חלק מהגדרות, היכשמת עתה סביב בתי הספר. בגלל מחסור זמני ברשתות לגדרות, והבא לכך ייקבעו עדיפויות בגידור בבתי הספר.

הקמת המקלטים בבתי הספר עלולה לפגוע בתכניות הבנייה של כיתות הדשות, בשל המחסור בפרזל ובטון. והדבר עלול לגרום ל„משמרת שניה" בבתי ספר שונים. אמר מר פלד.

חבר „ליכוד" הקים סיעה עצמאית בעיריית תל אביב

ליפקין פרש מהקואליציה

חבר הנהלת עיריית ת"א מטעם הרשימה הממלכתית ת. ליפקין הודיע היום לראש העירייה ש. להט כי רשימתו פרשה מהקואליציה ומסיעת הליכוד, שהיא אחד ממרכיביה והקימה סיעה עצמאית במועצת העירייה.

החלטת הרשימה הממלכתית באה בעקבות תשובתו של ראש העירייה להשיבה שונות של הרשימה. מר להט דחה את קביעתו של נציג הרשימה הממלכתית מר ליפקין לקבל את תואר של סגן ראש עירייה והודיע לו כי אין ברצונו להגדיל את מספר הסגנים לראש העירייה העומד עתה על שישה לעומת חשבה בקדנציה מר רבינוביץ.

מר להט גם דחה תביעה של מר ליפקין לקבל רשות הנהלה של שלוש חברות עירוניות, בציגות בכל יתר החברות וראשות שלוש מה־לקות עירוניות נוסף לכהי ישו ד' הכנסות שמר ליפקין עומד בראשה.

לעומת זאת קיבל מר להט את כל ההביעות של מר ליפקין לגבי דרכי הניהול ותהוכי האחריות של המחלקה.

הגזי הליכוד בת"א הביעו צער על כך שהרשימה הממלכתית מוכנה לפרש שהסתמכו על רקע ענייניים אישיים. הותם אלה לא הוציאו בכלל אפשרות שהנושא יועלה לדיון בהנהלת הליכוד הארצית.

מרדכי כהן — יו"ר מועצת המפד"ל בפ"ת

בישיבת מועצת הסניף נבחר מרדכי כהן ליו"ר מועצת הסניף של המפד"ל בפתח תקוה.

ב. כהן בא במקומו של אברהם פרמירשטיין שהתפטר מתפקידו זה עם כניסתו להפקיד כ"ס ראש העירייה.

חברי המועצה השמיעו דברי ברכה והוקרה ליו"ר היוצא ויו"ר הנכנס.

ב. כהן השיב למברכיו והותווה קווי פעולה לעתיד.

מד"א העניק פרסים ליחידות צה"ל שהצטיינו בתרומת דם

בדרג הקודקי ביקהר על החזית. פרופ' מ. בבי אבר, כי יש העצות נובחה תולכת של האוכלוסיה האזרחית להצטרף לכמות האדם שהנהיג מד"א.

לפי תכנית ביטוח זו, במנה מגיש גם ההיילים התורמים דם, וכאי כל תורם, יחד עם בני בעשהו, לכל כמות דם לה יזדקקו בשך שנה שלבה ביום התרומה. פרופ' בני הוסיף כי עתה נערך מד"א לקראת מבצע החדש בו יוענק לכל חייל בשהרדר כמות דם למשך תקופה מסויימת אחר הסידרה על מנת לצרף את אוכלוסיית המשהוררים באה"ל לתבורמי הדם במדינה.

בתום הברכות הוענקו הפרסים לנציגי היחידות. שבעת היחידות שזכו במקומות הראשונים קיבלו, בנוסף לתעודות 1500 ל"י כל אחת. הזוכים במקום השני קיבלו 1000 ל"י והזוכים בבאים השלישי — 500 ל"י כל אחת.

ל־21 יחידות צה"ל אשר הצי־טיינו בתרומות דם הוענקו אתמול במקום ביותה, פרסים במקום מד"א.

הטכס נערך בנוכחותו של קצין רפואה ראשי תה"אלוף ד"ר ב. קידרהו ופרופ' בוה בני יו"ר הוועד הפועל של בנגן־דוד־אדום.

בדבריו ציין תא"ל קידרוכה את הפעולה ההומניתית הנעשית בקרב חיילי צה"ל תוך הדגשת החשיבות ההומניטרית שבמתן תרומות דם. בסלתמה יום הכיפורים, ציין ד"ר קידרובה, סופקה, ע"י מגן־דוד־אדום, אילפי מנות דם לטיפול בפצועים בבתי החולים בחזית ובעורף הארץ.

סקר „דחף": רוב הציבור בעד צירוף מפד"ל לממשלה

56.6% מהציבור מעוניינים בהצטרפות המפד"ל לממשלה — ממצאים אלה הועלו בסקר שלפתיי שערך מכון המחקר „דחף" בקרב מידגם של 500 נשאלים ב־3 הערים הגדולות.

לנשאלים הוצגה השאלה הבאה: „האם אתה מעונין בהצטרפות המפד"ל לממשלה?"

החתפלגות התשובות היתה כדלקמן: כן — 56.6%, לא — 38.8%, ל־4.6% לא היתה דעה בנושא.

העונים „כן" התפלגו בדעותיהם בצורה הבאה: 18.7% תמכו בהצטרפות המפד"ל אפילו במחיר סילוק ר"צ. 32.0% תמכו בהצטרפות המפד"ל לממשלה בתנאי שהושג פשרה בנושא „מיהו יהודי", 5.9% תמכו בהצטרפות המפד"ל לממשלה מבלי להביע הסתייגות כלשהי.

חוקרי המכון מציינים שסקר שלפניי אינו מייצג את כל אוכלוסיית המדינה אולם מה מהווה אינדיקטור להתפלגות הדעות העיקרית.

שני ישראל גלילי

בקיבוץ נען יש שני חברים הנושאים את השם ישראל גלילי — השר ללא תיק ישראל גלילי חבר מזכירות הקיבוץ, המכונה במשק ישראל גלילי ב'.

בעקבות פרסום הידיעה על הביעת המשק להכיר בבעלותו על שטח קרקע של 1.7 דונם שרכש ב־1949, נמסר כי היה זה חבר מזכירות הקיבוץ ישראל גלילי ב' אשר הוא בשעתו על רכישת הקרקעות, ובעקבות זאת על התכבדים לבית המשפט, ולא השר ישראל גלילי.

צנע — אחד היעדים במדיניות הכלכלית

באת סופרנו הכלכלי בירושלים

האוצר אינו חולק על הערכה הכבויות של בנק ישראל על ההתפתחויות הכלכליות בשנה האחרונה ותחזיות הדמצב כי אבו מצויים זקן גב בעניין הצורך לנקוט צעדים מרחיקי־לכת לשם התגברות על הבעיות. — אמר היועץ הכלכלי לאוצר, מר אפרים דבירת, בפגישה עם כתבים כלכליים בירושלים.

מר דברת הוסיף כי צנע איננו כיום בבחינה אינם והוא צריך להיות אחד היעדים במדיניות הכלכלית עתה.

עם זה הסתייג היועץ הכלכלי מאופן הצגת הדברים ע"י נגיד בנק ישראל כאשר השתמע כאילו האוצר איננו עושה לצמצום הבעיה. לדבריו ההולים על אמצעים שבשימושם היא סתימה של 9 מיליארד ל"י במלחמת יום הכיפורים עד סוף 1974. הספיגה ועיקור כח הקנייה נעשו באמצעות מילווה הבטחון. העלאת מס הקנייה, היטל היבוא, ייקור הדלק, צמצום הסובסידיות והטלת חובה הפקדה על היבוא. כמו כן נעשו צעדים לקראת המחיד ע"י הפצת התזכיר על מס ערך מוסף.

מי מהפכך להיות „נביא הזעם"?

הדובר דחה את טענות בנק ישראל להופיע כ„נביא הזעם" לאחר שהבנק התנבא לכמה מהצעדים שי נקטו ובנת הפעולתם הביא תקשות כי המשק נכנס לשפל כלכלי.

לפי הערכה מר א. דברת חל בשנה האחרונה פיחות „והתפקפר" של הליי, בעקבות עליית מחירי היבוא מצד אחד והייצוא מצד אחר. מחיר היצוא עלה בכ־43%, אחוז, כמה 6.3 אחוז כתוצאה מיסוף מבטבוני. אילו פיות ידוע אחוז מעליית מחירים בחול. נוסף להגדלה התמריצים. היבוא המחורר. המיקר ב־28 אחוז כתוצאה מעליית מחירים בעולם ושינויים בשערי חליפין.

נגד ניוד הלי

בתשובה לשאלה לזה מר א. דברת את הרעיון של ניוד הליי. זאת כי ליקון שבשלם המבעבת גישה נגד ניוד כמבעבה כאמצעי לטווח ארוך בשל בריכה קפיצות מתמידות בסחר חוץ. גם ניידות זמנית מכוונת בעיקר כאמצעי עבור ממבעבת מובייליות. אשר להיתנתקות הלי מהתמדת לדולר הוא חייב זאת אם יתברר שהדולר מתחזק באופן ניכר. אך יהיה צורך לשקול את הדבר לגופו ואם יוחלט בחיוב יש לעשות זאת ולא דווקא ע"י ניוד. בשיקולים לשינוי שער צריך להתחשב גם בהיבצאותן של סחורות ליצוא שיוכלו ליהנות מהשינוי.

לשאלה אחרת אמר היועץ הכלכלי כי עליית המחירים הצפויה בהמשך השנה היא בשיעור של אחוז אחד להחדש בממוצע.

הוענקו פרסים לתלמידים מצטיינים בישיבות ובכוללים

מאת סופרנו בירושלים

בטקס מרשים, בהשתתפות רבנים, דיינים, ראשי ישיבות וציבור מכון הזוקק בירושלים 11 פרסים בסכומים של 1000 ל"י עד 1500 ל"י לתלמידים מצטיינים בישיבות ובכוללים, לפעילות דתית בקרב סטודנטים, פעילות תורנית בקרב חיילי צה"ל ופרסים מחוהרים לחברי הכוללים של להפצת תורה.

הקרן נוסדה על ידי הרב רבי מבי תם בן ציון זקס מראשי הציבור הדתי בשיקאגו, לזכר רעייתו המנוחה הרבניה חנה זקס ע"ה, בתו של רבה של ירושלים מרן הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל, שנפטרה לפני שנתיים.

ההני הפרסים הם: התלמידים יצחק שבפון קניג (עץ חיים) דוד קורץ (חברון) שמואל נאדה (פורם יוסף) א. בן נון (הר עציון) ואבנר מיכאלי (שעלבים). פרס לפעילות דתית הורצק להרב יצחק דוד גרוסמן רבה של מגדל העמק עבור פעילותו התורנית במקום מגורו.

הנהלת הקרן הנגנה להפצת תורה החליטה להוסיף פרסים למספר אברכים הפעילים במסגרותה והם: הרב יוסף צורון רבה של קריה מלאכי, הרב מרדכי רייכנלד ראש הכולל בתחן השרון והרב צבי פוגל חבר הכולל בקרית גת עבור פעילותם הברוכה.

פרס לפעילות דתית בקרב חיילי צה"ל הוענק להרב יהושע בן מאיר, עבור פעילותו להחדרה תורה ודעת בקרב חיילי צה"ל.

פרס לפעילות בקרב נוער וסטודנטים הוענק להרב אברהם - קבלקין עבור התמסרותו להפצת תורה ודעת בקרב סטודנטים בירושלים.

במעמד זה בירכו הרב ש. ז. ברודיא מראשי ישיבת חברון, הרב ג. לנדאו ראש ישיבת הדרום, הרב אייי זלוניק ראש ישיבת עץ חיים, הרב י. שרם מראשי ישיבת פורה יוסף.

כן בירכו הרב מאיר שלזינגר ראש ישיבת שעלבים הרב יהושע פישל זקס אחי התורם בשם הקרן. בשם מקבלי הפרסים בירך הרב יצחק דוד גרוסמן רבה של מגדל העמק. פתח וניהל את הטקס הרב שבתי ז. רוזן של חבר הנהלת הקרן.

„עמידר" העלתה שכר דירה ב־35 אחוז

מאת סופרנו הכלכלי

הנהלת „עמידר" החליטה אתמול להעלות את מחירי שכר הדירה בדירות, שבבעלותה החל מה־1 ביולי. ההעלאה המקסימלית היא בשיעור של 35 אחוזים והממוצע 25 אחוזים.

ההעלאה תחול על מאה אלף דיירים. חלק ניכר מהדיירים זכאי להנחות בשכר הדירה, כולל מקרי סעד, משפחות מרובות ילדים, נכי מערכה ישראל, משפחות שכולות ומקבלי קיצבת זקנה.

מנכ"ל „עמידר", מר א. לוי, מסר בישיבת ההנהלה כי הכנסות החברה ב־1973/4 משכר דירה ומשכנתאות הסתכמה בכ־133 מיליון ל"י. עלייה של 30.6 אחוזים לעומת אשתקד חלה בשכר דירה ו־3.1 אחוזים במשכנתאות. על אף העלייה בהכנסות מתקשה החברה לאזן את הבעיה עקב הגידול בהוצאות התחזוקה. לכן באלצת החברה להעלות את שכר הדירה, כפי שהחליטה הממשלה.

דליקה במחסן פסולת בפ"ת

כ־50 טון פסולת כותנים עלו באש בדליקה שפרצה אתמול במחסן של מפעל „מאירי" למוצרי פלסטיקה וגומי למורונים, באיזור התעשיה החדש בפ"ת.

כבאי פ"ת הוזעקו למפעל בשעה 8 בבוקר והגיעו למקום ב־5 מכוניות כיבוי. בהגיעם ראו כי מחסן גדול של פסולת מרונים עולה באש. הלהבות התרוממו לגובה של עשרות מטרים ועשן שחור וסמיך כיסה את כל הסביבה.

האש איימה להתפשט מן המחסן אל המפעל עצמו וכמה מפעלי תעשיה סבוכים. אך בעמל רב תוך התמצבות ניכרת עלה בידי הכבאים לאתר את האש ולכבותה, בלי שנגרם כל נזק למפעל עצמו והוא ממשיך ביצור בהתנהלות הרגילה.

במפעל שכן ניזוק כתוצאה מפגיעת מי הכיבוי שהותזו על הדליקה. אחד הכבאים, נפגע בידו ונזקק לטיפול בבית חולים.

מלבד 50 טון הפסולת שנשרפו נרזוק גם המבנה של המחסן. סיבת השריפה טרם נקבעה.

עובדי המדינה תובעים מדיניות מקצועית אחידה בשירות הציבור

הסתדרות עובדי המדינה תתתנב על הסכם השכר לשנת 1974, בהתאם למדיניות המקצועית שנקבעה בועה"פ בתנאי שביצוע מדיניות זו יגבי המועבדים בשירות הציבורי עד כל פוסמות השכר תהיה אחידה והתאפשרות תהיינה דומה תפי רמת גבוהה שכר היוכר — הוחלט על כך בהחלטה בישיבת המזכירות הארצית של הסתדרות עובדי המדינה, שהתכנסה אתמול בירושלים.

המזכירות שמעה דו"ח מפי מזכיר הסת' עובדי המדינה חיים ברנשטיין על מהלך הדיונים והסמיכה את המזכירות הפעילה לפעול לפי החלטת המזכירות הארצית.

מחזיקים נגד היוקר

בהחלטה אחרת מביעה המזכירות הארצית של הסת' עובדי המדינה מהאה על כך שלא ננקטים צעדים מרשיים לבלימת היוקר המשתולל בכשק. ההחלטה קוראת להסתדרות ולשרי הממשלה המופקדים על התיקים הכלכליים לעשות הכל כדי למנוע הדרדרות במשק שהנפגע ממנה הוא הציבור השכיר בשורות הציבור. עוד נאמר כי הסתדרות עובדי המדינה האליץ לשקול מחדש את המדיניות המקצועית אם לא יהיה סוף לגל היוקר.

רבנים מתנדבים למשמר האזרחי

תושבים דתיים־לאומיים מי שכונות מערב ירושלים הקימו תחנות פרטיות בישיבת בני עקיבא „נתיב מאיר" ובמכללת ירושלים. לבנות הם מנהלים בהם רישום של מתנדבים ומתנדבות ליחידה עצמאית במשמר האזרחי בבירה.

התושבים פנו באמצעות בתי הכנסת ובתי הספר לציבור הדתי בשכונות אלה להצטרף למשמר והם הקימו את התחנות העצמאיות נוסף ל־12 תחנות הרישום ולשכות המרחבים הפיתרוניות.

בין הנרשמים אתמול היו: 4 רבנים, רבנית אחת, אישי ציבור, מורים, בני ישיבות ועשרות אזרחים נוספים.

10 פצועים בהתפרעות במגרש הפועל פתח־תקווה

התפרעויות המוניות אירעה אמש על מגרש הפועל פתח תקוה, שתי דקות לפני סיום המשחק בכדורגל בין קבוצת הפועל פ"ת לבין קבוצת בית"ר ירושלים.

לקראת סיום המשחק הוליכה הקבוצה מפתח תקוה 2:3 וזו היתה ככל הנראה הסיבה להתפרעות.

במהלך ההתפרעות שבה נטלו חלק כמעט כל 4000 הצופים שנכחו במגרש, נפצעו 10 אנשים ביניהם ארבעה שוטרים ובראשם מפקד משטרה פתח תקוה, רב פקד אליהו נגר. קהל המתפרעים מוטט את גדר המגרש ועקר קרשים בכל הבא ליד. אחר כך התנפלו המתפרעים בהכות ובעט על שחקני פתח תקוה והיכו אותם קשה.

אהדות פוגרום

בשהודעה המשטרה נתגלה לשוטרי המשטרה פוגרום ממש. באמצעות ניידות פרצה המשטרה דרך אל מרכז המגרש והצליחה לחלץ את השחקנים ואת השופטים. קבוצה אחרה של שוטרים, בראשותו של מפקד התחנה רב־פקד נגר. השליטה סדר כסביב והוך כדי כך הוכו שוטרים על ידי הקהל.

הפצועים הועברו לבית החולים „בילינסון". שם הועק צוות רופאים מיוחד בראשותו של המשנה למנהל בית החולים, ד"ר יצחק טור. הוא אמר אמש לכתב צהריים, כי לבית החולים נתקבלה הודעה שצפויים להגיע פצועים רבים, ביניהם פצד עים קשה. בסופו של דבר הגיעו לבית החולים עשרה פצועים, שנכבו לאחר בדיקה ראשונית לפצעים קל. לאחר טיפול שהוחרר כולם לביתם בשעה 9 בערב.

פקד אליהו נגר, שגם הוא נפצע, אמר לכתב צהרים, כי נפצעו המכושה השדים ויירכו עוד מעצרים בירושלים.

אוהדי ביתר באו מירושלים בעשרות אוטובוסים וכיצאות ובשוך ההתפרעות שבו לבתיהם. הנזקים שנגרמו למגרש נאמדים בעשרות אלפי לירות.

הנשיא קורא לאיכות הסביבה ולאיכות החיים

„גם בימים אלה מוטלת עלינו החובה לדאוג לאיכות הסביבה ולאיכות החיים כי ארץ בראוי למדינה מתוקנת" אמר אתמול נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, במפגש לרגל יום איכות הסביבה הבין לאומי, שנערך במשכן נשיאי ישראל.

במפגש השתתפו חברי ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, אנשי הרשות לשמירת איכות הסביבה, נציגי השלטון המרכזי והמקומי, מדענים מכוסדות ההשכלה הגבוהה ונציגי הארגונים להגנת הטבע ולשמירת הסביבה.

ראש צוות נציגי השרים לאיכות הסביבה, מר חיים קוברסקי, יו"ר ועדת איכות הסביבה של הכנסת, הח"כ יוסף תמיר ומנהל השרות לשמירת איכות הסביבה במשרד ראש הממשלה ד"ר אורי מרינוב, ייחדו את דבריהם להתקדמות שחלה בהודעה הציבורית לנושא ובהשלכותיו ברחיקות הלכה על איכות החיים בארץ.

קריאה לזהירות בבתי־ספר וגנים עוררה בהלה בחיפה

הודעה בלפונית מטעם משרד החינוך לעיריית חיפה בה נתבקשה זו למסור למנהלי בתי הספר להבנות כי יפקחו עין על רכב הנכנס להצריהם גרמה לבהלה בעיר ד הורים רבים נמנעו מלשלוח את ילדיהם לבתי הספר ולגנים.

בשל אי הבנה הועברה הידיעה לאחראים על מוסדות החינוך עוד באותו לילה, במקום למחרת בבוקר כפי שסוכם.

הידיעה שהגיעה להורים רבים גרמה לפאניקה ולהרחבת שמועות שאילו מחבלים מסתובבים בחיפה ומתכוננים לבצע פיגועים בבתי הספר לקראת החמישי ביוני.

ביטחי"ב נכנסה גם משטרת חיפה לתמונה. שנקטה בפעילה מידית על מנגנתה לבלום את גל השמועות ש בעיר.

הוצאו צווי גירוש נגד זרים המעורבים בפלילים

משרד הפנים הוציא תשעה צווי גירוש נגד נתינים זרים, אשר הסתבכו בפלילים ועברו על חוקי המדינה.

חמישה צווי גירוש הוצאו נגד נתינים ארה"ב, העובדים במפעל התשהוכה הכיכיה בעיר. והחשודים בהחזקת סמים מסוכנים. הנגורשים הם: וילזאם פיליפס, פול רודינסקי, בזרס גלבמן, דוד בוין וקליפורד הגס. יתר המגורשים הם: ג'אק גרוכבורד, גהין צרפת, שהואשם באונס והחזקת רכוש גנוב, יאן הססבאס, נתין הולנד, אשר נידון ל־25 ימי מאסר בגין החזקת סמים. וילזאם גיילי, נתין קנדה, אשר נידון לעשרה ימי מאסר בשל התנהגות פרועה ושהייה בלתי חוקית בארץ, וזאק סככטרמן, נתין פרו, אשר נידון לשבעה ימי מאסר בשל שוטטות בלתי סבירה בגבול התעופה „בן גוריון", חשוד בהנהה זומר נפץ שהתפוצץ בחצר כשגרת באר שבע, ומואשם גם ביציאה וכניסה בלתי חוקיים לישראל.

דובר משרד הפנים הבהיר, כי משרד הפנים, בתיאום עם משרדי הממשלה. נוקטים ביד תקיפה נגד נתינים זרים, החשודים בהחזקה, שימוש או סחר בסמים מסוכנים, וכי משרד הפנים לא יהסס בעתיד להוציא צווי גירוש נגד נתינים זרים, אשר ייחשדו כעוברים על עבירות אלה. בתשובה לשאלה נוספת ציין הדובר, כי בהוצאת צווי הגירוש ע"י משרד הפנים אין הבדל בין נתינים זרים שחוק השבות חל עליהם, לבין נתינים זרים שחוק השבות לא חל עליהם.

אישים ומוסדות

— נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, קיבל אתמול משלחת מחברי הקבוצה המקומית של מצפה רמון בראשות ראש המועצה, מר אליהו שפירא, שבאו בלווית מר יצחק ורדימון, הממונה על מחוז הדרום.

המשלחת דיווחה לנשיא על המצב במיצפה רמון וביקשה את עזרתו למען פיתוח המקום.

אולימפיאדת השח־מט נפתחת מחר

מאת שלמה קודלשיין

בעיר הקיט ניצה שעל חוף הריביירה הצרפתית תפתח מחר האולימפיאדה ה־21 בשחמט בהשתתפות שיא של 76 מדינות!

נשיא צרפת החדש ואלרי ז'יסקאר ד'סטאן פרש חסותו על האולימפיאדה הנערכת בבלאה חמישים שנה לאיגוד השחמט הצרפתי.

נבחרת ישראל נוטלת אף היא חלק באולימפיאדה כשבראשה רב אמן ולדימיר ליברזון.

אל זי העולם בשחמט „בובי" פישר לא נוטל הפעם חלק בשורות נבחרת ארה"ב מסיבה קפריזית הדעה — הפעם בגלל רצונו לשחק בחדר בודד עם יריביו.

מועצה"ם זכתה בכתר העולמי לקבוצות היא טוב ברוחים.

נהג טנדר נשרף למוות

נהג טנדר שטרם זוהה נהרג אתמול לפני הצהריים בהאונת דרכים בה עלו באש הטנדר ומיכלית דלק בכביש השרון מול מושב מרדיה, דרומית לצומת בית ליד.

הנהג האלמוני נסע בטנדר פורד 963—ובל לכיוון דרום, עקף רכב בדרך לא פנויה ובהגיעו לשולי הדרך בצד שמאל התנגש במיכלית דלק נהוגה בידי יעקב פינסקר מיושב הבונים, שנסע מסויל. שני כלי הרכב התנגשו ומעצמת ההתנגשות התלקחו הטנדר והמיכלית.

נהג הטנדר נלכד בתוך הרכב ונשרף למוות. נהג המיכלית ברח לשולי הדרך.

דנים בארגון העורף לשעת חירום לאור לקחי מלחמת יום הכיפורים

לאור לקחי ארגון העורף במלחמת יום הכיפורים פעל המרכז לשירותי התנדבות במטרה לעצות של צרכי החברה בשעת חירום.

בישיבה משותפת בין הנהלת המרכז לשירותי התנדבות, ראש מליאת המרכז לשלטון מקומי ההולם, כי המרכז לשירותי התנדבות יכין מיפוי של הצרכים בשיכונות לאורח בשעת חירום בהתחומי בריאות, סעד, מיפעל בממעשות מגויסים וכמו כן גיוס עתודות מתנדבים למילוי משימות אלה, תוך שיבוץ מוקדם של כל איש.

מסתמנת מגמה, כי בדומה לשעת ההתנדבות הקיימות יהיו רכזי מתנדבים בכל הרשויות המקומיות. רכזי ההתנדבות יעסקו במפוי הצרכים ובגיוס המתנדבים.

בישיבת הנהלת המרכז לשירותי ההתנדבות צבתה יגדת מיסגה למיפוי צרכים. כמו כן נמסר דו"ח על מה שיעשה בעיירות, בתקופה האחרונה, שרית שכונה פעלות של שלומי.

המרכז ממליץ כי הוקם בבכינה ועדת שרים בדומה לשירותים לשעת חירום (שליח) שבסלה, תוך מגמה להבטחת שירותים באוהים לאורח.

אוזיל ציטרין מנדלסברג

ת"א, כבר מלכי ישראל 5, טלפון 224514
בין השעות 8—1, 4—7

מציעים למכירה
★ בכיכר המדינה
רח' ה' באייר 40
דירות בנות 5—3 חדרים
חנויות ומחסנים
★ ברחוב אחד העם 112
דירות בנות 3½—3 חדרים

להשכרה
★ דירה בת 4 או 5 חדרים
במקום היפה ביותר בתל-אביב
ליד „שיכון הצמרת"

בניה מעולה
מעלית, הסקה מרכזית,
גאז, טלפון, חניה וכו'.

לסקר בעלי השכלה על־תיכונית ואקדמית — 1974

דרושים

ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה מועמדים לתפקידי

מראיינות ומראיינים

לעבודה חלקית

בתל־אביב־יפו, בירושלים, באשדוד, באשקלון, בבאר־שבע, בבת־ים, גבעתיים, ברמת־גן ובני־ברק, וכן בפתח־תקוה, ברחובות, בלוד, הרצליה ורמת־השרון.

למועמדים המתאימים תינתן הדרכה קודם לתחילת העבודה.

הסקר יימשך חודשים מספר מאמצע יוני 1974. העבודה תתבצע, בדרך כלל, בשעות אחר־הצהריים והערב.

מועמדים שהם בעלי השכלה תיכונית או השכלה גבוהה יותר (רצוי: תושבי אחד הישובים הנ"ל) — מתבקשים לבוא לראיון ביום שני, 10 ביוני 1974 — כ' בסיוון תשל"ד, בין השעות 15.00 ל־18.00 למשרדי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כדלקמן:

● בתל־אביב — ברחוב ליאונרדו דה וינצ'י פינת שד' שאול המלך.

● בירושלים — ברחוב יפו 195.

● בבאר־שבע — ביום ראשון, 9 ביוני 1974, בשעה 15.00 עד 18.00 — ברחוב העצמאות 36.

מועמדים תושבי אשקלון ואשדוד אשר אינם יכולים לבוא במועדים הנ"ל לבאר־שבע או לירושלים — יכולים לפנות בכתב לפי הכתובת: תיבת דואר 6379 — ירושלים.

מועצה דתית — דימונה

המועצה הדתית דימונה מכריזה בזה על

מכירת מכונית כרמל דוכס, שנת יצור 1971

את הרכב ניתן לראות במוסך העירייה בדימונה כל יום משעה 8.00 בבוקר עד 15.00.

בדבר פרטים נא לפנות למזכיר המועצה הדתית דימונה, טלפון: 057—91258.

את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום אל מזכיר המועצה הדתית. התאריך האחרון להגשת הבקשות הוא יום שלישי ביום סיון תשל"ד, 18.6.74

הרב אלמליח אברהם

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים

הודעה

לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
(להלן: „החוק")

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי חברת בנבע בע"מ הגישה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים (להלן „הועדה המקומית") בקשה להתרת שימוש חורג ו/או הקלה בגוש 30312 חלקה 18, 19 בשכונת רמת מוצא בירושלים הנמצא בבנין קיים למועדון חברים ולמסעדה.

את ההתנגדויות להתרת השימוש החורג ו/או ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי מהנדס העיר ברחוב הלל 23, ירושלים.

ע. יפה — מהנדס העיר
ב/יו"ש ראש הועדה המקומית

מדינת ישראל

לשכת ההוצאה לפועל בתל־אביב

מודעה בדבר מכירת מקרקעין

תיק הוצל"פ 2300/72

מוצעים בזה למכירה המקרקעין המתוארים להלן לסילוק חוב בסך 12,465.89 ל"י המגיע מהחייב רבין מסיקה לטובת טפטפת בע"מ מהשכונאות לישראל בע"מ המיוצג ע"י עוה"ד א. מוזס ו/או א. ברעוי, החשמונאים 123 ת"א.

על המעוניין בקניית המקרקעין, להגיש ללשכה זו הצעה בכתב תוך 30 יום מפרסום הודעה זו. ההצעה תפרש את שם, מען ומספר זהותו של המציע, ואת הסכום המוצע, הצורף להצעה ערבון בסכום שלא יפחת מ־10% מהמחיר המוצע.

פירוט המקרקעין:

המען	מספרי הרישום	השטח
מרכז הולון	גוש 7166 חלקות 205 206	21.17 מ"ר
רח' סוקולוב 48	גוש 7173 חלקה 220 תת חלקה כיסנה 11	

תאור המקרקעין, כפי שנמסר למוציא לפועל:

חדר אחד בקומה משרדים בבנין הנמצא במרכז הולון. החדר הנ"ל נמצא באגף בן 2 קומות בלבד בצד הצפוני הפונה לרחוב סוקולוב. החדר בגודל של 3X7 מ' בערך הוא פינתי עם 2 קירות חיצוניים הפונה למערב ולדרום והמגדים במבשות. החדר ביחזקת של הבעלים והשמש מכון ליופי.

פרטים נוספים: ראה בתיק הוצל"פ הנ"ל.

המקרקעין נשומו בסך 28,000.— ל"י.

מנהל המכירות
ההוצאה לפועל תל־אביב

תאריך: 30 במאי 1974

לידיעת הציבור

בקשר עם הוראת מנכ"ל משרד הבריאות ד"ר ב. פדה שלא לבצע ניתוח לאחר המות אם הכפשפחה הביעה התנגדותה.

אנו מודיעים כי שופטי הבהרה על התנגדות לניתוח שלאחר המות אפשר לקבל היום אצל המועצות הדתיות, רבנים, חברות קדישא ובמשרד הועדה שלנו.

לגבי גופות חיילים קיבלנו מכתב מהמכמנה על יחסי ציבור במערכת הבטחון מיום ט"ו שבט שנה זו ה־7.2.74, בו נאמר: „צו לנתיחה ינתן רק באותם מקרים בהם יש הכרח בכך מנימוקים משפטיים או רפואיים".

בהתאם לכך מאחר וברוב רובם של המקרים אין הכרח רפואי או משפטי לנתיחת הגופה זכאים החייבים אנשי הצ"ק הצבאית קרובים ומכרים לעמוד על שמירת החוק ולא להרשות נתיחת הגופות.

בשיחתנו עם הרב הראשי לצה"ל הרב מ ר ד כ י פ י ר ו ן ביום י' אדר תשל"ד, הבטיח שכל פניה שתופנה אליו על ידינו או על־ידי הקרובים והצ"ק למניעת ניתוח גופת חייל לא תבוצע נתיחת הגופה. ובמכתבו אלינו מיום כ"ו אדר 20.3.74 כותב הרב בין היתר: „בבקשתם להודיענו על כל מקרה של הריגה מהגדולים המקובלים שלא על פי ההלכה והדין ואנו ננקוט בצעדים מתאימים בתיאום עם הגורמים השונים בצה"ל ובמשרד".

בירושלים תתקיים ה י ו ם, ט"ו סיון 5.6.74, התרמה למען המאבק נגד הנוהג השרירותי של נתיחת גויות בכפיה.

הקהל מתבקש להביע הזדהותו עם המאבק בתרומתו בעין יפה.

ועדה ציבורית להגנת כבוד האדם
ת. ד. 5052, ירושלים

בוש תנחומים
למורנו ורבנו הרב הגאון

רב דוד שרגא בק שליט"א

לפטירת אם המשפחה

האשה הצדקנית מרת בילה ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

המתפללים
וועד בית הכנסת הגדול
רמות רמז — רח' בורוכוב

דיירי הבית המשותף ברחוב ארלוזורוב 98 חיפה

משתתפים בצערם הגדול של

משפחות יהושע שפירא ואסתר שמיר ובני ביתם

בהלקח מהם האם והסבתא

מרת אלקה שפירא ז"ל

במלאות שנתיים לפטירת בעלי ואבינו היקר

ר' משה ברנבאום ז"ל

תתקיים אזכרה

ביום חמישי ט"ז סיון (6.6.74). בשעה 16.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול

— נפגשים בשער בית העלמין —

המשפחה